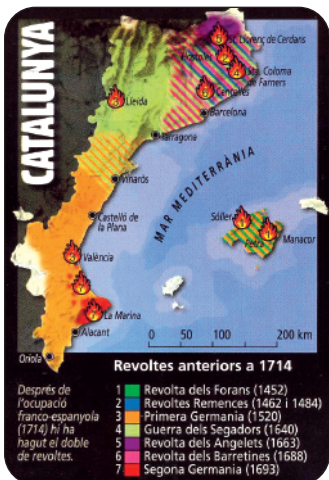

l'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL estel@premsaforana.cat

AMB EL PATROCINI DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 648

1ER D'ABRIL DEL 2009

PREU: 2 €

BÚGER

Són na Francina i en Joan amb la seva padrina Francesca de can Figuerola que anaren al mercat del dissabte de Búger. Viuen al carrer de Sirvent, aquí els Castellans canviaren el nom i li digueren Cervantes. 516 323

Fa 9 mesos que en Joan Carmona regenta el Restaurant Enmig a la Plaça de Búger. Menú a 10 euróns. 971 516 654

ALARÓ

En Gabriel Homar fa de ferrer. Està especialitat en ganivets artístics i artesanía en ferro. Te la ferreria al carrer Camproig,25 d'Alaró.. Tel. 971 510 606

ALGAIDA

Fa un any que n'Alexandra Oliva i na Rosa Bernat obren la Perruqueria unissex Sa Pelu Per Tu al carrer des Sitjar,8 d'Algaida. 971 668 047

FELANITX

Fa 15 dies que n'Edi Burkhard i na Leone d'Holanda regenten el Bar Cas Solleric al carrer Major,11 de Felanitx. 667 431 963

S'HOSTALOT

Fa 1 any que na Rosa Maria Mateu ha obert el Forn Sa Plaça al carrer Puig de l'Ofre,16 de S'Hostalot. 971 429 221

SON FERRIOL

Fa 8 mesos que na Maria Jover ha obert el Bar Ca na Maria al carrer Duc de Rubí,5 de Son Ferriol. Berenar de llom i formatge i canya 3 euróns. 971 426 750

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

Noves mesures de saqueig als fons de la Seguretat Social i de l'INEM

En Zapatero ha declarat una vegada i altra que amb el seu govern la protecció social està garantida. Així ho ha manifestat als dirigents d'UGT i CCOO i ho repetí en al seva intervenció davant el congrés Confederal de CCOO.

Malgrat aquestes promeses del president del Govern i secretari general del PSOE, les exigències de la patronal i les pròpies mesures del Govern semblen anar per un altre camí.

El BBVA demana retalls en cotitzacions socials. Aquestes darreres setmanes, l'economista en cap del gabinet d'estudis del BBVA, Josep Lluís Escrivà, presentà públicament la seva proposta de reduir en 3'5 punts les cotitzacions patronals a la Seguretat Social, la pèrdua d'aquesta recaptació hauria de ser compensada amb una pujada de dos punts en l'IVA. L'excusa era crear 280.000 llocs de feina.

Els detalls d'aquesta proposta foren defensats per l'economista en cap per Espanya i Europa del servei d'estudis del BBVA, Rafel Domènech (fins fa poc subdirector de l'Oficina Econòmica del president del Govern), que digué que és "neutral" des del punt de vista pressupostari i també pel sistema de pensions (l'excés de recaptació per IVA hauria d'anar a les arques de la Seguretat Social). Segons la premsa, la proposta té la "simpatia" d'alguns membres de l'equip econòmic del Govern. No és d'estranyar, tenint en compte el constant transvàs

de personal entre el servei d'estudis del BBVA i l'Oficina Econòmica de la presidència del Govern, que converteix l'equip econòmic del govern en una espècie d'oficina-bis del BBVA.

La proposta és reduir als empresaris quasi el 10% d'allò que paguen per cotitzacions a la seguretat social (3'5 punts sobre el 36%) i pujar les contribucions directes (que pagam tots). Desenvolupa la petició que ve fent la CEOE des de fa mesos.

Els dirigents de CCOO i UGT han rebutjat de pla la proposta, que suposaria, segons han declarat, la fallida de la seguretat social en pocs anys. Però oblidem una qüestió més important: la situació de finançació via contribucions deixa les prestacions a mercè de les decisions pressupostàries. Hi ha un precedent en la sanitat. El Pacte de Toledo canvià la seva finançació, ara s'està privatitzant perquè se retallen els pressupostos.

Convé recordar que el gabinet d'estudis del BBVA publica regularment informes sobre el sistema de pensions que auguren cada vegada la fallida del sistema i proposen retallar les pensions, allargar l'edat de jubilació, i recórrer al fons de pensions privades..., que casualment són un dels negocis del BBVA i que ara estan de capa caiguda al haver perdut un 30% del seu valor en un any per l'enfonsament de la Borsa.

També demana una reforma laboral. Aquest mateix gabinet ha proposat altres elements de reforma laboral. En primer lloc "descentralitzar la negociació col·lectiva", és a dir, acabar amb els convenis d'àmbit general i imposar convenis d'empresa no sotmesos a cap conveni sectorial. També planteja un nou contracte laboral únic amb costes d'acomiadament de 8 a 20 dies en funció de l'antiguitat del treballador (en anteriors ocasions, en Solbes ha mostrat el seu recolzament a fórmules d'aquest tipus).

El model del BBVA se completa amb una reforma de la indemnització per acomiadament, segons el sistema austríac, que també defensa el Banc d'Espanya, i que consisteix en "dotar d'una assegurança d'acomiadament amb una contribució de l'1'8% del salari brut", finançat per l'empresari, el treballador i l'Estat, segons se pacti. És a dir, que hi podria haver un acomiadament gratuït per a l'empresari i finançat per l'Estat o fins i tot pel propi treballador.

Sense acord sobre negociació col·lectiva. Aquestes exigències de la patronal i la banca han fet possible renovar o prorrogar l'ANC com havia succeït des del 2002, com ha explicat Toxo i Mendez, que no obstant això diuen no renunciar al diàleg social.

No s'entén que esperen treure els dirigents d'UGT i CCOO

d'un diàleg social en el que la patronal té semblants expectatives, contant al damunt amb la complicitat de l'equip econòmic del govern.

Les noves mesures del Govern. Com si respongués a les peticions dels banquers i la patronal, el Govern ha decidit noves mesures de "foment d'ocupació" que, en la seva majoria, se fan a costa de les caixes de l'INEM i de la Seguretat Social, és a dir, del salari diferit dels treballadors.

L'empresa que contracti a aturats podrà bonificar-se el 100% de la quota empresarial a la Seguretat Social, mentre que si la contractació és a persones afectades per un ERE la bonificació serà del 50%. Totes aquestes mesures són a costa de la caixa de la Seguretat Social. També ha aprovat la reposició de les prestacions dels afectats per un expedient de regulació d'ocupació (ERE) temporal i que posteriorment perdin la seva feina. Una mesura que suposa dedicar més diner de l'INEM a finançar les EREs.

Que la Seguretat Social i l'assegurança de desocupació son un salari diferit, és a dir, una part que se guarda del salari que se lliura directament al treballador per finançar la seva pensió de jubilació, l'assistència en cas de malaltia o garantir ingressos en cas de quedar aturat. Les anomenades "cotitzacions patronals" no és un diner que paguin

els empresaris de la seva butxaca, sinó part del salari de l'empleat. El moviment obrer s'ha d'oposar a que se lliuri ni un cèntim del salari diferit als patrons o a la especulació. El Salari diferit no se toca! No pertany a l'Estat. ¿Com pot el Govern amb aquestes mesures lliurar milenars de milions als patrons?

Que necessiten els treballadors? Allò que menys necessiten són mesures que suposin la reducció dels seus salaris directes o que se prenguin a costa de la caixa de la Seguretat Social o de l'Assegurança de desocupació.

Allò que fa falta no és subvencionar encara més als empresaris, sinó millorar la protecció social. És vergonyós que el Ministre de Treball, Celestino Corbacho, vagi demanant als batles i autonomies que organitzin la beneficència per als aturats sense cobertura, quant la seva obligació és garantir aquesta cobertura.

Però allò fonamental és posar fi al creixement de l'atur. No se tracta de tenir milions de treballadors subsidiats, sinó del dret a guanyar-se la vida amb la seva feina. En Zapatero ha d'acabar amb aquestes mesures de recolzament als especuladors i els explotadors. Al contrari, ha de prendre mesures d'urgència a favor de la classe treballadora. Ha de prohibir els expedients de regulació d'ocupació i els acomiadaments.

La televisió digital catalana eliminada a Catalunya del Nord

En data dos de març del 2009 el CAOC ha enviat el següent missatge a la bústia dels lectors dels diaris: Avui, La Vanguardia, El Punt Diari, El Periódico, El Nou Nou, El Segre, La Mañana, Regió-7, i no hem vist res publicat ni comentat ni cap resposta. Per tant us ho enviem perquè jutgeu quina premsa tenim. Cordialment, Enric Garriga Trullols

Aquesta és la nova malifeta que fa França contra els catalans ja que ha eli-

minat els 4 canals de TV3 de català en digital i els canals en analògic s'acabaràn l'abril de l'any vinent.

Aleshores no els arribarà res de les ones catalanes. No els importa a París que això vulneri la legislació de la televisió sense fronteres, del 1989, de la UE.

Per tant cal passar a l'ofensiva. Tenim mitjans per fer-ho. Podem eliminar l'acord recentment signat per Edu-

cació de la Generalitat pel foment de l'ensenyament del francès a Catalunya. Si amb això no s'aconsegueix, encara hi ha una cosa que els pot més irritar. Destinar el pressupost d'ensenyar el francès a l'ensenyament en occità. Cosa que d'altra banda seria ben normal, atès que l'occità és oficial a Catalunya i el francès no.

Hem d'ajudar els nostres amics occitans i de passada ajudem a Catalunya del Nord. Cal pressionar al nos-

tre govern perquè actuï amb decisió sense temors ni complexos.

Cordialment,

Enric Garriga Trullols

President del CAOC
Providència, 42
08024 BARCELONA
Tel. 93 284 36 34
www.caoc.cat
caoc@caoc.cat

BERNAT JOAN I MARÍ

El dia 1 de febrer hem celebrat el VI Congrés de la federació d'Esquerra Republicana d'Eivissa i Formentera. Ja portam un cert bagatge d'actuació a la política de les Pitiüses, de feina feta i d'implantació en aquesta societat. En el seu moment, Esquerra Republicana va constituir-se amb la voluntat de treballar perquè les illes Balears i Pitiüses, i Eivissa en concret, deixin de ser tan messelles i tan maltractades, perquè puguin recuperar la seua dignitat, perquè la nostra societat sigui cada dia més lliure i més justa.

Crec que hem fet un camí en la implantació del partit, però que encara hem reeixit molt més, hem tengut molt més èxit, a l'hora d'impregnar la política eivissenca amb el nostre missatge i amb els nostres punts

de vista. En començar el congrés, diumenge passat, un company de partit, que entrava llegint l'article que publicava aquell mateix dia el conseller Carles Manera a diversos mitjans de comunicació, em deia: "mira, un article com aquest l'any 93 només el podria haver escrit algú que fos d'ERC; ara l'escrui un conseller del PSOE". Certament, en aquest sentit, hem fet molt més camí del que pugui semblar a primera vista. I per això estic ben convençut que la situació sociopolítica, a Eivissa i al conjunt de les illes Balears, seria avui molt diferent si en el seu moment no haguéssim decidit de constituir-hi les federacions d'Esquerra Republicana. No fa falta dir que també estic convençut que moltes coses anirien pitjor.

Esquerra ha pres una opció clara, i continua mantenint el rumb: reforçar-se i, al mateix temps, estar oberta a tractes per avançar políticament i socialment a les nostres illes. Per això

no renunciem, hem renunciat ni renunciarem a ser presents a Eivissa (i al conjunt de les illes Balears) amb les nostres sigles. I entenem que resulta prioritari, des de la nostra òptica política, el reforçament del partit, l'augment de la militància i una incidència social (en tant que ERC) cada vegada més intensa. Tenim un projecte polític clarament diferenciat: no hi ha cap altra força política, a Eivissa, que propugni la unitat i la independència dels Països Catalans, la constitució d'una república federal catalana en el marc de la Unió Europea, l'autonomia total (mentrestant) en matèria de finançament, i tallar tant com sigui possible els llasts que Madrid posa al nostre desenvolupament. Com que això només ho defensa Esquerra, Esquerra no només hi ha de continuar sent com a tal, sinó que ha de reforçar les pròpies posicions des d'una perspectiva partidista.

Ara bé, Esquerra és un par-

tit obert, i a Eivissa hem impulsat moltes històries d'èxit. També hem patit alguns fracassos, no fa falta dir-ho. Per exemple, vàrem ser l'element catalitzador (o, com a mínim, un dels catalitzadors i dinamitzadors del procés) de la primera victòria progressista a les Pitiüses, la que portà Pilar Costa al senat per Eivissa i Formentera. Després participàrem activament en la configuració del Pacte Progressista, que suposà el primer canvi de rumb polític clar a Eivissa i Formentera (i que fou decisiu per consolidar-lo també a nivell del conjunt de les Illes Balears). I hem estat decisius a l'hora d'aconseguir el segon canvi (que esperem que pugui durar més que el primer i consolidar una obra de govern tan sòlida com sigui possible). En aquesta ocasió, vàrem ajudar a consolidar un projecte nou—Eivissa pel Canvi—i a unir forces amb el PSIB-PSOE per guanyar les eleccions a Eivissa (i, de rebot, al conjunt de les Illes Balears). No

tothom ho veia tan clar, dins Eivissa pel Canvi, però Esquerra hi va apostar de manera decidida, clara i sense fisures.

Esquerra, durant aquests anys, ha sabut combinar d'una manera que consider d'allò més adequada la visió a llarg termini, el manteniment de la utopia (i el seu aliment) com a motor de l'activitat política, d'una banda, i el pragmatisme i la capacitat de gestionar àrees de govern, de l'altra. Sense una bona combinació d'ambdós aspectes, la política es pot convertir en un desgavell i ser del tot eixorca per a la societat que hom pretén servir.

Probablement, la majoria de les persones que militam a ERC, no tendríem cap dedicació política, si Eivissa fos lliure i els Països Catalans fossin independents. Però, en el camí, durant el procés, pens que molts afiliats del nostre partit hauran fet contribucions molt valuoses a l'avanç d'aquesta societat.

Per una ERC reforçada

QUIM GIBERT

psicòleg i coautor d'*El despertar dels Països Catalans*.

En l'imaginari popular d'algunes nacions d'Oceania, la balena figura com un dels símbols protectors. En concret, la tradició maorí explica que els primers pobladors de Nova Zelanda van arribar a aquestes illes enfilats en un cetaci que els havia rescatat d'un naufragi. I és que, segons aquest mite fundacional, la balena és un esperit guardià que té cura d'aquest poble insular des del mar.

Apropòsit de l'univers llegendari dels aborígens neozelandesos, l'any 2002 Niki Caro va presentar un magnífic film intitulat *Genet de balenes*, inspirat en una novel·la de

Witi Ihimaera. En una escena del llargmetratge, una balena queda embarrancada arran de costa. Per Koro, un dels protagonistes de més edat, és un mal presagi per a la seva civilització. I és que els costums britànics, fruit de la colonització de Nova Zelanda, són ben vius. De fet, els descendents dels anglesos tenen una majoria suficient per poder controlar el funcionament del país. La maorí ja no és una identitat perseguida però la seva vulnerabilitat no deixa dubtes. En aquesta línia, l'assagista Amin Maalouf denuncia aquelles polítiques que impedeixen de poder viure dignament en la llengua i cultura autòctones: «Les identitats assassines no són només les que reaccionen a través de la violència, també són aquelles identitats que obliguen les altres a reaccionar de man-

era violenta, o que les posen en una situació que les porta a reaccionar d'una manera violenta» (*Avui*, 19-3-99).

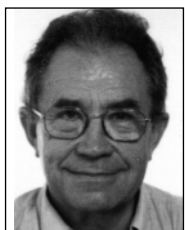
La progressiva invasió dels entorns naturals descentra la població que hi habita. I la desorientació és fatal per a qual-sevol ésser viu. En el decurs de l'estiu austral, les balenes de l'Atlàntic Sud es desplacen cap a l'Antàrtida. A voltes, però, aquests cetacis es perden confosos pel sonar de les grans embarcacions o bé segueixen un líder amb l'oïda esgarrada que involuntàriament les mena cap al no-res. El suïcidi d'aquests animals segurament s'explica perquè no suporten un estrès tant intens i prolongat, que esdevé esgotador per a l'organisme. Tant és així, que no poder seguir la ruta ancestral va provocar que el passat març

una platja de l'illot de Rei, situat al sud-est d'Austràlia, matinés amb una imatge esfereïdora: gairebé dos-cents caps d'olla, un dels tipus de balenes més apreciats, i alguns dofins molaris jeien encallats. El drama ecològic es va consumar quan bona part dels exemplars no van poder ser retornats al mar. No va ser un fet aïllat. Des de finals de 2008, ja són més de 400 els cetacis que per asfíxia han tingut el mateix desenllaç fatal.

No passem per alt que la fragilitat dels hàbitats biològics, que inclou el marí, també repercuteix en la fragilitat dels hàbitats humans, que inclou el lingüístic. En aquells indrets del món on les espècies animals i vegetals reculen, també la llengua autòctona recula. «Escampar la boira», «espai vital», «estirar les cames»,

«esbargar-se», «tenir terreny per córrer»,... són expressions nostrades quan fan referència la necessitat de les persones, en particular, i dels col·lectius, en general, a disposar d'un lloc per viure, realitzar-se, lliure d'intrusismes i altres interferències destructives. I és que, tal com apunta l'escriptor Toni Cucarella, «la pèrdua crea un sentiment de desarrelament, de no tenir un lloc on morir-te» (*Avui*, 5-7-06). En aquest sentit, el neuròleg Robert M. Sapolsky diu que el dolor ens «informa que estem asseguts massa a prop del foc». En el fons, és el que probablement sent el vell Koro, encara que sigui un personatge cinematogràfic. I, per tant, no va mal fixat quan pressent la catàstrofe sobre Aotearoa, terra del llarg núvol blanc, nom i significat en maorí de Nova Zelanda.

La terra del llarg núvol blanc

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

El reconeixement dels drets

El titular comporta el conflicte social d'una manera implícita, degut a l'egocèntrica ànsia dels homes a la dominació, trobarem una paraula que defineix el titular de l'article que és l'agnició, és justament aquest reconeixement que exigim en dret a justícia. Hem arribat a la necessitat de situar-nos dins quin conflicte volem resoldre, sense atansar-nos als conflictes de gènere, clarament ajornant-los per un altre dia, igualment dels laborals. Volem centrar-nos en el conflicte nacional, ara i aquí d'ençà tres-cents anys estem davall del poder espanyol, que no ens deixa créixer a cap nivell, ens empobreix a nivell econòmic i en tots els vessants de la vida. Cal com una necessitat democràtica agafar nosaltres les regnes com a vitalisme imprescindible de governar-nos, hi estem cridats els mallorquins i illencs tots, valencians i catalans amb certa urgència si no volem descavalcar del progrés on ens projecta la societat moderna.

Ens diran que desempal·lar-nos de l'estat no podem fer-ho per més que ho forgem estrènuament -amb molt de coratge-, doncs la força de l'estat que ens sotmet és molt forta, no podem negar les evidències, emperò el marc internacional ens dona molt de camp per fer-ho, cal afegir-hi el valor personal i col·lectiu d'una societat que s'està organitzant, més enllà dels inoperants partits polítics d'avui, fins al fet, un dia força més proper del que ens pensem, els líders que dissenyem serveixin de catapul-

ta per encarrilar-nos cap a la llibertat. Fem cites, segons Weber: "L'estat és una comunitat humana que reclama (amb èxit) el monopoli de l'ús legítim de la força física en un territori donat, és considerada l'única font del dret d'usar la violència (...). Com les institucions que el precedeixen històricament imposades del bel·ladorament -per les armes-, l'estat és una relació de dominació entre homes i pobles. Els dominats han d'obeir l'autoritat que els poders reals s'han atorgat". És tot una exposició analítica precisa del què és i representa el regne espanyol.

Per sota, -per sobre moralment- dels partits polítics, hi ha tota una societat civil que treballa per portar l'emancipació a bon port. El dia set de febrer d'enguany, a Barcelona, en el Centre Cívic Ateneu Fort Pienc, es va celebrar durant tot el dia una Conferència de Debat Independentista, on van participar trenta entitats de la societat civil, les conclusions i les fonts de treball que es van exposar totes molt interessants, a tot cal afegir-hi que centenars de col·les arreu dels Països Catalans, estan treballant amb els mateixos objectius, tot era impensable només fa un lustre. El desvergonyiment de l'esperit nacionalista espanyol, pregonament imperialista, que està escanyant a la societat catalana és un detonant per desvetllar l'esperit de lluita. L'extensa catalanofòbia de la societat espanyola, on hi participen tots els estaments, des de les altes jerarquies, als mitjans de comunicació, arribant a intoxicar tot el poble, amb les males conseqüències que representa escampar odi com a projectil polític.

Fet i fet, no cal escarrassar-

se massa ni gens, per a convèncer la tropa bel·ligerant espanyola, si cal advenir, no pas fortuïtament, sinó amb coratge i amb totes les estratègies socials possibles per emancipar-nos-en, tota la resta serà conseqüència d'haver assolit la llibertat. Perdoneu que parli en primera persona però just a la meua col·laboració a El Vallenc de primers de febrer, on denunciava el fet de no poder estar impertèrrits davant dels 20.000 milions anuals d'espoli fiscal més 3.200 milions de no executar infraestructures pressupostades -xifres del Principat, a les Balears és suprem- que ultrapassa els sis euros diaris -mil de les antigues pessetes- per a cada persona, sigui un nadó, infant, jubilat, discapacitat, així doncs una família de quatre membres el regne espanyol li sostrau vint-i-quatre euros diaris -quatre mil pessetes diàries-, una quantitat amb la qual es podria sufragar la compra d'un pis, endegar un negoci previst etcètera. Això és el que escrivia jo. Si hem roben la cartera, puc recórrer a la policia, aquest robatori establert per l'estat ens l'hem de llevar de sobra, denunciant-t'ho al món.

Vegeu Alfons López Tena, com denuncia a l'Avui l'endemà del meu escrit, el 8 de febrer d'enguany, l'espoli: Si l'estat no s'endugués els nostres diners, cada família de quatre membres rebria 12.000 euros cada any, el pressupost de la Generalitat creixeria una 54%, el pressupost dels Ajuntaments catalans es multiplicaria per tres, podríem duplicar la despesa en sanitat, quadruplicar la despesa en ensenyament, multiplicar per setze la despesa en infraestructures i obres públiques. Podríem tornar a cadascú dels tres milions de cata-

lans perceptors, no 400 euros com el govern espanyol, sinó 6.300 euros per persona, i dedicar a obres municipals setze vegades més del que assigna ara Zapatero. Podríem injectar a les empreses en crèdits i avals 35 vegades més que ara, i a més duplicar les pensions i els subsidis d'atur. Podríem suprimir els impostos de successions, de transmissions patrimonials i patrimoni, abaixar un terç sobre la renda i un 35% l'IVA, i encara ens sobraria per a construir un aeroport com el de Barajas cada any. Només que el govern espanyol complís la llei i les sentències del seu Tribunal Constitucional faria arribar als estudiants catalans tres vegades més en beques que el que reben ara, i multiplicaria per onze les ajudes a les ONG catalanes el simple fet que el govern espanyol no es quedés per a les ONG espanyoles el 91% dels diners que els incauts catalans els assignen en l'impost de la renda.

Sense Estat propi, i amb l'Estat dels espanyols a la contra. Mariano Rajoy diu: "la Generalidad está para hacer carreteras y poca cosa más" el PSC no existeix, en 32 anys cap diputat ni senador ha votat diferent dels del PSOE. Mai. "El PSC somos nosotros", diu Zapatero. Parlant de finançament Alfons Guerra ja diu allò "que vengan los catalanes a por alpiste". Tot plegat, és un robatori a mà armada, aquest perpetu saqueig ens porta a la misèria, açò és el que exerceixen al Principat i ja sabem que a les Balears les xifres són superiors. Ens tenen capolats, trinxats, i hem de reaccionar aviat si no volem restar en condició d'irreversible de mort nacional, relegant fins mantenir-nos per sempre més en una situació d'inferioritat programada per el regne espanyol,

el triomf de la província (la terra dels vençuts). Tanmateix no cal fer massa esforç que aquesta seria la seva satisfacció i la consumació d'una intencionalitat política i militar provinent de fa més de tres segles, o sigui **TERRORISME** pur i dur. Després de la nostra mort econòmica, la mort cultural i lingüística, de la identitat catalana amb tots els seus valors, seria una conseqüència lògica. L'estat mai aplicarà l'agnició, mai ens tornarà ni un cèntim dels robats, ni ens donarà poder; la llibertat hem de guanyar-nos-la amb mètodes democràtics.

He fet doncs, un relat realista de la situació, però també he fet esment el treball de les forces independentistes de la societat civil i l'èxit que s'està aconseguint de creixement de la consciència sobiranista, que ens durà en els propers anys en el camí definitiu cap a la llibertat. Només ens cal agrupar-nos per fer un esforç comú, i la força política sorgirà amb magnificència, els partits romandran eixorcs com fins ara, o potser alguna facció -des de les seves bases actuals- d'ells agafarà la torxa de l'èxit. Els drets i constitucions nostres no ens les reconixeran per aplicació de l'agnició, però agafarem nosaltres les regnes del nostre futur, amb accions polítiques, democràticament, amb el sentit etimològic del concepte, que Espanya mai no en sabrà ni una engruna, perquè és filla de tota mena d'accions guerreres i de totalitarismes i ara la *democràcia* espanyola només és un parany per enganyar als pobles colonitzats, com resta palès en el redactat de la seva constitució.

Llegeix i subscriu-te a

L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

La Llibertat

Mireu NO ES NECESSITA CAP PERMIS PER FER UN REFERENDUM, sols la voluntat individual de cada ú (que no estigui enpardalat) qui ens podrà impedir que a les eleccions europees les convertim en REFERENDUM? NINGÚ!! el REFERENDUM amb paperetes NULES amb les paraules INDEPENDENCIA=LLIBERTAT o un estirabot. majoria absoluta...LA NOSTRA LLIBERTAT!!!! és la democràcia, així que jo VOTARE LLIBERTAT per a mi i per a TOTS, vos ens NEGAREU aquesta llibertat amb les vostres PORS o la vostra SAPIÈNCIA?...pot ser la por a perdre la POLTRONA?

Josep Casalta

JORDI CALDENTEY

Aturem el pla d'extermini lingüístic

El PP ara du idea d'envestir dins les institucions mallorquines i pel carrer contra el mallorquí per acabar d'imposar-hi el foraster. I debades cerquen disfressar aquesta obsessió destructora de l'idioma històric propi i oficial de Mallorca... de bona intenció, de desig que tothom "pugui expressar-se lliurement en qualsevol de les dues llengües oficials".

Molt bé! Això precisament vol el mallorquinisme! Però com vol la presidenta del PP de les Balears, **na Rosa Estaràs**, que tothom "pugui expressar-se lliurement en qualsevol de les dues llengües oficials" si hi ha una gentada venguda de fora que no entén -o no vol entendre- el mallorquí? Avui, a Mallorca, els únics que tenen aquesta llibertat són els hispanoparlants, tant els vinguts d'Espanya com els vinguts de Sudamèrica. Aquests sí que es poden expressar lliurement en espanyol perquè saben que tots els mallorquins els entendrem. Perquè els entendrem? Perquè l'estat espanyol ha imposat aquest idioma a les escoles de Mallorca, ja d'ençà del primer moment que es va començar a escolaritzar la població. Tant

amb monarquia, com amb república, com amb règim feixista. Un idioma, que, encara no fa ni cent anys era totalment desconegut per la immensa majoria de mallorquins. No perdem la memòria històrica, com volen els nacionalistes espanyols. Els mallorquins no tendrem la mateixa llibertat individual que tenen els forasters a ca nostra fins que, a l'escola, tothom haurà après d'entendre el català -el mallorquí- i d'expressar-s'hi amb tota naturalitat. Si aquest domini de l'idioma no el garanteix l'ús preferent del català a escola, em volen dir els nacionalistes espanyols què el garantirà? Les sales de cine, que no respecten la llibertat dels mallorquins de triar? La televisió, amb quatre canals en català i una carretada en espanyol? Que ho expliqui, per favor, el partit que vol recuperar, aquesta vegada disfressat de "llibertat" el pla franquista de deixar morir per abandonament, les llengües que l'estat espanyol ha deixat malferides de mort.

Una altra cosa que emprenya el franquisme d'avui és que el mallorquí sigui un requisit per fer feina a la funció pública. Ara que, amb la dictadura espanyolista que imposa una colonització mediàtica amb pre-

eminència absoluta de l'espanyol als mitjans de comunicació de masses, i amb la immigració descontrolada, han aconseguit que el mallorquí no sigui necessari per viure a Mallorca, no poden consentir de cap manera que existeixi cap estímul ni un perquè la gent que lliurement ha triat viure a Mallorca senti la més mínima necessitat d'entendre i parlar mallorquí. Ni hi vegi el més mínim avantatge. Ni el més mínim. Saben que una llengua que no és necessària per viure ni tan sols en el seu propi territori històric, és una llengua morta. I, és clar, que el mallorquí sigui necessari per fer de funcionari dona sentit a aprendre'l. Anima la gent a implicar-s'hi de bona gana, en veure-hi avantatges. I, com que el franquisme, tant l'antic com el reciclat d'avui, no té altra cosa més que un programa d'extermini per a tots els idiomes de l'estat espanyol que no siguin el castellà, cal tallar d'arrel tot allò que torni fer el català, el mallorquí, necessari a la seva pròpia terra. És la solució final. L'holocaust lingüístic.

Per al nacionalisme fanàtic espanyol, la caparrudesa d'una dotzena o dues de metges que no volen entendre el mallorquí, pesa més que la llibertat indi-

vidual (llavors se n'omplen la boca!) de cinc-cents mil mallorquins de poder triar lliurement el mallorquí en anar a cal metge. En què queda la llibertat de parlar mallorquí si pesa més la caparrudesa d'un que no li surt dels dallons voler-lo entendre? Imposar els privilegis d'una dotzena damunt la llibertat de cinc-cents mil ciutadans no és una mostra escandalosa de pur colonialisme? Fins i tot de racisme repugnant?

Si de veres volen bilingüisme, per què no bilingüitzen el personal sanitari de manera que el pacient pugui triar? Per què no bilingüitzen tot el personal que fa feina de cara al públic tant al sector públic com al privat? No hi ha una llei que obliga els restaurants -negocis privats, per tant a deixar triar els clients entre seure a una clapa de fumadors o a una on no hi fumin? Per què no hem de poder triar igualment la llengua amb què ens comunicarem amb el cambrer? Això seria bilingüisme! Per què no punyen per aquí els "bilingüistes" de barret? Per què no hem de poder triar a les sales de cine l'idioma en què volem sentir qualsevol film? Per què no hem de poder triar parlar en mallorquí en haver-hi un plet a

la Justícia sense tenir por que el jutge ja es posi contra el ciutadà mallorquí que parla així com a ca seva l'han ensenyat? Per què no exigeixen que tots els canals que es rebin a Mallorca, tant públics com privats, oferesquin versió mallorquina i versió forastera perquè tinguem la llibertat de triar? Què esperen? No prediquen tant de "bilingüisme"?

El PP també vol que els llibres de text s'editin en "mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc". Per què no demana igualment que, els llibres en castellà, s'editin en andalus i en argentí, en atenció als hispanoparlants de Mallorca que s'hi expressen, i que són majoria devora els qui parlen castellà estàndard?

Què esperau, senyora **Estaràs**, vós que sou tan bilingüista, a impulsar aquestes mesures realment bilingüistes? I sobretot: què esperam els partidaris de la reconstrucció d'una Mallorca mallorquina a mobilitzar-nos al carrer per exigir els nostres drets i llibertats individuals de viure a Mallorca com a mallorquins amb el cap ben alt?

jordigorrio@gmail.com

FRANK DUBÉ

Una bona idea

Nit de Cinema a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada.

S'acabava de projectar la pel·li "És quan dormo que hi veig clar"

S'enceneren les llums al final i...efectivament: La majoria estava clapanant. Alguns fins i tot amb els peus còmodament arpenjats al damunt la respallera de la butaca del davant.

Pagaula d'Stone!

Dins del recinte de la Universitat em topà una vesprada amb en Bertrana, amb qui muntàrem el sarau del Palau de la Música "Pro-comitè Olímpic de Catalunya l'any 1991".

-Com va això Bertrana?

-Calla Frank... estic estigmatitzat!! Em contestà amb cara preocupada. Estava a punt o acabava d'entrar a ERC.

-Mira et donaré una idea -li vaig dir- Digue als teus companys de partit que, per guan-

yar la confiança i el vot dels catalans, facin una cosa molt simple encara que sorpresiva i aparentment difícil: Que ingressin la paga mensual oficial a una Caixa i que prometin no tocar ni un cèntim fins el dia que Catalunya sigui Independent que sembla que és la fita i el motiu d'existir d'aquest Partit donat que les altres agrupacions polítiques catalanes juguen a un altre equip en aquest tema.

Tu mateix ets l'exemple de la no-impossible materialització d'aquesta idea: Treballes 40 hores a la setmana per guan-

yar-te la vida i dorms 8 hores diàries. La resta del temps el dediques a la tasca feixuga de lluitar pel País, no?

Cada mes es publicarien als diaris la xifra creixent de diners que anirien quedant en dipòsit a la Caixa.

Veuries com la gent diria: "Aquestos sí que són honestos. No més cobraran si el projecte i la promesa es fan realitat."

Exactament com fas tu i tothom quan munta una Empresa.

Si no funciona, no cobres i

si funciona, reps el premi econòmic que t'has honradament guanyat. Res de romanticismes.

Treureu Majoria Absoluta a les properes eleccions!!

Més tard aquesta idea la vaig publicar a una Revista de la que no recordo el nom. Si no es fa així (què esperem...que ens furtin la idea els americans?) tindrà raó aquell pagès indignat quan em deia: Em vendré els terrenys i invertiré els calers en polítics i funcionaris. Avui en dia el que dona més són els totxos i el ciment armat!

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XV LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Sa Pobla (Mallorca): la vida quotidiana d'un poble mallorquí a finals dels anys 50 (I)

Enmig del carrer, dificultant el pas a carros i bicicletes (aleshores els cotxes eren poc abundosos) hi érem tots els amics del moment ullant el miracle que s'esdevenia davant els nostres ulls: era la televisió, el primer programa televisiu que vèiem en la vida!

La primera vegada que vaig veure la televisió va ser pel mes d'abril de 1959. Posaren un aparell al mostrador de Can Mas (cantonada del carrer de Marina amb el carrer de Crestaix). La notícia va anar de part a part del poble en segons. Jo jugava a indis en el jardí de l'Escola Graduada (un dels nostres indrets preferits per a tota mena de jocs). Just havia acabat de sortir d'escola i anava amunt i avall cercant en Sebastià Bennàsser de Can Pelí (aquell dia era a marjal, amb els pares, i encara no havia arribat a casa seva). Finalment ens poguérem anar ajuntant tota la colla d'amigots.

Enmig del carrer, dificultant el pas a carros i bicicletes (aleshores els cotxes eren poc abundosos) hi érem tots els amics del moment ullant el miracle que s'esdevenia davant els nostres ulls. Record ara mateix na Joana, na Margalida i en Miquel Seguí, en Sebastià Bennàsser, en Joan (de ca s'escolà de na Costa), na Pedrona Crespi Cladera, en Biel Seguí Crespi, el meu cosí Miquel Crespi (de can Verdera), en Joan Reitch (el nét de ca S'Alemany)... Érem una munió, una tropa infernal, perseguits sovint per la granera de madò Tonina (que vivia, sola, en un casot-encara existent- en el carrer de Marina, just al costat d'en Miquel Crespi (de Can Pancuit). Qui es recorda ara mateix de madò Tonina? La fèiem enfadar sovint, madò Tonina. Però eren coses d'infants. Crec que, en el fons, devia entendre a la perfecció les nostres ganes esbojarrades de jugar.

Però deia que vaig veure per primera una vegada un programa televisió pel mes d'abril de 1959. La televisió havia arribat a sa Pobla dos mesos abans. Concretament es pogué veure (en sessió restringida) la primera emissió en la nit de dia 18 de febrer de 1959; i l'estrany i alhora esperat "experiment" tengué lloc en el darrer pis de l'Unión Deportiva

va Poblense. Més endavant el fet va ser tan comentat que el nom del màxim "responsable" de l'esdeveniment passà a la història de sa Pobla. Qui tengué la idea de provar de captar aquesta primera emissió procedent de Barcelona (a Mallorca encara no s'havia instal·lat cap repetidor) va ser en Jeroni Bennàsser Socies (Simó). L'aparell en el qual es pogué contemplar el "miracle" va ser un televisor marca "Telefunken". Posteriorment va ser en Francesc Mas Franch (a l'establiment que tenia en el carrer de Marina) qui mostrà a tots els poblers i pobleres els avantatges del nou invent. Aquest nou aparell arribat a sa Pobla era de la marca "Invicta". Són aquests dos aparells (el "Telefunken" del senyor Jeroni Bennàsser i l'"Invicta" de Francesc Mas) els que obriren definitivament les portes de l'era televisiva en el meu poble.

A mitjans dels anys cinquanta va ser l'època de les motos i els motorinos (especialment apreciada era la motocicleta de 65 c.c. marca "Gimson", que servia per evitar al pagès les pedalades amb les històriques bicicletes "Esbelta" (entre d'altres marques))

A partir d'aquell moment, malgrat que fos d'una forma inconscient, ens adonàvem que l'època en la qual l'únic aparell que hi havia a una casa era la inefable màquina de cosir marca "Sigma" començava a passar a la història. No és que arribàs el temps de ser ja com els ianquis, que havien iniciat l'època del consum de masses després de la Segona Guerra Mundial, i fins i tot abans, just superada la gran depressió, amb la política del New Deal; però els comerços d'electrodomèstics començaven a ser més i més visitats pels poblers. A mitjans dels anys cinquanta va ser l'època de les motos i els motorinos (especialment apreciada era la motocicleta de 65 c.c. marca "Gimson", que servia per evitar al pagès les pedalades amb les històriques bicicletes "Esbelta" (entre d'altres marques). Encara mancaven uns anys per a l'explosió del turisme (hotels damunt les casetes de sa Pobla; urbanització generalitzada de Can Picafort, Port d'Alcúdia, Port de Pollença, Cala

Els padrins de l'escriptor Miquel López Crespi: Martina Caldés Torrents i Rafel Crespi Pons (1917)

Sant Vicenç, per situar només uns indrets que coneixerien un creixement espectacular). Els joves (i sobretot els socis del Moto-Club) lluien per tots els carrers del poble les seves espectaculars "Montesa", "Derbi", "Guzzi" o la famosa "Vespa". Alguna de les veïnes deia que havia vist (segurament a casa d'algú molt important) els primers frigorífics que feien sospirar per a poder oblidar aquelles neveres que anaven amb gel (gel que posaven damunt un serpentí de plom i que eren el luxe màxim d'aquells estius: refredar el meló, la síndria...). Les dones parlen de les primeres "Odag" i "Pingüino", de les rentadores elèctriques marca "Bru". Hi havia pos-

sibilitats de comprar algun aparell, a terminis -es començava a posar de moda aquesta forma d'adquirir les coses, imitació dels ianquis i altres països europeus- a la famosa "Casa Sastre", en el carrer Major, 18, de "La Puebla" (encara era prohibit escriure "sa Pobla", malgrat que era el nom que sempre havíem donat i donàvem al poble). Ràdios "Inter" o "Radiola" sempre n'hi havia hagut a la majoria de cases de sa Pobla (escollar el partit de futbol, el "parte" franquista de les deu del vespre, alguna emissora estrangera els més agosarats: a casa, l'oncle, que féu la guerra en l'exèrcit de la República, escoltava Ràdio Espanya Independent,

la BBC de Londres, Ràdio París). Sovint el pare i la mare el renyaven “no fos cosa que ens sentissin els veïns i anassin a dir-ho a la Guàrdia Civil”.

Però ara arribava l'hora de discutir de quina era la millor marca de televisors; si els “Telefunken” o els “Invicta”; o també els “Philipps”, que arribarien ben aviat als comerços del nostre poble. Del “Seat 600”, encara no es parlava (però segur que els més vius ja devien haver sentit campanes).

Per la bodega de Can Nadal, pel Bar Rapinya, Bar Cotxer, Can Pony, Bar Reus, Ca s'Escolà, en els bars Español, Riera, Can Cuca, Llompart, La Peña, el Moto-Club, Es Celleret, a Ca s'Espicer, en el Bar de s'Estació o devers Can Quic, tothom comentava l'esdeveniment: “La Televisió ha arribat a sa Pobra!”

Quan la colla esmentada al començament de l'article (en Sebastià de Can Pelí, na Joana i na Margalida Seguí, en Biel Seguí, en Miquel Crespí... pel mes de març contemplam el primer programa (un grup de pallassos fent jocs de prestidigitació), l'“invent”, la notícia de l'arribada de la televisió, ja són públics i comentats arreu.

Per la bodega de Can Nadal, pel Bar Rapinya, Bar Cotxer, Can Pony, Bar Reus, Ca s'Escolà, en els bars Español, Riera, Can Cuca, Llompart, La Peña, el Moto-Club, Es Celleret, a Ca s'Espicer, en el Bar de s'Estació o devers Can Quic, tothom comentava l'esdeveniment: “La Televisió ha arribat a sa Pobra!”. Malgrat que els comentaris d'aquell moment anaven en la línia de considerar l'“invent” cosa de rics. Per l'abril de 1959 a cap pagès pobler li passava pel cap que molt aviat podia gaudir d'un aparell a casa seva. Més que res la televisió es veia com un “cine” més petit (una ràdio on es veurien els homenets que hi parlaven) apte, podia ser, per mirar curses de bous o partits de futbol al bar. I cal dir que durant uns anys així va ser. Malgrat que el número 52 de la revista *Vialfàs* (7-III-1959) ja informava de l'existència de dos particulars que havien comès la “bogeria” d'adquirir un d'aquests màgics aparells. Com degueren de ser criticats pels veïns! En el número 54 de la mateixa revista (el corresponent al 4 d'abril) se'ns informa que el propietari del Bar Llompart n'ha comprat un altre i que està a disposició de tots els clients de la casa.

Les emissions que es captaven procedien de Barcelona i cal dir que, amb els pocs mitjans tècnics existents, la recepció (exceptuant els dies de tempesta o molt ennuvolats) era quasi perfecta.

Cal dir, ara que record l'arribada de la televisió a sa Pobra, que no era casual que, amb la colla d'amics de la infantesa, la veiéssim per primera vegada a Can Mas, en el carrer de Marina. Aleshores jo vivia en aquest carrer (can-

tonada amb el carrer de l'Escola). Els pares hi tenien una botiga de queviures i, com és de suposar, la majoria dels companys de jocs eren d'aquest carrer o d'alguns altres molt propers.

Tot aquell món dels carrers de Marina, Capità, Crestaix, Escola, Fadrins, Muntanya, etc., etc., el record com si es tractàs d'un gran ciutat, un planeta d'una extensió immensa, inabastable

Fins que vaig complir deu any (abans d'anar a viure al carrer de la Muntanya a la casa dels avis Isabel M. Pons Benàsser i Miquel Crespí Isern, els pares del que va ser batle de sa Pobra Miquel Crespí Pons), el carrer de Marina era el centre de les nostres “activitats” (per anar a ca les Monges, les franciscanes del carrer Capità; per anar a missa; per anar a l'Escola Graduada; per anar a la plaça o a fer incursions vers indrets tan “llunyans” com l'estació, a veure arribar o sortir el tren; per anar a llegir “tebeos” a la biblioteca...). Tot aquell món dels carrers de Marina, Capità, Crestaix, Escola, Fadrins, Muntanya, etc., etc., el record com si es tractàs d'un gran ciutat, un planeta d'una extensió immensa, inabastable. Amics dels propietaris de la botiga de Cas Povordo, ens donaven caramels (després anàvem a la de casa i també sortíem amb les butxaques ben plenes de tota mena de tresors infantils: bolles de fang, pilotes de goma “Gorila”, bocins de xocolata...). Davant la botiga de Can Verdera (la nostra) hi vivien uns altres familiars (can Joan Marrón) on sembla que existí, en temps de la guerra, un refugi contra els bombardejos. Amb el cotxe de can Miquel Crespí (Pancuit), que vivia al costat, davant la de Can Pelí, anàvem a l'estiu a les casetes de sa Pobra (“Ses Casetes”), a fer la paella prop de la mar. Casetes de palla, no us penseu! El més consistent era la teulada d'uralita o taulons. I no eren totes les que disposaven d'aquell luxe: la seguretat de saber que no et xoparies si queia un ruixat d'estiu. Presidia, reialme on es podia trobar tot (o quasi tot), el Bar Figuera. Madò Maria Varela comanda aquell màgic reialme i mestre Jaume, el marit, amb el vell i atrotinat cotxe (el cotxe de Can Varela) va i ve amb els que no volen anar a “Ses Casetes” amb carro o bicicleta. Però en parlàrem en un altre article, d'aquell món estimat que el temps -que tot ho engoleix- ha esvaït menys en aquells que visquérem a fons l'època que comentam, els estius que mai no tornaran passats a Aucanada, as Barcarès, a sa Marina, a Can Picafort...

Són els anys que descobrim el treball de la fusta (a Can Sopa fan uns mobles que poden competir amb els millors vinguts de fora); en Joan, el perruquer (de Can Boi) talla els cabells i parla, amb els vells, de bous, de toreros mítics (sentim explicar les curses portentoses de Manolete, del qual sabrem més endavant que era un ferotge franquista, un

dels més grans enemics de l'esquerra que hagi existit mai). També hi ha la competència: la barberia de Rafel “Fava” i, ben a la vora, la sabateria de cas Maonès (on ens arreglen les sabates que espenyam jugant al futbol, fent desastres per carrers, la majoria encara sense asfaltar). Sabem de l'existència de “senyors” (Cas Borreret), de famosos professionals de la medicina (el metge Siquier, alabat per tothom). Els pares ens fan anar comprar carn a la carnisseria de Can Panxa i, abans de la difusió en massa del productes forans com la Coca-Cola, les “pinyes” i “sifons” de can Vanrell (al costat dels cines de Can Guixa i Can Pelut) ens acompanyen en aquells dinars i sopars de quan érem infants. Quan anam el cine, compram les lllaminadures, tota mena de caramels (o gelats, a l'estiu) que fan a Can Calent, s'Inquero, o que venen en Panero. No tothom es queda, entre pel·lícula i pel·lícula (la sessió dura més de tres hores!) a veure el No-Do franquista. Mentre a la pantalla el locutor pregona els “avenços” del règim, la gent menja cacauets o fuma en el passadís, lluny dels discursos oficials que escupen, per uns altaveus una mica esquerats, els propagandistes del règim.

Prop de casa, en el carrer de Marina, hi havia també l'Escola Municipal de Música que l'any 1957 havia fundat el músic, compositor i excel·lent folklorista Gaspar Aguiló

A l'adrogueria Comes hi vaig per a comprar la pintura que utilitza el pare en el taller de Can Ripoll (de la plaça del Mercat), on treballa, pintant cotxes i camions, al costat del meu oncle José López (que ha vingut de la península per ajudar el negoci familiar). Per Can Ripoll hi van a petar la conversa alguns dels ex-combatents republicans, presoners a sa Pobra durant la guerra i la postguerra. Presoners que, coneixent i casant-se amb pobleres, finalment hi han quedat a viure (en Guzmán, per exemple). A cas Solleric (el “pedacer”) hi ha un món de deixalles que ens deixa astorats i ens sorprèn: mobles vells, ampolles de tota mena, vestits, sabates de periclitades generacions, fotografies de poblers oblidats per tots i per tothom... Potser fou veient les deixalles acumulades a Cas Pedacer que, d'un forma inconscient, vaig començar a adonar-me de la relativitat de les coses, de la futilitat de la vida... Allà, llençats de qualsevol manera, hi havia els objectes per la possessió dels quals els homes s'havien barallat entre ells o, sovint, havien imaginat donar enveja al veïnat, ser més que un altre. Misèria dels objectius de certa humanitat sense pensar que tot, qualsevol cosa en aquest món, és efímer, transitori, i res no poc escurçar la vinguda final de la parca.

Prop de casa, en el carrer de Marina, hi havia també l'Escola Municipal de Música que l'any 1957 havia fundat el músic, compositor i excel·lent folklorista Gaspar Aguiló (de la qual era

alumne i on vaig fer uns cursos de solfeig i piano). L'Escola Municipal (precisament en el carrer de l'Escola) es va bastir prop de casa dels meus besavis Antoni Caldès Soler “Ximbó” i Francesca Torrens Comes “Nana”.

En un poble les coses i indrets són molt propers i el meu barri (carrers de Marina, Muntanya, Escola, Fadrins...) era un petit univers on hi era tot. L'escola particular de música de la professora Margarida Fortesa, en el carrer del Rosari, número 10; l'església, amb els sermons inacabables dels sacerdots... Record especialment les prèdiques l'ecònom Jaume Vallès i del capellà “Toniet”, és a dir, el sacerdot Antoni Aguiló. Com ens atemorien amb les calderes de l'infern, amb les olles d'oli bullent on cremaven els al·lòts dolents, els que no creien els pares o no anaven a escola, els que anaven al cine o a mirar les parelles que es besaven en el jardí de l'Escola Graduada! Record igualment l'adrogueria i papereria de Ca S'Alemany, davant la bodega de Can Nadal, negoci que encara existeix en el “carreró”, la travessia que dona a l'Ajuntament, i on anàvem cada dissabte a comprar les revistes i diaris que reservaven al meu pare i a l'oncle. Després, l'oncle s'aturava a petar la xerrada amb els amics, al Bar de Can Nadal. Si hi havia temps i no havia de fer els deures de l'escola, amb en Sebastià de Can Pelí arribàvem fins a la Biblioteca de la Caixa de Pensions i ens estàvem una bona estona llegint “tebeos”. Abans de tornar a casa m'aturava a comprar el pa en el forn de Can Gelabert (hi entrava per la porta de darrere, per la part de “es carreró”).

Com explicàvem una mica més amunt, l'arribada de la televisió era el que més es comentava (juntament amb la darrera estrena del cine “Montecarlo”, “Coliseum”, “Principal” o “Salón Montaña”). Això suposant que aquell any el preu de la patata hagués anat bé i, en el mercat de Londres, els preus no anassin a la baixa. Més d'un any, el preu pagat pels magatzemistes no donava ni per la llavor. Però suposant que els preus de la patata o la mongeta hagués donat per a cobrir despeses (llavors, jornals, adobs...) i que les pluges no haguessin fet desbordar el torrent de Sant Miquel (una de les altres preocupacions de tothom), aleshores sí que es podia parlar del darrer partit de futbol de l'Unión Deportiva Poblense, de les pel·lícules que s'havien d'estrenar aquell cap de setmana o de la propera arribada de la cantant “Gelú”, de l'humorista “Gila”, del famós José Guardiola o el Dúo Dinámico per a les festes de Sant Jaume.

CONTRAST, CONTRADICCIONS, PARADOXES

(3ª part):

EN LA PARELLA, DE GÈNERE.

Recull a càrrec
d'en Ricard Colom

ACTITUDS FEMENINES PARADOXALS.

“La gran força de les dones rau a retardar-se o a ser absentes” (Émile-Auguste Chartier, Alain, 1868-1951, filòsof i escriptor francès).

“La dona rarament ens perdona que tinguem tendència a la gelosia; però no ens perdonaria mai si no en tinguéssim” (Paul-Jean Toulet, 1867-1920, escriptor francès).

“Les dones ens inspiren el desig d'executar obres mestres, i després ens impedeixen de dur-les a terme” (Oscar Wilde, 1856-1900, escriptor dublinès).

“Les dones desconfien massa dels homes en general i massa poc en particular” (Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, escriptor i polític estatunidenc).

“-Et pots batre fàcilment amb un altre home. Amb

dones, amb invisibles enemics que treballen a l'ombra, és impossible” (“*Doña Perfecta*”, 1876, de Benito Pérez Galdós, 1843-1920, narrador i dramaturg realista foraster).

“E mostrant-se paorugues e temoroses, si llur marit mana a elles alguna cosa honesta, diran que no són bé dispostes; e si han a pujar en algun lloc alt, diran que el cervell no els ho pot soferir, si han entrar en mar, diran que l'estómac los fa mal; no iran de nits, car diran que paor han dels espírits e de les ànimes e de les fantasmes; si senten una rata anar per casa, o que el vent moga alguna porta, o que una pedreta caiga d'alt, criden e estremeixen-se, e fuig-los la sang e la força, així com si eren en un gran perill. Mas elles són ardides en aquelles coses que volen obrar dehonestament. No hauran elles paor de passar per les summitats dels terrats e de les torres, ni d'anar de nits a passar per los cementiris e pel mig dels hòmens armats, quan són cridades e esperades per llurs aimadors; e d'amagar aquells, si mester serà, en llocs secrets de llurs cases. Saps aquest foc de qual llenya viu? D'abundància de béns temporals. Mentre les romanes visqueren pobrament, observaren ab sobirana diligència castedat; tantost que foren riques, mudaren les de més llurs” (“*Lo Somni*”, 1399, d'en Bernat Metge, *ca. 1340 a 1346 - +1413, cortesà reial i escriptor català).

ACTITUDS FEMENINES CONTRADICTÒRIES ENVERS LA SEXUALITAT.

“Les dones tenen una manera ben angelical de no adonar-se de les familiaritats que els homes es prenen amb elles” (Paul Bouget, 1852-1935, novel·lista i crític francès).

“La dona es posa roja sempre en escoltar allò que, tanmateix, no té por de dur a terme” (Michel Eyquem de Montaigne, de Bordèu e Peiregòrd, 1533-1592, filòsof gascó).

“No hi ha dona tan alta, que no li plagui de ser mirada, encara que l'home sia molt baix” (Mateo Alemán, 1547-1614, escriptor de la picaresca castellana).

“Per tal d'apaivagar el primer accés de gelosia, Louise li mostra el retrat del jove Cante-Croix i, no sense plors, li explicà la dolorosa història dels seus amors tan purs i cruelment ofegats (...) Lucien era massa jove per a analitzar la seva amorosida i se sentí ingènuament desesperat, perquè Naïs es llançà a la campanya amb què les dones fan aparèixer els escrúpols més o menys enginyosament fortificats. Llurs discussions sobre deures, conveniències, religió són com unes places fortes que els agrada veure preses per assalt” (“*Les illusions perdues*”, 1843, d'Honorat de Balzac, 1799-1850, novel·lista realista-romàntic, mig occità).

PARADOXES AMB LES DONES

“Les dones que mereixen ser amades són inacessibles” (Jacques Chardonne, 1884-1968, escriptor francès).

“Les dones tenen la millor part de la vida; els han interdit moltes més coses que no als homes” (Oscar Wilde, 1856-1900, escriptor dublinès).

PARADOXES DE L'ENAMORAMENT

“No pots comprar l'amor, però pots pagar-lo molt car” (Henny Youngman, 1906-1998, comediant i violinista anglès).

«Jo veig molt hom sens amar ser amat i el mentidor tant com vol és cregut e jo d'amor me trop així vençut que dir no pusc quant só enamorat! Amor, amor, un hàbit m'he tallat de vostre drap, vestint-me l'espirt: en lo vestir ample molt l'he sentit e fort estret quan sobre mi és posat» (Ausiàs March, senyor de Beniarjó, la Safor, soldat i falconer reial i catalán, *de amor maestro*, *1397 ó 1400- †1459, València).

“Un sabor d'agre e dolç Amor llança que lo meu gust departir-les no sap: dins mos delits dolor mortal hi cap, e tal dolor ab delit ha lligança” (Poema 19, Ausiàs Marc).

“Seduïm la dona amb mentides i després pretenem d'ésser estimats per nosaltres mateixos” (Paul Le Fèvre Gerald, 1885-1954, escriptor francès).

LES DONES SOLEN APRECIAR MÉS ELS HOMES DOLENTS QUE ELS BONS.

“No hi ha pitjor marit que el millor dels homes” (William Shakespeare, 1564-1616, dramaturg anglès).

“Les dones es deleixen, per no sé quina tendència de llur esperit, a veure sols els defectes en un home de talent, i les qualitats en un fava” (Honoré de Balzac, 1799-1850, escriptor realista i torrencial, mig occità i Henri Barbusse, 1872-1935, novel·lista francès).

“Les dones ens estimen pels nostres defectes; i, si en tenim força, ens ho perdonen tot, fins i tot la nostra intel·ligència” “Allò més insuportable de les dones és això: que ens vulguin convertir. Els agrada conèixer-nos dolents, i quan ens han convertit en bons, ens deixen” (Oscar Wilde, 1856-1900, escriptor dublinès).

LE DÉBUT DE LA RELATION

LE MILLIEU DE LA RELATION

LA FIN DE LA RELATION

PARADOXES DEL MATRIMONI

“Casar-se és reduir a la meitat els teus drets i doblar les teves obligacions” (Arthur Schopenhauer, 1788-1860, filòsof alemany).

“Un home està incomplet fins que no es casa. Després del qual fet, està ja acabat” (Zsa Zsa Gabor, 1918 ó 1923-1995, actriu hongaresa nacionalitzada estatounidenca).

“Matrimoni: Una cerimònia en la qual els anells es posen al dit de la senyora i a través del nas del senyor” (Herbert Spencer, 1820-1903, filòsof i sociòleg anglès).

“Quan una noia es casa, intercanvia les atencions

de molts homes per la manca d'atenció de només un” (Helen Rowland, 1875-1950, escriptora estadounidenca).

“On hi ha matrimoni sense amor, hi haurà amor sense matrimoni” (Benjamin Franklin, 1706-1790, estadista, científic i filàntrop nord-americà).

“Un home molt enamorat ens fa somiar; un home molt amorós amb la muller ens fa somriure” (Paul Le Fèvre Gerald, 1885-1954, escriptor francès).

“El matrimoni és com unes cisalles que actuen en direccions oposades, però que castiguen qual-sevol que s'hi fica per enmig” (Sidney Smith, 1771-1845, clergue i escriptor anglès).

“El matrimoni és la única guerra on dormim amb l'enemic” (Gary Busey, *1944, actor de cinema nord-americà).

“Més d'un deu el seu èxit a la primera esposa, i la seva segona esposa al seu èxit” (Jim Backus, 1913-1989, polifacètic actor d'Ohio).

“El matrimoni assenyala tenir un preu baix, però et passes la resta de la vida pagant-lo” (Baskins).

“En Darya volia la seva bonica muller hindú, però llurs nocces foren arranjades pels pares i no esperava trobar en sa muller una companyia per a la seva ment i el seu esperit” (“*Come, my Beloved / Vine, aimia*”, cap. 4, de Pearl S. Buck, 1892-1973, escriptora estadounidenca).

“Al'església també canten. Canten planerament, amb sentiment i amb aquell fervor de què són capaços els nostres cantaires ucraïnesos quan se senten els herois del moment i veuen que se'ls miren...En la veu no treballada però suau i fresca del tenor, la meua oïda, malgrat el joïós motiu de nocces, copsa una nota profunda i trista, com si dolgués a aquest tenor que al costat de la gentil i poètica Òlenka hi hagi un home com Urbenin, feixuc com un ós i ja passat de moda. No és pas solament al tenor que dol de contemplar aquella parella desigual. En els nombrosos rostres que tinc davant el meu camp visual, per més que s'esforcin a semblar alegres i despreocupats, àdhuc un idiota pot llegir-hi la compassió” (Cap V, “*Una cacera dramàtica*”, 1884, Anton P, Txékhov).

“L'amor de la Justine era com una pell on Nessim romania cosit, com Hèracles nin; i els esforços de Justine per realitzar-se, lluny d'allunyar-la, sempre la hi havien atansat. El món no pot comprendre aquesta mena de paradoxa; ho sé però vaig tenir la impressió que en Nessim l'entenia i l'acceptava d'una manera impossible d'explicar a qui no pot separar l'amor de la idea de possessió. Una vegada, molt més avant, em digué: -Què hi podia fer jo? Justine era massa forta per a mi en manta sentits. No em quedava més recurs que estimar-la per damunt de tot; era el meu trumfo. M'hi avançava, per davant de totes les seves errades a fi que em trobàs sempre on hagués tombat, disposat a ajudar-la a aixecar-se i a demostrar-li que la cosa no tenia importància. Després de tot, Justine sols comprometia el costat més insignificant de ma vida: la meua reputació” (“*Justine*”, 1957, del “*Quartet d'Alexandria*”, Lawrence George Durrell, 1912-1990, novel·lista britànic).

PARADOXES FAMILIARS

“La meua infantesa m'hauria d'haver ensenyat lliçons per a la meua pròpia paternitat, però no me les ensenyà perquè la paternitat pot ser sols apresa per gent que no tenen fills” (Bill Cosby [William H. Cosby Jr.], *1937, actor i escriptor afroamericà).

“El dimoni no té sogra i sempre en troba” (Refrany català).

PSOE i PP voten contra el català al Parlament espanyol

Els grups del PSOE i PP al Parlament espanyol van impedir ahir que prosperés una moció d'ERC a favor de normalitzar l'ús de la llengua catalana a la cambra baixa espanyola. Els 25 diputats del PSC tal i com s'esperava no han trencat la disciplina de vot del PSOE i han votat també en contra de la mesura. Joan Tardà, el diputat d'Esquerra que va presentar la proposta, va assegurar que “d'ençà de l'any 2004 que s'han fet múltiples intents per permetre l'ús del català a la Cambra baixa, i fins i tot Zapatero va defensar l'ús de llengua catalana a les institucions europees, però finalment s'ha impedit la normalització de l'ús de les llengües oficials diferents a la catalana”.

Segons Tardà el PSOE “s'hi ha negat de totes totes”, fet que no només ha impedit aprovar la moció de la llengua catalana sinó també altres mesures en les que en principi sí que hi havia acord per a que tressin endavant, com ara la participació del Principat en les decisions sobre el reconeixement del català a les institucions europees, o el plurilingüisme a l'administració espanyola. El PSOE volia que ERC retirés de la proposta la part de d'ús del català al Congrés, cosa que els republicans no van fer. Tardà va recordar que ha estat el PSOE (amb el PSC) qui “ha preferit impedir totes les mesures” per no permetre l'ús del català, i ha responsabilitat els socialistes “d'abocar-nos al conflicte”.

Informa: Guillem

Lliga el teu carro a un Estel

El cap de setmana comprés entre el divendres 27 de febrer i el diumenge 1 de març, van tenir lloc a Fraga (Baix Cinca), i sota el nom genèric de “Removent consciències. Jornades sobre la transgressió cívica”, tot un seguit d'actes culturals centrats en la necessitat de fer entendre a la comunitat catalana com és d'important la consecució d'un model transgressor, singular i creatiu de resposta cívica davant els innombrables entrebancs, de tota mena, amb els quals ensopega dia sí, i dia també, la nostra identitat vulnerable.

Al costat del riu Cinca, al seu pas pel cantó oest de l'antiga ciutat, es troba el Casal Jaume I de Fraga. A la sala de conferències del casal, la vesprada del divendres 27, varem poder assistir a la xerrada d'en Miquel Català i Coit, enginyer informàtic, a propòsit de la transgressió lingüística lligada a l'ús d'internet, i en concret a la seua pròpia tasca, imaginativa i tenaç, a l'hora de crear una pàgina web Europarl.cat, capaç d'oferir als catalans els continguts, en català, és clar, de la web oficial del Parlament europeu, i demostrant com pot resultar de senzill i engrescador, si algú s'hi posa amb talent i voluntat, solucionar algunes de les mancances de sensibilitat lingüística que increïblement encara mostren institucions de gran volada i pressupost com ara l'Eurocambrà.

Al dia següent, dissabte, el programa Cinga Fòrum'09, que és com s'anomenaven, tots plegats, els actes que es descriuen en aquest text, ens emplaçava als assistents a un dels edificis històrics amb més renom de la vila, el Palau Montcada. Allà tenia lloc el gruix de l'oferta cultural d'aquell cap de setmana. Al llarg de tot el matí, varem poder veure i escoltar els quatre convidats protagonistes del cicle de jornades “Removent consciències. Jornades sobre la transgressió cívica”.

Va obrir l'àpat transgressor el psicòleg Quim Gibert, qui va centrar el seu discurs en la importància cabdal que té per nosaltres l'aplicació del terme “resiliència emocional”, un concepte de mitjans del passat segle que consisteix en no defallir davant l'adversitat, alhora que ens servim d'aquesta mateixa adversitat amb imaginació i recursos transgressors per evolucionar, créixer i reeixir més dignes i sòlids, tant individualment com dintre del nostre propi col·lectiu. En el nostre cas, Quim proposava estratègies imaginatives per donar escac al conflicte socio-polític que viu la nostra comunitat, actuacions agosarades com ara, entre d'altres exemples, la recuperació dels aiguamolls de l'Empordà, una qüestió que va desafiar molts pronòstics adversos, i que una valent minoria de convençuts irreductibles va dur al millor dels ports: el de l'èxit. Com a colofó,

Gibert va reblar la seua intervenció amb la cita sufí “Lliga el teu carro als estels” (cita que serveix com a títol d'aquestes ratlles), referint-se a la necessitat de ser ambiciosos i valents tant a la vida quotidiana com a la col·lectiva del nostre poble malmès.

La segona intervenció correspongué a Hèctor López Bofill, escriptor i professor de Dret Constitucional a la Universitat Pompeu Fabra. La seua ponència duia per títol “Literatura i transgressió”. Partint de la base de la decebedora absència de literatura catalana “de compromís” a les llibreries, als llistats de llibres de ficció més venuts, i a la creació artística catalana en general, l'orador va desgranar una acurada reflexió a propòsit de si patim alguna mena de síndrome d'Estocolm que ens fa ignorar, fins i tot des d'un àmbit tan lliure i permissiu com la ficció, la nostra situació de poble espoliat, humiliat i sotmès des de fa tants segles. Per superar aquesta situació, acceptada de facto, segons López Bofill, tant per creadors com per la indústria editora, Hèctor proposava una bona dosi de transgressió creativa a partir dels nostres elements reals, contundents, de nació sense estat amb múltiples conflictes per tal d'ajudar, en aquest cas des de la literatura, a fer visibles els nostres conflictes sense falses i pretensioses dèries cosmopolites.

El següent torn li pertocà al filòsof, teòleg i escriptor Francesc Torralba. La seua aportació consistí a fer-nos reflexionar sobre “Ètica i transgressió”. Va començar amb uns breus apunts conceptuals al voltant de la transgressió, tot assenyalant que el fet de transgredir no implica necessàriament una vulneració dels principis ètics, malgrat què, en moltes ocasions, en vulneri els legals o morals d'un col·lectiu. I aclarí que aquest exercici transgressor, exercitat al llarg de la història per nombroses i celebèrrimes personalitats (filòsofs com Sòcrates, Shopenhauer o Stuart Mill, polítics com Ghandi, Luther King o Nelson Mandela, escriptores com Simone de Beauvoir...), tant en forma pràctica com teòrica, ha contribuït a canviar els costums col·lectius de determinats moments històrics, i ha obligat a la modificació o, fins i tot, a la supressió de pràctiques morals aberrants i lleis obsoletes. Tanmateix, Torralba assenyalava, amb bon criteri, els perills de respondre a la violència estructural amb més violència, engegant així una espiral de conflicte permanent, irresoluble, que no condueix a res. Per tant ens menava sense ambigüitats a practicar la transgressió contra la injustícia, legal o de qualsevol altre signe, des d'una vessant cívica, respectuosa amb els drets bàsics dels individus perquè, segons ell, finalment la transgressió que empra la violència com a mitjà per la consecució d'uns fins, en

resta directament exclosa de l'ètica més elemental, i per tant, deixa de ser solució. Per últim, el filòsof ens va recomanar que lluitem per deixar de costat la nostra amnèsia històrica com a catalans, que ens cal un lideratge fort i decidit com el d'alguns dels exemples esmentats, que tinguem sempre clars els nostres grans referents propis, els nostres homenots, com ara Lluïa, Xirínacs, el pare Batllori, Espriu, etc, i que oblidem d'una vegada per sempre aquest provincianisme resignat que ens fa estendre la catifa davant qualsevol suposada celebritat forastera.

A la última de les intervencions, una xerrada d'Àngel Colom, president de la sectorial d'immigració de CDC, se'ns va portar a reflexionar sobre quins serien els camins més adequats per dur a terme “L'activisme transgressor en el segle XXI”. Rememorant el seu propi itinerari històric de lluita cívica, va repassar aspectes de la Crida a la Solidaritat i de la Marxa de la Llibertat, moviments ambdós en els quals va participar-hi de manera destacada, molt destacables pel seu impacte social i la seua capacitat transformadora mitjançant la lluita ciutadana pacífica. Com l'acció a la xarxa de Miquel Català que senyalàvem adés, o la patida en carn pròpia per Èric Bertran (per cert, present entre el públic), Àngel Colom ens incità a passar a l'acció, a implicar-nos de manera cívica i transgressora per la llibertat del nostre poble i la defensa dels nostres legítims drets davant els nostres enemics.

Durant els parlaments dels ponents, una generosa col·lecció de llibres d'autors de La Franja s'hi ofería a l'abast dels assistents. Les temàtiques incloïen tots els gèneres possibles, i s'hi podien trobar llibres d'autors tals com Jesús Moncada, Francesc Ricart, Josep Galan o Josep Espluga. També hi havia un bon grapat d'exemplars de col·laboracions entre diversos autors amb assenyades anàlisis sobre la qüestió nacional dels Països Catalans. Gent tan valuosa com el mateix Quim Gibert, Bernat Joan, Salvador Cardús, Josep Sort, Mª Carme Junyent i d'altres, en fornien un bon grapat de pertinents esguards a la situació, quelcom ben adient en aquella recepció del Palau Montcada perquè tots ells havien format part de cicles de conferències relacionats amb aquest de Fraga.

Rere les conferències i l'obligat dinar de després, l'entitat organitzadora dels actes (l'Institut d'Estudis del Baix Cinca, amb la col·laboració del Casal Jaume I de Fraga i el suport d'Òmnium i del Projecte Moncada) havia programat un passeig guiat per la Fraga vella, sota el nom de “Ruta de les sitges”. Durant una bona estona, qui va voler, va poder gaudir dels torts i estrets carrerons medievals de la ciutat vella, dels seus nombrosos vestigis històrics ancorats en la nit dels temps,

i va poder accedir a un dels sistemes d'emmagatzemament més emprats per l'antiga gent de Fraga: les sitges. A la Fraga vella, erigida sobre un turó de notable desnivell, les sitges i l'aprofitament del terreny cap a dins de la muntanya va ser la solució de més trellat a la manca d'espai durant molts segles. De fet, a Fraga hi ha un bar amb aquest mateix nom, i ens van mostrar la sitja que oculta baix de terra, una mena de cambra subterrània amagada, amb un forat per on s'hi ficava el gènere a guardar (cereals i allò que en el seu moment s'hi escaigués).

Després de la passejada baixàrem a l'avinguda que voreja el Cinca. Allà, al local del Casal Jaume I, ens brindaren l'ocasió musical d'escoltar al Duo Recapte, una formació nadiua de la Franja, amb Màrio Sasot, de Saidí, a la bandúrria, i Antoni Bengoechea, de Calaceit, a la veu. En la seua actuació vam poder escoltar poemes de diversos autors de la Franja, com ara Anton Abad, Teresa Jassà, Desideri Lombarte, Hèctor Moret o Tomàs Bosque,

Al dia següent, diumenge, vàrem anar a visitar Saidí, una petita població ribera del Cinca, molt a prop de Fraga, riu amunt, on ens rebé l'alcalde del poble, i el guia encarregat de l'ocasió, que ens va explicar la història de l'Església de San Joan Baptista, el seu campanar amb *overbooking* de cigonyes, i altres fets del poble en general, alçat sobre un puig enfront del riu Cinca, a sobre d'unes esplèndides hortes fruïteres. Al davant, a pocs kilòmetres, riu enllà, trobem el fosc altiplà dels Monegros, indret proper on certes iniciatives públi-co-privades sembla que volen erigir un monument a la disbauxa del joc i l'especulació sense manies anomenat Gran Scala. Dir també que de Saidí n'és natural molta gent destacada de la cultura catalana com ara el mateix Màrio Sasot, Anton Abad, Mercè Ibarz o Francesc Serés.

Més tard, i donant per acabada la programació del cap de setmana, ens varem desplaçar fins a l'anomenada Vil·la Fortunatus, un antic jaciment romà del segle IV, també a la riba esquerra del Cinca, restaurat i condicionat per a les visites turístiques, i que rep el seu nom d'un mosaic amb la inscripció Fortunatus trobat a una de les cambres de la mansió. El guia que ens havia de mostrar aquell antic espai va entossudir-se a explicar-nos-el en castellà, i aleshores varem decidir continuar la visita pel nostre compte. Així acabà un cap de setmana ric en descobertes, aprenentatge, lliçons de coratge cívica pels nous xàfecs que s'hi acosten, i germanor, una de les possessions més valuoses de la comunitat catalanoparlant.

Marc Antoni Poveda Izquierdo.

Endavant amb les empreses

El **Govern de les Illes Balears** dona suport a les empreses i emprenedors amb el finançament de **30 milions d'euros** addicionals per millorar els crèdits **ICO-PIME** i **ICO-emprenedors**

Informau-vos-en **ISBA**. www.isbasgr.es

Palma 971 461 250 - **Inca** 971 505 102 - **Manacor** 971 843 390

**Sempre
endavant**

Dir que el català agonitza és una bestiesa

Entrevista a Francesc Xavier Vila

"Si s'imposa la idea que català i castellà han de ser iguals a Catalunya, el català podria perdre utilitat; i les llengües que no són útils, desapareixen"

Del futur negre del català se'n parla molt i, fins i tot, se'n fan llibres de ficció. De les polítiques de normalització lingüística de la Generalitat també. Però en el debat sobre la llengua, sovint es troben a faltar veus autoritzades per parlar-nos de la seva salut amb dades fefaents, especialment pel què fa els seus usos socials. Precisament la sociolingüística, la disciplina que estudia les interaccions entre la llengua i el medi social, ens pot donar aquestes claus. El professor Vila, professor de la UB i director de la xarxa CRUSCAT en parla.

- De la (mala) salut del català se'n parla molt. Tenint en compte les dades amb les que treballem, ¿quina és la situació del català?

- Primer de tot, tenim menys dades de les que caldria. Amb el que tenim, arribem a unes conclusions en què, també cal dir-ho, no tots els sociolingüistes estem d'acord. Sorprenen que tanta gent sàpiga com van les coses i cap a on, i em sap greu que vengui la idea de lligar català i catàstrofe. És un mal símptoma que un editor pensi que amb un llibre sobre la agonia del català, guanyarà molts calers. Dit això, el català està en una situació complicada. Això és cert. No és una llengua petita, estem parlant d'una comunitat lingüística mitjana. Però es tracta d'una comunitat en inferioritat de condicions i que no té un estat propici. A més, estem fent un experiment complicat en lingüística: volem una bilingüització molt elevada de tota la població en dues llengües molt semblants entre sí.

- ¿I perillós pel català?

- És complicat. El que no hem de fer és parlar d'aquestes coses a partir d'anècdotes, que no tenen perquè reflectir la realitat. Però sí que hi ha proves empíriques que la pressió del castellà sobre el català és molt forta. També sabem que es pot contrarestar. Posaré un exemple. Tots ens fixem en el famós error del "tenir que", una errada que fa 50 anys també es cometia; però ¿per què no mirem casos contraris? Hem reimplantat

paraules que fa trenta anys no es coneixien, com "refusar" o "rebutjar"; hem creat paraules noves, com "deixalleria"; és habitual que ara fem servir el normatiu "el que passa" en comptes de "lo que passa"... El que vull dir és que si es volen posar anècdotes negatives, també se'n poden posar de positives. Això demostra que el català té vitalitat: aquestes renovacions en el lèxic, ens indiquen que parlem d'una llengua viva. Fins i tot, el castellà que es parla a Catalunya ha adoptat paraules catalanes.

- Tot es contamina, per tant.

- No hem de parlar de contaminació. És una paraula que té connotacions massa negatives: implica que hi ha llengües netes i altres brutes, i no és cert. En tot cas, en aquesta mútua influència, el català juga en inferioritat de condicions. Tenim un entorn que ho fa molt difícil. Estem optant per una societat que ha d'integrar lingüísticament centenars de milers de persones. I ens agrada molt pensar que tothom s'integrarà al català, però és una opció, com dic, complicada.

- ¿Però per què es diu tant que el català agonitza?

- Parlar d'agonitzar és una bestiesa. Per a què una llengua agonitzi, s'han de donar una sèrie de circumstàncies que en aquest cas no es donen. En el cas del català, la transmissió de pares a fills funciona i, fins i tot, capta parlants d'altres llengües; el català té un ús amplíssim en molts àmbits, inclòs l'interpersonal; té alguns àmbits on és llengua predominant com als centres de primària, a secundària i al primer i segon cicle de la Universitat; tenim una producció cultural fabulosa; i estem en un moment d'esclat de la música juvenil en català. És cert que en llocs com a l'Alguer o a la Catalunya Nord, la llengua està al límit de la desaparició, encara que és interessant observar les iniciatives en positiu, que es fan per a recuperar-la, sense catàstrofismes.

- Per tant, ¿en quin moment ens trobem?

- No parlem d'una situació d'agonia, però sí delicada. Per zones, a l'Alguer i a la Catalunya Nord, està al límit de la desaparició i es pot recuperar

només com a segona llengua. Al País Valencià, totes les polítiques governamentals estan orientades a que desaparegui. A la Franja, les polítiques de recolzament a la llengua no existeixen. I a les Illes i a Catalunya, la situació és notablement més bona.

- Parlem de Catalunya. Parlàvem de les dificultats del català en una situació de bilingüisme.

- Hem de començar dient que bilingüisme no vol dir res i ho vol dir tot. ¿Què es vol dir? ¿Que tothom conegui les dues llengües i les utilitzi per igual i en tots els àmbits? En aquest país es dona la paradoxa que s'omplen la boca de bilingüisme aquells que són monolingües en castellà i que no fan res pel català. No passa enlloc més. En d'altres indrets, els que parlen de bilingüisme, ho fan per defensar la llengua més feble; a Catalunya, hi ha qui s'omple la boca de bilingüisme i, en trenta anys no han estat capaços ni de dir bon dia. Alguna cosa passa: és cinisme. En tot cas, hem de recuperar el concepte no per liquidar la llengua històrica del país sinó per a recuperar-la. I alhora, avançar cap a un model plurilingüista.

- S'ha dit que el català podria desaparèixer convertint-se en un dialecte del castellà.

- Si això passés seria la dissolució de la llengua. Però en aquesta polèmica, ens trobem amb un fals dilema entre parlar el català o parlar-lo correctament. És el dilema Montilla-Cuní. El què passa és que volem fer dues coses alhora molt complexes: integrar els nouvinguts i que parlin bé el català. En el primer cas, hem d'ajudar a que el nouvingut aprengui la llengua i, en aquest cas, no els exigirem tanta correcció. Però alhora hem de tendir a exigir la màxima qualitat a aquells que tenen la funció de ser exemplars. No s'hi val situar-se en posició exemplar però exigir que et tractin com un nouvingut. Per exemple, un periodista ha de saber expressar-se bé en la seva llengua. El dilema Montilla-Cuní es resol així: als nouvinguts, el màxim escalf i estímulo; als altres, màxima exigència de qualitat.

- ¿Però el català s'empobreix?

- No tant com es vol pensar. En tot cas, l'empobriment de la llengua té a veure precisament amb aquesta manca d'autoexigència general del país durant molt de temps. Ens hem arrossegat pensant sempre amb aquells que no hi arriben. ¿I si comencem a premiar als que fan l'esforç de tirar endavant?

- ¿Quin és el principal problema del català, especialment pel que fa el seu ús?

- El català està en una situació de pressió terrible. Fins al segle XX, les llengües es desenvolupaven especialment en els usos col·loquials i en alguns pocs usos formals. Al segle XX, s'han afegit nous mons, com són els mitjans de comunicació, l'educació, i ara internet. En aquests nous àmbits, el nostre Estat hi ha jugat en contra del català. Si veiem la regulació dels mitjans de comunicació, afavoreix que els territoris de parla catalana siguin un territori més de l'espai comunicatiu espanyol. I, des de Madrid, es juga a la contra. ¿Per què no hi ha hagut una regulació estatal que permetés, per exemple, a les televisions privades de tot l'Estat, fer una mínima producció en català?

- És el model autonòmic.

- Pitjor que autonòmic. És un model amb un conjunt de televisions uniformes, que deixa algun raconet per a les televisions locals i autonòmiques. El que hauria de començar a ser plural és l'Estat. En aquests anys, hem deixat que aquests mons tan importants per a la reproducció de les llengües, com són les Indústries Culturals, es quedessin a Madrid i allí tot s'ha fet en castellà. Es tracta d'una gran badada de la nostra classe

política, que ha permès que totes les televisions que es feien des de Madrid no respectessin el conjunt de llengües de l'Estat. Això no es pot arreglar amb una sola televisió pública catalana.

- ¿Fins a quin punt s'ha perdut la batalla en els usos al carrer?

- La batalla no crec que s'ha-gi perdut. Com deia en Jordi Pujol, ara toca jugar la segona part del partit i remuntar. Però amb el model actual, entre el 75% i el 80% del consum de televisió es fa des de Madrid i en llengua castellana. I la demanda sempre segueix la oferta. Si només hi ha oferta d'un tipus, és lògic que els referents vinguin només del castellà. I per aquesta raó, el català col·loquial juvenil té serioses dificultats.

- ¿Quines conseqüències pot tenir aquest estat de coses en els mitjans?

- L'actual sistema és gravísim pel català. S'ha de dir així. Seria necessari modificar-lo i segurament la cosa pot canviar gràcies als mitjans internet. Els experts diuen que aquí hi ha una nova oportunitat per tornar a començar i esmenar alguns errors.

- Però no tot seran problemes que vénen de fora.

- És cert. En una situació de tant greu desequilibri, els professionals dels mitjans de comunicació catalans haurien de ser molt més curosos i conscients de la seva funció. Hi ha hagut programes d'èxit de la televisió catalana que han contribuït a que hi hagués més castellà als mitjans que emeten en català. Era la seva estratègia, potser inconscient, per arribar a ser contrac-

tats per a televisions espanyoles, que és on hi ha el nucli de la indústria. Si la poca oferta que tenim en català, la castellanitzes; el català te l'estàs polint.

- **¿Tot plegat té com a conseqüència que la barreja entre ambdues llengües al carrer estigui creant una mena de llengua híbrida?**

- No hi ha cap llengua híbrida. Al carrer, pot haver-hi influències mútues però no tant com ens pot semblar. Els estudis demostren el que ja sabem: que a Barcelona, els catalanoparlants diuen molt “vale”, “bueno” i “pues”. No és cap gran descobriment. Entre els que utilitzen el català com a segona llengua, que són molts, tenen molta més influència del castellà, cosa que també és molt normal, i que s'ha d'anar millorant. Però no hi ha cap procés massiu de dissolució de la llengua: el que hi ha és molt de contacte inevitable.

- **¿Un dels problemes de tot plegat és que el debat està massa polititzat?**

- El debat ha de ser polític, perquè és públic, però no pot ser partidista. A Catalunya, no hi ha cap sector que digui que vol la desaparició del català, encara que sí hi ha sectors que treballen per a la desaparició del català o per a reduir-lo a la mínima expressió, com ja ha passat al sud del País Valencià. Però si tots estem d'acord en què no es vol la desaparició, cal un acord conjunt per a posar-hi els remeis que calen: incentivar-lo als mitjans de comunicació, incentivar-lo en el món laboral...

- **Darrerament, el debat sobre el català sembla que s'hagi tensionat com mai.**

- No crec que sigui així. No hi ha ara més tensió que fa deu anys, vint o trenta. Sempre hi ha estat. Es tracta d'una pressió estructural de l'Estat contra el català.

- **En gairebé trenta anys de polítiques d'immersió lingüística a les escoles, el coneixement del català és amplíssim a tot Catalunya. ¿És un èxit d'aquestes polítiques?**

- És un èxit total. No es coneix cap país en el món que s'hagi arribat a un índex tan elevat de bilingüïtzació com a Catalunya. I és un èxit del sistema escolar.

- **Però malgrat això, l'estrany és que existeixi una gran distància entre coneixement i ús de la llengua.**

- El què ha passat és que l'escola ha donat eines per a conèixer la llengua però sabem que un nombre important de nens que l'aprenen, no la col·loquialitzen: no es veuen capaços d'explicar acudits, fer bromes o negociar amb la llengua, per exemple. En aquest sentit, l'escola té un repte pel què fa la llengua oral i la seva col·loquialització. Hi ha grans bosses de persones, en especial en l'àrea metropolitana de Barcelona, on falla aquest aspecte. Aquí és on s'ha de fer un gran esforç.

- **A més dels problemes estructurals dels que hem parlat, ¿què cal fer individualment?**

- Els processos de recuperació d'una llengua són com una orquestra. Cadascú té la seva responsabilitat: administració, acadèmics, polítics, empreses i tots els individus. Els individus tenen una responsabilitat molt important però també és veritat que, en qüestions de llengua, funcionem per rutines. És important canviar aquests hàbits. Per exemple, cada cop que trobem una persona que sembla que no sàpiga el català, dirigim-nos automàticament en català. Hi ha fills adoptats de parelles catalanes que t'ho diuen: “¡He de demostrar que ser català!”. Aquest tipus de prejudicis lingüístics els hem de deixar enrere perquè a més poden ser perillosos. Si cadascú intentés fer l'exercici d'intentar sempre dirigir-se en català, independentment de l'aspecte que tingui l'interlocutor i fins allà on es pugui, el canvi ja seria molt important en l'ús.

- **S'han fet campanyes en aquest aspecte. ¿Són efectives?**

- Relativament però no ho podem saber exactament. Sabem que hi ha una diferència important entre els llocs on es fan campanyes, com a Catalunya, d'al·là on no se'n fan, com a les Illes o al País Valencià. Ajuden a mantenir un cert discurs i fan que aquells que estan disposats a canviar el xip, ho facin de forma més còmode. Però és molt difícil comprovar fins a quin punt.

- **¿Falta conscienciació?**

- És important treure'ns el prejudici de llengua petita. Qui digui que ho és, no sap comptar. Som una comunitat lingüística mitjana, desenvolupada, amb una producció cultural més que raonable. Si comparem amb d'altres situacions lingüístiques que tenen Estat propi, com Holanda, aquí fem més coses per ajudar a la llengua. Cal veure també el que fem bé.

- **En aquesta situació, es fa difícil pensar que pot desaparèixer.**

- Ara per ara, no. Però el risc hi és. Els processos d'extinció d'una llengua són abruptes: hi ha fases en que els canvis s'acceleren de cop i poden ser letals. Podria passar que de cop el català perdés valor social, cosa que passaria quan s'imposés la idea que català i castellà han de ser iguals a Catalunya. Dues llengües exactament iguals implica que una de les dues és supèrflua. El català sempre ha de tenir un conjunt de significacions i funcions significatives.

- **¿El bilingüisme perfecte no és possible per tant?**

- No existeix en cap societat del planeta. En les situacions de plurilingüisme, sempre que conviuen dues llengües en un mateix territori, una serveix per a unes coses i l'altra per a d'altres. Si a Catalunya, pots viure lingüísticament com si visquessis a Albacete, vol dir que el català passa a ser una llengua inútil, i les llengües inútils desapareixen

Brussel·les organitza milions d'acomiadaments més a tot Europa

“La economia europea farà un tro”, diu la premsa quatre mesos després de la cimera de Washinton i de les mesures pressions a continuació a Brussel·les: 1,7 bilions d'euróns per tal de salvar els bancs i uns 200.000 milions de respatle a una suposada “economia real”, que en realitat són les grans empreses—lligades als mateixos bancs—que especulen i demanen.

El PIB del 27 Estats membres va caure un 1'5% en el darrer trimestre de 2008, la qual cosa indica una recessió profunda i accelerada.

El portaveu de la Comissió Europea diu que “els plans de recuperació europeus i nacionals encara no han produït els seus efectes”, i urgeix als governs a aplicar-los ràpidament.

No rectifiquen, insisteixen. La bola de cristall del comissari Almuina li diu que seguint per aquest camí la crisi enguany tocarà fons, però la realitat és que després de quatre mesos de Washinton s'estan destruint de manera massiva les economies, molt més a Europa que als Estats Units, que no estan fermats pel Tractat de Maastricht i se'n beneficien.

El fracàs dels plans de rescat europeus agreuja la crisi financera, diu la premsa... Els centenars de milers de milions lliurats no basten per tapar el forat de l'especulació en els comptes dels bancs. La comissaria Kroes reclama que se prenguin “decisions dures sobre reestructuracions o possibles liquidacions controlades”.. Alemanya aprova una llei que permet expropiar bancs apurats, prepara la nacionalització d'un banc dels més grossos. Igual que la Gran Bretanya. A l'Estat espanyol el Banc d'Espanya força una onada de fusions de caixes. En Botín demana a la CEOE, a les Cambres, al Govern i als sindicats “ajuntar esforços”.

En una paraula; els governs europeus han de lliurar als bancs centenars de milers de milions més, allò que inevitablement suposaria **milions d'acomiadaments i la destrucció d'importants conquestes socials**. En Solbes declara que “no és el moment de reprovar els bancs i caixes” per no donar crèdits, i el govern facilita que els bancs facin negoci amb els crèdits de l'ICO.

“Alemanya avisa d'eventual fallida d'Estats”. Arrel de les ajudes milionàries als bancs, la República d'Irlanda està a punt de fer fallida. I Grècia. I Àustria... Els especuladors ja encareixen el deute del Regne d'Espanya.

Però els treballadors europeus, que

permeten regals sense mesura als banquers, no permeten que el Banc Central Europeu o un altre país vagi a rescatar a un Estat membre, de la fallida.

L'amenaça de fallida dels Estats provocada per Brussel·les és un **xantatge als treballadors** a fi que renunciïn a tots els seus drets. Igual que quant el patró amenaça a tancar la fàbrica.

D'aquesta manera, mentre en ZP proclama que na abaratirà l'acomiadament, en Solbes, l'oficina econòmica de la Moncloa i la oficina d'idees del PSOE reclamen de sobte... una reforma laboral pactada.

La crisi de la Unió Europea. Després de la massiva vaga general dels treballadors francesos, el Govern Sarkozy promet ajudes “a la producció”, en particular a les empreses d'automòbils. En realitat, són ajudes a les empreses que acomiaden, però immediatament el govern Xec, que presideix la UE, adverteix que això ho pot fer n'Obama, però no ho permeten els treballadors europeus, doncs això és “proteccionisme”, igual que quan els treballadors britànics defensen els seus convenis.

Davant aquesta crisi de la UE, en Zapatero dona una roda de premsa a propòsit de la presidència espanyola de la UE d'aquí un any. Envesteix contra el proteccionisme i fa una crida a “conjuguar el lideratge del Consell com el d'alguns països membres i impulsar el paper de la Comissió”. És a dir, més poder per les institucions que estan enfonsant Europa, per la qual cosa exigeix que els irlandesos votin el Tractat de Lisboa.

Els governs europeus s'han compromès a fer costat altre volta als plans del capital financer nord-americà, a costa de seguir enfonsant les economies. Per una banda, intensificaran el recolzament als bancs. Per l'altra, limitaran i restringiran qualsevol mesura que sostingui els llocs de feina, els serveis públics o la protecció social, a fi de no incórrer en “proteccionisme”. Milions i milions d'acomiadaments més, una destrucció sense límits de les classes obreres de tot Europa. I això ho tapen amb falses promeses de vigilar o regular “adequadament” als especuladors. Per exemple, parlen contra els paradisos fiscals, i entre els reunits se troben Holanda, Luxemburg i la Gran Bretanya, nius d'alguns dels més destacats paradisos fiscals, en els que la Unió Europea prohibeix als Governos que investiguin.

Pere Felip i Buades

La solució final per als catalans

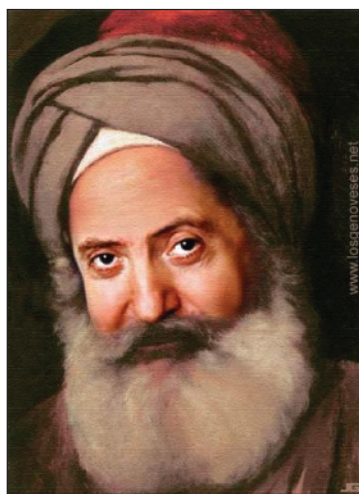
Tanto el síndrome de alienación parental (SAP) como el síndrome de Diógenes son dos trastornos mentales que aun no aparecen recogidos en los Manuales Diagnósticos internacionales. Sin embargo, para el Diario ABC, los ancianos con síndrome de Diógenes son "enfermos" o "pacientes"; en cambio los niños con SAP no lo son.

J. Losantos demana bombardejar un hospitals britànic: això no és apologia del terrorisme?

La bogeria no té límit. En el seu programa de la COPE, Federico Jimenez Losantos ha demanat al govern espanyol que envii avions per bombardejar un hospital que els britànics acaben d'inaugurar a la ciutat britànica de Gibraltar.

Què passaria si un periodista basc demanés que es bombardegés el Reina Sofia de Madrid.

No sé anglès, però en situacions així, fos bona una lletra-campanya catalanista d'enviament a premsa, ambaixades i consultats britànics, tot carregant contra els espanyols i solidaritzant-nos amb els britànics. Que els britànics vegin com se les gasten els espanyols, i com la Fiscalia no mou un dit per fer callar aquesta mena de barba-

ritats/apologies del terrorisme de la Espanya borroka.

"Fusilaré a diez por cada uno de los nuestros que fusiléis, aunque tenga que sacarlos de la tumba. ¡Os vamos a despellejar vivos, canalla marxista!" (Queipo de Llano a través de Radio Sevilla, cal dir que compliren amb escriure aquestes paraules, perquè afusellaren unes 20 vegades més els franquistes que els antifranquistes).

"Hom espera que fins al darrer dels membres del Partit sia competent, treballador i encara intel·ligent -sempre dins uns límits reduïts, és clar-, però sempre és menester que sia un fanàtic ignorant i crèdul en qui dominen la por, la malícia, l'adulació i una contínua sensació orgiàstica de triomf. En altres mots, cal que posseezca la mentalitat típica de

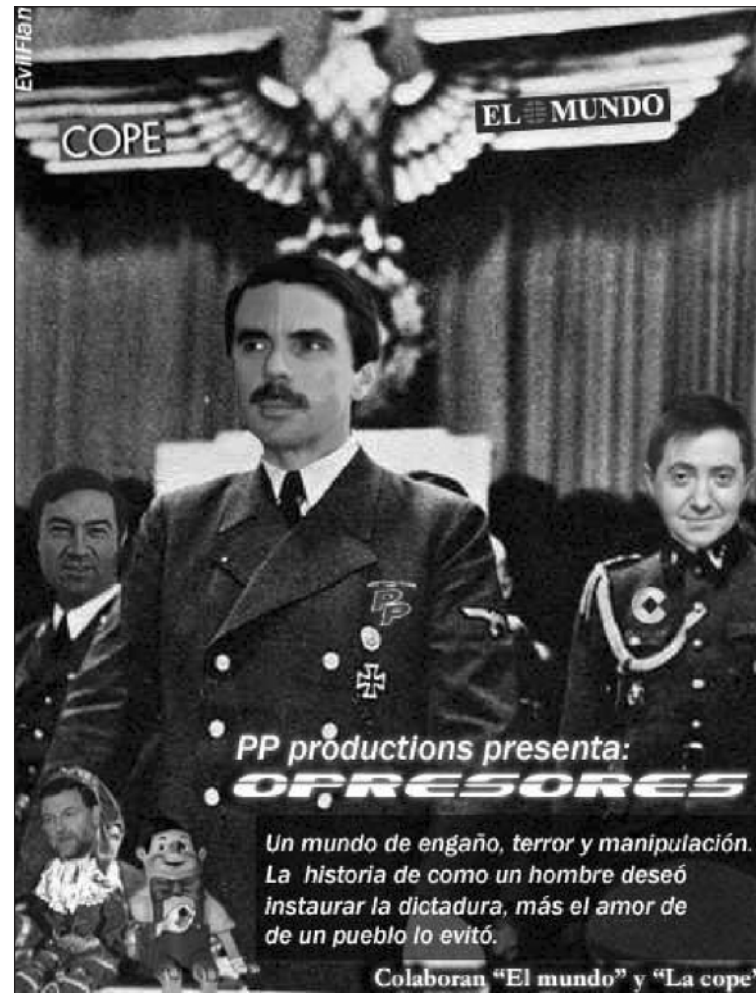
la guerra" ("1984", novel·la escrita el 1948, per Georges Orwell, pseudònim d'Eric Arthur Blair, 1903-1950, escriptor antitotalitari anglès i lluitador antifeixista a Catalunya).

"Oh Senyor, fes que els meus enemics facin el ridícul" (François Marie Arouet Voltaire, 1694-1778, filòsof racionalista i escriptor il·lustrat francès).

"Oh Senyor, qui feres que aquest dia es descobrissin les trampes de la mort que ens col·locaren, i meravellosament ens en deslliurares; siau encara el nostre poder Protector" ("Litúrgia Diària de Guy Fawkes", per al 5 de novembre, utilitzat per l'Església d'Anglaterra des del 1606 durant més de 250 anys, en commemoració del fracàs de la "Conxorxa de la Pólvora").

"Si lluites contra les passions, no t'arronsis ni perdis coratge si la lluita es fa llarga; al contrari, aixeca't i prostra't davant Déu dient amb tot el cor allò del profeta: *"Jutgeu, Senyor, els qui m'ultratgen"* (Psalm 34:1), perquè jo no tinc força contra aquells. I Ell, veient la teva humilitat, prest t'enviarà el seu ajut" ("Discurs de gran utilitat a tomb de l'abat Filèmon", anònim, ca. s. IV-VI).

"-Cercà el *starets* en els ensenyaments del monjo Nicèfor i va llegir: «Si, no obstant els teus esforços, germà meu, no t'és possible entrar en la regió del cor, com t'ho tinc recomanat, fes el que et dic i amb l'ajuda de Déu trobaràs el que vas buscant. Tu saps bé que la raó de tot home està en el seu pit... Treu, doncs, a aquesta raó tot pensament (això pots fer-ho si vols) i posa al seu lloc el *"Senyor Jesucrist, tinguis pietat de mi"*. Esforça't a reemplaçar qualsevol altre pensament per aquesta invocació interior, i a la llarga això t'obrirà l'entrada del cor" (Anònim rus, "Relats sincers d'un pelegrí al seu pari

espiritual", mitjans s. XIX).

"Vós sou misericordiós, Senyor, i voleu salvar-me. Jo sóc incapaç d'escapar de les mans dels enemics sense el vostre ajut" (Isaïes l'Anacoreta, s. IV-V, Scete, Egipte, a "La guarda de l'intel·lecte").

"Ara, doncs, Senyor, Déu nostre, salva'ns de les mans de Sennaquerib, i tots els reialmes de la terra reconeixeran que tu, Senyor, ets l'únic Déu. Isaïes, fill d'Amós, envià al rei Ezequies aquest missatge: -Això et fa saber el Senyor, Déu d'Israel: *"He escoltat la pregària que tu, provocat per Sennaquerib, rei d'Assíria, m'has adreçat"* (Ezequies a 2^a de Reis 19:19-20, preguntant front al perill dels sanguinaris assiris).

"-Sóc ací resistint pel que trob just. Però ara tinc por. La gent m'ha elegit per dirigir-los, però si m'hi present sense fermesa i

valor, ells també trontollaran. Em veig al límit de la meua capacitat. Les forces ja em defalleixen. He arribat al punt on ja no puc seguir avant. En aquell moment experimentí la presència divina com mai abans no l'havia pas experimentada. Pareixia com si pogués oir la silenciosa afirmació d'una veu interior dient: *-Continua lluitant per la rectitud, treballant per la veritat; i Déu romandrà a la teva vora per sempre més.* De seguida començaren a desaparèixer les meves pors i dubtes. Em trobava disposat a plantar cara a qualsevol cosa" (Dr. Martin Luther King, Jr., 1929-1968, pastor baptista afroamericà, cap del moviment pels drets civils de les minories nacionals als Estats Units, assassinat).

<http://www.racocatala.cat/foru/m/llegir.php?idf=1&fil=81007>

Déu és inevitable

L'aire és inevitable sinó no podem viure. Acceptem l'oxigen hi vivim o sinó ens morim.

Ara bé, també vivim amb un aireació contaminada, i aleshores, respirem malament sense adonar-nos-en i en rebem conseqüències per a la nostra salut. .

Per tant, els pulmons se'n ressenten.

Els pulmons són l'òrgan on l'aire es purifica i es distribueix per tot el cos.

Ara bé, fem fórmules de l'aire o de l'oxigen com dibuixos o maquetes dels pulmons, però ni la fórmula ni les maquetes ni els dibuixos són la realitat ni la descriuen. Només són una explicació, però no són ni l'aire ni els pulmons.

Aquesta metàfora em permet clarificar el títol de l'article d'avui.

Títol provocador o evocador, revo- cador o convocador. Les reaccions en seran de tota mena. La paraula "Déu" no deixa indiferent a ningú. Per alguna cosa serà. I més en un temps on la laïcitat com la secularització són els aires que respirem i ens embolcallen. I la propaganda dels autobusos n'és una petita mostra per bé que molt sorollosa.

L'ésser humà està embolcallat per un aire, per un Tot d'on ell respira i en forma part. L'aire embolcalla la pedra, les plantes, els animals i l'ésser humà. L'aire és compartit per tots, però ningú ho és.

Però l'ésser humà per la seva parla, invent o fruit de la biologia, és capaç d'anar més enllà de l'empírica i del llenguatge, és transempíric, transllenguatge. Viu la realitat de les necessitats centrades en l'ego, però alhora té la capacitat d'accedir a una altra realitat més pregona, no centrada en l'ego, a un nivell de consciència que gràcies a tota la seva estructura mental, hi pot arribar. Una dimensió de la realitat gratuïta, donada, rebuda, però imprescindible per esdevenir un ésser humà total, holístic.

I aquesta dimensió és experiència, vivència, és un profund viscut en el silenci actiu.

Ara bé, quan l'ésser humà vol parlar o narrar aquest viscut pregon, usa metàfores, símbols, mites, poesia, música. Un llenguatge que indica, però alhora mai tanca com el dit de l'estàtua de Cristòfol Colom indica on és Amèrica, però el dit no ho és. No és més que llenguatge que intenta expressar, però mai pot descriure aquesta Realitat Fonamental, Última, la qual Realitat és compartida pels que la volen viure. Dit d'una altra forma, estan en la mateixa ona. Han fet la mateixa experiència. Experiència a l'abast de tothom que vulgui anar-hi. Com la música, la poesia són a l'abast pels que volen entrar-hi.

A aquesta dimensió pregona, que és un dada antropològica constituent de i

en l'ésser humà, li podem donar diversos noms des de Realitat Última, Inefable, Innombrable, Lluminitat, Numinitat fins Déu, però no un déu antropomòrfic de barba blanca ni producte de l'inconscient, un imago humana. Recordant que l'origen de la paraula Déu és llum, d'aquí dia i déu: Lluminitat.

Certament, aquesta dimensió profunda o qualitat humana porta a viure una vida més enllà de les necessitats de tot depredador. Avui dia, depredador sofisticat, intel·lectualitzat, amagat o protegit. No és a nivell de coneixement cognitiu sinó de coneixement existencial, vital. Per tant, no es troba en el nivell de raonaments sinó d'experiència, vivència. Un coneixement transformador i transformant de la vida. És viu amb la mateixa corporalitat i psique, però amb un ego-descentrat o centrat en aquesta nova dimensió gratuïta. Formulada per la Saviesa i produint una ètica.

Per això podem dir que un no creu en Déu sinó que El veu o el viu perquè és com l'aire que inspiro i espiro. Una profunditat de l'ésser humà, que per a ell mateix és Llum, un Absolut, una Divinitat. I aquesta realitat és inevitable.

L'Humanitat ha tingut i té grans Mestres que han mostrat vivencialment a través de les seves vides aquesta Inevitabilitat, com Buda, Confuci, Jesús, Lao-Tsé i tant d'altres en l'actualitat per

tal d'arribar ser un mestre de si mateix.

El gran Fons Humà que no té forma o és buit de tota forma, o és ple de tot amor, no es pot narrar sense forma. És l'essència inevitable de tot ésser humà, per això Déu és inevitable. I cada etapa del creixement humà presenta o ho expressa amb formes diferents, músiques diverses i varietats de metàfores com de símbols.

La situació crítica actual, tenint en compte l'ideograma xinès que connota amb dos sentits, un de perill i l'altre d'oportunitat, ha de recordar la multiculturalitat. És a dir, la Saviesa de les diverses cultures. El Budisme amb la seva compassió. L'Hinduisme amb el contacte amb la naturalesa. El Judaisme en la recerca de l'utopia. El Cristianisme amb l'alliberament. L'espiritualitat de la mare terra dels indis. La solidaritat de la saviesa africana. La qualitat humana profunda que la laïcitat dona a conèixer com moltes altres tradicions espirituals.

Per tant, en tota cultura "Déu" és inevitable puix que és la pregonesa de tot Ésser Humà. No hi ha dansa sense dansaire.

Diari Digital de Mataró

www.diaridemataro.cat

Jaume Patuel i Puig

Pedapsicogog i psicoanalista

jpatuel@copc.es

PSOE + PP= forasters i antimallorquins

Els forasters del PP-PSOE preparen l'expulsió dels partits bascs, gallecs, catalans... del Parlament

Ja tenim ací la trampa El Consell d'Estat espanyol, a petició del govern del senyor Zapatero ha redactat un informe sobre una possible modificació de la llei electoral espanyola amb l'objectiu principal de reduir el pes dels partits nacionalistes no espanyols. Consisteix a aplicar la via basca al conjunt de l'estat canviant les regles del joc a mig partit. Una trampa en la qual col·laboren, de bell nou, PSOE i PP. I van ràpids. La proposta inclou, segons que expliquen, una sèrie de detalls que, fet i fet, reduirien la representació dels partits nacionalistes a pràcticament res, quant a capacitat de decisió parlamentària. Totes les mesures proposades van en aquesta línia, sembla. (I dic sembla perquè, curiosament, no he pogut trobar el detall exacte de la proposta enlloc, sinó a través de les filtracions d'uns i altres) Per exemple, el consell proposa, primerament, d'augmentar a quatre-

cents els diputats i que els cinquanta nous foren elegits en una circumscripció única espanyola i no sobre una base provincial o autonòmica. Això, evidentment, faria que aquests cinquanta nous diputats foren inabastables, d'entrada, a les formacions que no es presentaren en tot l'estat. També proposa que es canvie la famosa llei d'Hondt pel mètode d'Hare, canvi discutible perquè no és clar que

el mètode d'Hare siga perjudicial per als nacionalistes. Però aquesta decisió va acompanyada de propostes amb molta més intenció, com ara que les restes dels escons no es comptabilitzen per províncies, sinó pel conjunt de l'estat, o que la xifra mínima de diputats per circumscripció passe de dos a un. El conjunt de les mesures va, doncs, en la línia d'afavorir el pes del conjunt de l'estat sobre el de la circumscripció. Darrere els tecnicismes s'amaga una operació política de molta volada: aconseguir que el partit que al parlament espanyol puga influir com a partit frontissa siga també un partit espanyol i no, com fins ara, que siga la suma de CiU i PNB o Esquerra i BNG o qualsevol altra combinatòria entre nacionalistes.

A Izquierda Unida (alerta amb el tomb rosadiezista de la nova direcció) no paren de dir que amb un mètode de recompte com el de la quota Hare o qualsevol altra quota simple, els seus dos escons d'avui (un és d'ICV) passarien a ser catorze, amb què superarien la xifra que fa indispensables CiU i PNB. I Rosa Díez ja es veu tenint la clau de la governabilitat, si el seu projecte nacionalista espanyol continua creixent. Ens trobem, doncs, amb una repetició del cas basc: com que el resultat no és el que volen (el que volen PP i PSOE), canvien les lleis electorals i fan la trampa que convinga. Vist des del seu punt de vista, podria arribar a entendre-ho, però la pregunta és què pensem fer nosaltres, que tornarem a ser els perjudicats.

Vicent Partal

Director@vilaweb.cat

Reproduït de www.vilaweb.cat

Any 1655.

per Ricard Colom

INESTABILITAT AL PRINCIPAT I A ANGLATERRA. REPRESSIÓ RELIGIOSA, GUERRES COLONIALS EN AMÈRICA.

LOUIS XIV, VICTORIÓS SOBRE LA FRONDA.

1-1-1655: Naix el filòsof alemany il·lustrat Christian Thomasius (†1728).

5-1-1655: L'emperador Go Sai [Nagahito] puja al tron del Japó. Fi de l'Era Joo i principi de l'Era Meireki.

22-1-1655: En lloc d'oposar-se a les reformes del Parlament, Cromwell el dissol.

25-2-1655: Mor el poeta Daniel Heinsius.

25-3-1655: Fi de la guerra civil entre catòlics i extremistes puritans a Maryland.

4-5-1655: Naix Bartolommeo Cristofori, futur fabricant italià de pianos.

5-1655: Forces navals angleses fracassen en atacar la Hispaniola, però capturen Jamaica.

Fins a 8-1655: Fracassen complots de republi-

cans i de monàrquics contra Cromwell. Un coronel, John Penruddock, enapçala una rebel·lió monàrquica a Wiltshire, fàcilment aixafada, però a partir de la qual, el General John Lambert convenç *Lord Protector* Oliver Cromwell per imposar un règim militar directe a Anglaterra, tot dividint en onze districtes cadascun d'ells encapçalat per un "major general" purità. Imposen una Decimació fiscal, o el 10% de l'impost sobre la renda, sobre els antics realistes per sufragar la reforma.

1655: Catalunya: Els francesos continuen portant la iniciativa al Principat, mentre que els hispànics –amb problemes de diners i d'homes– demostren major capacitat ofensiva, amb algunes victòries i repressió anticatalana. Els francesos conquereixen Hostalric (curiosament el nom d'aquesta vila coincideix amb el nom català d'Àustria durant l'Edat Mitjana).

Segons càlculs sobre 11 parròquies de situació, evolució i circumstàncies prou variades, podem deduir que d'uns 475.000 habitants el 1626, el Principat sense Catalunya Nord ha passat a sols 350.000 hab., tot un **daltabaix demogràfic**.

Començ de la recuperació econòmica del Principat.

La noblesa ateny accedir al govern municipal d'Alacant.

Amb la creació de dues cattedres de Filosofia queden institucionalitzades les disputes entre tomistes i antitomistes a la Universitat de València.

Imperi Hispànic: Mor la Infanta Maria Ambrosia, filla de Felipe IV i Mariana d'Austria.

França: Louis XIV, de 17 anys, recorda al Parlament francès que "*L'etat, c'est moi!*" (Jo sóc l'Estat).

D'Artagnan combat contra els hispànics devers Flandes: Landrecies, Condé, Saint Guislain.

Illes Britàniques: Empresonen durant 4 mesos Jeremy Taylor al Castell de Chepstow.

El líder John Biddle evita l'execució i és desterrat a les Illes Scilly.

Mor el polític anglès Sir Henry Vane el Vell.

Resta d'Europa:

Mor Francesco Molin, Dogo de Venècia, el succeeix Carlo Contarini.

Rei Karl Gustav X llança un ultimàtum al Consell i la noblesa: o fan pagaments anuals de la terra que els havia concedit anteriorment o hauran de tornar algunes terres a la Corona. Al Parlament suec a Estocolm, la noblesa acorda el lliurament de terres a la Corona adquirida des del 6-11-1632, i retornar una quarta part dels terrenys adquirits amb anterioritat.

Naix el futur rei Carles XI de Suècia.

El "Gran Elector" de Brandenburg envaeix Prússia (en poder de Polònia): esclat de la 1ª Guerra del Nord.

Suècia, aliada a Brandenburg, envia un exèrcit contra Polònia, conquereix Varsòvia i Cracòvia, l'antiga capital, que destrueixen. Per l'est, els russos envaeixen Lituània i ocupen Vilna. Entre els suecs, els russos i els cossacs obliguen el rei lituano-polonès Jan II Kazimierz a una retirada constant. Gdansk i

Lvov resisteixen. Però un intent suec (luterà) d'entrar al lloc catòlic de Czestochowa provoca una revolta general de la població i, amb el suport del Khanat Tatar de Crimea, Jan Kazimierz ateny recuperar parts del sud de Polònia.

Amèrica:

La rivalitat comercial amb l'Imperi hispànic a les Índies condueix a la guerra anglo-espanyola.

Aliança franco-anglesa contra la decadent monarquia hispànica: Els anglesos conquereixen Jamaica i els francesos la part occidental d'Haití. Els anglesos bloquegen navalment el sud de la península.

L'Almirall anglès William Penn (pare de William Penn, fundador de Pennsilvània) i el general Robert Venables prenen l'illa capturen l'illa de Jamaica (potser nom català diminutiu femení de Jaume, anomenada "*Santiago*" pels castellans) a l'Imperi hispànic. Els anglesos ocupen finalment la darrera fortalesa hispànica de l'Illa de la Torre (Tower Isle). Don Arnoldo Yassi resisteix al tossal de la Torre durant 5 anys, abans de fugir a Cuba. Permeten els "*marranos*" (jueus hispànics) allí instal·lats el culte judaïc públic, abans prohibit.

Quan Cromwell s'assabenta de la derrota d'una expedició contra l'illa de La Hispaniola, a les Antilles Majors, es compara a si mateix amb Acan, qui havia obtingut una derrota per als israelites després de portar de tornada al seu campament part del saqueig aconseguit durant la captura de Jericó.

Peter Stuyvesant, governador de Nieuw Nederland, decideix que els forts suecs al llarg del riu Delaware són una amenaça. Davant de 7 vaixells armats i 317 soldats, els comandaments suecs es rendeixen sense lluitar a Fort Trinitat i Fort Christiania. Johan Rising i els seus comandants se'n tornen a casa, però la major part de colons es queden a les granges pagant impostos a Stuyvesant. Així, Nova Suècia és absorbida per la colònia holandesa de New Amsterdam.

Àsia:

Els constructors del Xah Jahan enllesteixen la Mesquita Moti a Agra.

Japó envaeix Hokkaido, i esclavitzava la nació indígena Ainu.

28-7-1655: Mor Hector-Savinien Cyrano de Bergerac (*1619), poeta i dramaturg francès, i ell mateix inspirador de la novel·la del mateix nom, d'Edmond Rostand.

13-8-1655: Naix Johann Christoph Dennen, fabricant alemany d'oboès.

8-1655-1656: Després d'un aixecament monàrquic encapçalat per Sir John Penruddock, Cromwell (influït per Lambert) imposa un règim militar directe a través dels "Grans Generals" (en vigor durant cosa d'una anyada) i divideix Anglaterra en districtes militars governats per generals (el rang exacte era *Major-General*) que només responien davant ell. Els 15 generals - anomenats "*governadors divins*" - són imprescindibles no sols per la seguretat nacional, sinó també per la croada moral de Cromwell. No sols supervisa les forces de la milícia i les comissions de seguretat, sinó que recapten els impostos i asseguren el suport al govern en les províncies angleses i gal·leses.

Queden establerts comissionats en cada comtat per assegurar la pau a la Confederació, alguns són polítics de carrera, la majoria puritans radicals que reben els generals amb els braços oberts i s'embarquen en el seu treball amb entusiasme. El culte anglicà públic queda interdit (però els cultes privats són tolerats). Tanmateix, els generals duraran menys d'un any. Molts els veuen com una amenaça als esforços reformistes.

7-9-1655: Mor el dramaturg François Tristan l'Hermite.

10-1655: **Batalla de Berga**, guanyada brillantment per D. Juan. Els hispànics recuperen Berga, amb molts presoners del bàndol franco-català.

Els "*Major-Generals*" comencen a regir les províncies britàniques. Els nous llibres que no són oficials són censurats a Londres.

24-10-1655: Mor el filòsof, científic i sacerdot catòlic provençal Pèire Gassendi (*1592).

3-11-1655: A Innsbruck, Àustria, l'ex-reina Kristina proclama públicament la seva conversió al catolicisme i és rebuda oficialment per l'Església Romana. Comuniquen a totes les cases reials europees el canvi de religió de Kristina.

11-1655 a 9-1655: Les activitats dels *Major-Generals* de Cromwell reobren les ferides de la dècada de 1640 i fan augmentar les antipaties contra al règim.

8-12-1655: Dura lluita per Solsona (Solsonès), guanyada per D. Juan, el qual **hi aplica una ferotge repressió**.

12-1655: Els jueus són readmesos en Gran Bretanya.

19-12-1655: Kristina arriba a Roma.

23-12-1655: Kristina entra amb un gran seguici a Roma, damunt un cavall blanc. A la Porta del Popolo graven: "Per una fel·la i auspiciosa entrada de l'any del Senyor 1655". Escull el nom d'Alexandra per a la seva confirmació i, a requesta del Papa, també el de Maria; així María Kristina Alexandra Vasa comença una nova etapa de sa vida en la ciutat centre del catolicisme, invitada a viure al Vaticà. El papa designa el cardenal Decio Azzolini per a assessorar-la; i amb el temps s'esdevindria en el seu amic més pròxim i fidel.

27-12-1655: Els suecs abandonen el setge del monestir de Jasna Gora, a Polònia.

Religió:

Després de 80 tumultuosos dies, el Col·legi de Cardenals tria Fabio Chigi per a reemplaçar Innocent X, amb el nom d'Alexandre VII.

Crides a Louis XIV a parar la matança de Valdens (=pre o protoprotestants italians i occitans)

a Savoia. Els qui habiten el Piemont són exterminats.

El Cardenal Mazarin presideix un concili de bisbes que condemna el Jansenisme.

John John, apòstol quàquer gal·lès volta per Gal·les del Sud i l'empresonen a Swansea.

Cromwell invita Menasseh ben Israel a Anglaterra per debatre sobre el permís per tal que els jueus hi visquin. Quan una comissió li comunica que no hi ha cap llei que prohibesca, no ho accepta.

Naix el filòsof deïsta Matthew Tindal.

Ciència: Giovanni Cassini, amb ajut d'astrònoms jesuïtes, prova que l'òrbita al voltant del Sol és el·líptica, i confirma així la teoria d'en Johannes Kepler. L'astrònom neerlandès Christiaan Huygens descobreix una lluna rodant al voltant de Saturn i l'anomena Tità.

Pintura:

Velázquez comença a pintar "*Las Meninas*". Obté el privilegi d'un habitatge a la vora de la "Casa del Tesoro", annex a l'Alcàsser, des de la qual pot accedir directament al Rei.

Mor el pintor francès Eustache Le Sueur.

Mor el pintor holandès Nicolas Pickenoy.

Naix pintor francès Fra Vittore del Galgario.

Naix el pintor holandès Willem Wissing.

Naix el pintor i historiador de l'art hispànic Antonio Palomino y Velasco.

Música:

Mor el compositor castellà Francisco Correa de Araujo.

Naix el fabricant italià Bartolommeo Cristofori, inventor del piano.

Naix Johann Christoph Dennen, possible inventor de la clarinet.

Literatura:

Mor l'escriptor francès François Tristan L'Hermite.

Naix el poeta xinès del "Jardí de bananes", Yin-ling Lin.

Naix Nalan Xinde, poeta xinès.

Mor l'erudit clàssic holandès Daniel Heinsius.

Mor el soldat i escriptor francès Savinien Cyrano de Bergerac, després que algú cau per una junta al cap.

Els puritans prohibeixen actuar en Francis Kirkman (el consideren un impiu) per inventar "*Droll-Humors*", essencialment esbossos de comèdia.

Nous llibres:

François Bernier publica "*Un informe de l'Índia i del Gran Mogol*".

"*Elenchus geomeiriae Hobbiana*", un atac al obra de Thomas Hobbes per John Wallis

"*Porta Mosis*" per Edward Pococke

La 2ª edició de "Compleat Rap" per Izaak Walton, revidada.

"*Defense of True Liberty*" de l'anglicà John Bramhall.

Thomas Stanley comença la seva *History of Philosophy/Història de la Filosofia*.

Robert Hooke publica la seva "*Micrographia*".

Ca. 1650s: Construcció d'un fort suec es construeix en Cabo Corso a la Costa d'Or, com a base per a la Companyia per als països de l'Àfrica fundada per Louis De Geer. Bastiment de la Fortalesa Karlsborg.

1655-1658: Cromwell, s'alia amb França, i pren Dunquerc i la Jamaïca als hispànics, atacarà l'armada de *Tierra Firme* i la flota de la Nova Espanya, mentre els portuguesos assetgen Badajoç. Ara la revolució anglesa triomfant s'entrelliga amb la guerra franco-espanyola i derivats (Portugal).

1655-1660: 1ª Guerra del Nord entre Suècia amb els aliats de Brandenburg i Friedrich Wilhelm contra Polònia-Lituània. Brandenburg obtindrà el ducat de Prússia i guanyarà territori polonès al llarg de la frontera a Alemanya. Russos i ucraïnesos hi actuen contra Polònia des de l'Est, els tatars com a aliats dels polonesos.

1655-1667: Papat del sienès Alexandre VII: continua amb els enormes tributs sobre el poble.

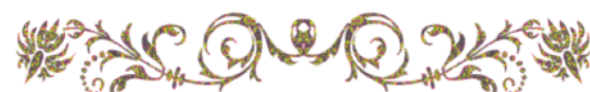
2ª Guerra anglo-holandesa, de resultat incert, però de conseqüències favorables per a Anglaterra.

1655-1735: Vida de l'escriptora barroca de Castelló de la Plana, Maria Igual, marquesa de Xinquerc-Castellfort. En queden 36 poemes, una peça de teatre breu i una novel·la bizantina.

[AL MARTIRI DE SANT LLORENÇ]*

Més alegre te mostres sobre brases,
o victoriós Llorenç!, que no estan elles.
Tes carns, ja mig rostides, mostren, belles,
que altres flames de dins del pit abracen.
D'eixe tirà burlant estàs les traces
quan, animós, ses obres atropelles.
Què importa que ell te pose en les graelles,
si son intent en elles embarasses?
Lo foc no crema al foc, ans se retira,
subjecte a la virtut del que més crema,
si és que inferior d'activitat se mira.
Què importa que ell seguesca aquella tema,
si no et pot noure, encara que sospira
vent del teu cor l'activitat extrema?
Llorenç Matheu i Sanç
(València, 1618 – Madrid, 1680).

La manifestació de Brussel·les internacionalitza la demanda d'autodeterminació

Mitjans de comunicació europeus se'n fan ressò ·

Organitzadors i representants de partits polítics lloen l'èxit de la convocatòria de Deumil.cat

Uns cinc mil manifestants (més de deu mil segons l'organització i uns tres mil segons la policia) van omplir ahir els carrers de Brussel·les per demanar un referèndum per a l'autodeterminació. Enric Canela, impulsor de la manifestació, i representants polítics, lloaren l'èxit dels Deu Mil a Brussel·les. A més dels catalans, molts mitjans de comunicació europeus se n'han fet ressò. VilaWeb TV oferirà demà un gran reportatge. .

La protesta va recórrer el centre de Brussel·les, en un trajecte de poc més de tres quilòmetres. Al final s'hi va llegir un manifest en què es demanava 'que els partits nacionals catalans, d'una vegada per totes, posin la independència com a objectiu en els seus programes electorals i l'autodeterminació com a prioritat en la seva acció de govern'. 'Volem mostrar al món que a Catalunya existeix un conflicte, un conflicte pacífic, els catalans tenim el dret d'autodeterminar-nos i volem exercir aquest dret, volem tenir la possibilitat de decidir el nostre futur col·lectiu, volem votar'. L'acte va acabar amb unes albaides valencianes i el cant dels Segadors.

CDC i ERC enviaren representants de la direcció a la manifestació. Els diputats Jordi Cuminat i Albert Batalla i els secretaris d'Immigració i de Relacions Internacionals de Convergència, Àngel Colom i Carles Llorenç, foren alguns dels dirigents convergents que acudiren ahir a Brussel·les, juntament amb Alfons López Tena. La portaveu d'ERC al Parlament i al Congrés dels Diputats, Anna Simó, el diputat d'ERC del Congrés, Francesc Canet, i el seu candidat a les eleccions europees, Oriol Junqueres, encapçalaren la delegació republicana en la manifestació.

'És un moment històric per al nostre país; que deu mil catalans vinguem a internacionalitzar la nostra causa té molt de mèrit', va expressar el diputat de CDC al Parlament i alcalde de la Seu d'Urgell, Albert Batalla. 'Però és més important treballar el dia a dia per al país', va afegir. 'Més enllà dels moments puntuals, els que som aquí i els molts que s'han quedat a casa, el que hem de fer és treballar dia a dia per autogovernar-nos i decidir nosaltres mateixos quin futur volem.'

'Des d'aquí davant costa dir si som

deu mil o una mica més o una mica menys. El que sí està clar és que és un èxit, que hi ha molta gent i molta il·lusió', va destacar per la seva banda diputat de CDC al Parlament, Jordi Cuminat. 'Encoratgem que la gent segueixi tenint la flama encesa en els moments importants i cal que estiguem a punt. Cal que siguem a punt per a reivindicar el dret que tenim com a nació, ara que vénen moments més importants', va apuntar.

La portaveu d'ERC al Parlament, Anna Simó, va argumentar que 'cap gest no es queda en el no-res, tot pas va sumant, ara hi ha més gent per a l'autodeterminació que fa cinc, deu, o quinze anys'.

'L'únic que volem fer algun dia és fer el que han fet milions d'europeus. És inconcebible que Europa avalu els processos d'autodeterminació de tants i tants pobles i no el de Catalunya', va assenyalar finalment el candidat d'ERC a les eleccions europees, Oriol Junqueres.

Cap eurodiputat català no va participar en la protesta: l'ecosocialista Raül Romeva hi dóna suport, tot i el rebuig d'ICV, però no va ésser a la manifestació, ni tampoc el convergent Ignasi

Guardans, tot i que CDC sí que hi va enviar representants.

La protesta va tenir el suport de partits europeus

També l'Scottish National Party, el Sinn Féin i el Plaid Cymru gal·lès se sumaren a la convocatòria, així com Eusko Alkartasuna i el Bloque Nacionalista Galego (BNG).

Els eurodiputats de l'Scottish National Party, Ian Hudghton, i el d'Eusko Alkartasuna, Mikel Irujo, van rebre aquest dijous al Parlament Europeu una vintena de representants de la plataforma encapçalats per Aureli Argemí i Manel Bargalló, que van lamentar l'absència dels europarlamentaris catalans. Deu Mil a Brussel·les va lliurar una carta a tots els eurodiputats en què reclamava el dret a l'autodeterminació del poble català i feia un 'toc d'atenció' sobre les polítiques 'separadores i discriminatòries dels estats'. 'Pertanyem a la societat civil d'un poble europeu que, com a poble distint, aspira a integrar-se plenament i en primera persona, sense mitjancers, a la Unió Europea', reivindicaven.

El bon progre

1... és molt feminista i solidari; creu que els immigrants, sobretot les dones, estan discriminades i, per això, cal donar-les-hi un oportunitat (de ser les dones de fer feina de casa seva, per exemple).

2... és un ferm defensor del dret a l'autodeterminació, sempre i quan s'exerceixi al Sàhara Occidental, Palestina, Montenegro, el Tibet o qualsevol país lluny de Catalunya.

3... és un ecologista convençut, entès com a pràctica contrària a la destrucció del paisatge promogut pels governs de dretes; quan és el PSC que construeix el Túnel de Bracons (terrible i innecessari en temps de CiU a la Generalitat) o quan ICV es carrega el Delta del Llobregat no cal preocupar-se.

4... és totalment contrari a l'especulació urbanística, que es produeix, sobretot, a les grans ciutats; per això ells compren la segona residència a la Cerdanya o al litoral.

5... entén i comparteix les reivindicacions igualitàries de la classe obrera,

gràcies a una exagerada capacitat d'abstracció i empatia, ja que ell treballa en una professió liberal: dissenyador, artista, funcionari, periodista o president d'alguna fundació pública.

6... és profundament republicà, però també juancarlista, ja que reconeix el paper del rei durant la Transició; malgrat que la definició de "republicà juancarlista" pugui ser tan contradictòria com la de "demòcrata franquista".

7... es declara obertament internacionalista, car això del provincialisme i el "mirar-se el melic" queda de molt poc modern; tanmateix, vol que la selecció espanyola guanyi el Mundial.

8... es declara d'esquerres, però ràpidament puntualitza que d'una esquerra "no marxista ni dogmàtica"; és a dir, que defensa un capitalisme on els homosexuals es puguin casar i adoptar nens.

9... és pacifista fins al moll de l'os; és a dir, és contrari a totes les guerres on els EUA participin directament i indirecta (Iraq, Afganistan, Palestina...),

mentre que els combats ètnics africans (molts d'ells promoguts des d'Europa), la destrucció txetxena per part de Rússia o les permanents batalles a l'Àsia són conflictes regionals i secundaris.

10... entén la reivindicació progressista com una tasca diària i constant; per això assisteix a poques manifestacions, excepte aquelles que acaben a la platja o a Diagonal Mar.

11... defensen un ús social major i més prestigiós per a la llengua catalana, però això no els fa oblidar l'educació que els caracteritza (fruit d'una educació a la privada) i que els porta a canviar de llengua quan algú li respon en castellà i que li impedeix imposar cap llengua (si els valencians diuen que parlen diferent, no se'ls pot obligar a pensar el contrari...).

12... no creu en estereotips, models, ni en la cultura de la moda; per això se sobreentén que la seva roba Lacoste i Versace la va comprar en unes rebaixes, que les potingues per la cara les regalaven en una revista i que els anells

i arracades que llueix són heretats d'un parent que s'estimava molt.

Les grues municipals

COM Ràdio 23 Gener 2009 informa que cada dia la grua municipal de Barcelona s'emporta 300 vehicles

Per tant 150 . X 300 cotxes X 365 dies = 17 milions d'Euróns anuals (si no m'equivoco).

Aquí s'ha d'afegir les corresponents multes a cada cotxe retirat que, fet i fet podrien sumar altres 17 milionets.

Fins fa poc aquest servei portava l'enganxina "SMASSA" Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis S.A.

Com que S.A. sonava a "accionistes anònims" li han canviat el nom i es diu BSM.

Algú em pot dir si aquests 17 milions de les grues van a parar "integrament" al Ajuntament?

Frank Dubé. Gener 2009

Nova Unitat Bàsica de Salut de Badia Gran, Badia Blava, Sa Torre, Tolleric i el Dorado

Inversió: 1.095.309,7 EUROS

Amb la nova **Unitat Bàsica de Salut**, aquestes poblacions compten des d'ara amb unes modernes instal·lacions sanitàries, completament equipades i amb totes les comoditats tant per als usuaris, com per al personal.

Avançam amb un model d'atenció primària que la **Conselleria de Salut i Consum** vol implantar a les illes. Un model de qualitat que permet apropar cada vegada més els serveis i les prestacions sanitàries a tota la ciutadania.

- > Cobertura sanitària per a 5.280 persones
- > Metres construïts: 633,71 m²
- > Carrer Juan de la Cierva s/n - Badia Gran - Lluçmajor.
- > Horari:
  - de dilluns a divendres de 8,30 a 15,00 h
  - excepte dimecres de 14,00 a 20,30 hores
- > Medicina de Família i Pediatria

Ajuntament de **Lluçmajor**

GOVERN
de les ILLES
BALEARS
www.illesbalears.cat

Conselleria de
Salut i Consum

Sempre endavant

Salvació en Jesucrist (i II)

Natura humana caiguda.

“El cap beneït, principi de prudència, fins al cervell, espines el travessen; els ulls tancats, finestra de clemència, cos sense crim, amb molta paciència, de sostenir justícia no cessen. Per fortitud estan les mans clavades, en tal balança que virtut de temprança, i per la fe obertes les corades, per caritat les carns tan assotades, que els pecadors abunden d'esperança. Superbiós, pensa quants l'escarneixen! Envejós mal, guaita el Senyor com pena! Oh, gran golut, tasta el gust de què el peixen, i amb sa amargor la teva fam ordena! Carnal maleït, mira la carn batuda del redemptor, tan flaca de dejunis! Pels trists avars ella va ser venuda; del peresós la culpa gran, remuda diligentment, a força d'infortunis.

Semblants pecats com a serpents, a mossos, no paren mai, mosseguen devorant-nos. Membres són teus, Senyor, els nostres cosos; Tu ens has format els nervis i els ossos, de veritat, no per a condemnar-nos. Que Tu per tots del cel fins ben al centre Tu vas venir per traure els sants pròmens, pares antics, d'aquell maligne ventre del cor d'infern, on te prec io no entre, oh, Redemptor, salut de tots els hòmens. Suplic-te, doncs, que els meus desigs arregle, perquè vivint mai no prenga sinistre. Fes-me, Senyor, anar per aquell regle del teu voler, a fi que en aquest segle de quant és teu io sia bon ministre. Fes que el meu cos sia delitós temple on tes llaors cantant se sacrificuen. Oh, sant Corder figurat per exemple de caritat, segons hui te contemple!

Fes que en el cel mos senys et glorifiquen” (“*Contemplant lo Crucifixi*”, en versió actualitzada lliure, del poeta Narcís Vinyoles, s. XVI).

“La idea agustiniana de l'absoluta depravació humana, que l'home tot—cos, ànima, pensament—és una creació *caiguda*...és bàsicament bíblica. L'home està corromput, és viciós i impur...Els reformadors no es trobaven capficats amb el pecat; el tractaven tan seriosament com ho feia el Crist. Havien copsat que llurs bones obres no els duïen pas enlloc, i aleshores acolliren l'Evangeli com el pres la clau de sacel·la o l'indult un damnat a mort. Tal homes no recorden més llur cel·la ni mort segura, ans viuen per complet en llur adés trobada llibertat” (“*Luter*”, 1968, de Jame Atkinson).

“Qualsevol pecat és amb tu, a les teves espatlles, o el porta Crist, l'Anyell de Déu. Ara si va penjant de la teva esquena, està perdut; però si t'estàs recolzant en el Crist, ets lliure, i et salvarà. Ara decideix què vols” (Martí Luter, 1483-1546, teòleg alemany iniciador de la Reforma protestant).

“Jo podria estar predicant el Crist per

tota l'eternitat; però a no ser que sentiu que n'heu de menester, no vindreu mai a Ell...Una altra raó és perquè als homes no els agrada la manera en què el Crist salva. L'un diu: “*No m'agrada perquè em fa sant, i no podré emborratxar-me ni flectomar si sóc salvat*” (“*La lliure voluntat-una esclava*”, de Charles Spurgeon, 1834-1892, famós predicador baptista britànic).

La manipulació i la blasfèmia

“No sols sou enemics de la vostra salvació, ans àdhuc impediéu que tants milers de pobles creguin i se salvin; i no solament els en els qui ja cremen en els focs eterns a causa de la vostra crueltat, de les espases i de les altres maneres de llevar la vida amb les quals heu posat fi a una tan immensa multitud d'homes, sinó també els qui han evitat la vostra espasa cruel, donat que, a causa de les vostres maldats, amb prou feines, o mai, creuran de veritat ... Per això sofríreu suplicis gravíssims, no solament per la vostra perdició, sinó també per aquells als quals sostraguéreu el període de conversió i penitència en ocasionar-los una mort intempestiva i els trametéreu directament als turments dels inferns, i també per aquells qui, a causa dels vostres pessims exemples, miraren amb odi la fe i, així mateix, per l'ultratge a tota l'Església Universal i, igualment per la blasfèmia contra Déu” (*Fra Bartomeu Casaus / Bartolomé de las Casas*, 1472-Madrid 1566, bisbe proindigenista, valent lluitador contra el gran genocidi espanyol contra l'Amèrica, denuncia amb valor els crims dels genocides espanyols: aplicable a tots els beats que col·laboren amb la criminal política espanyola de genocidi contra les nacions sota la seva bota).

“Això us fa saber el Senyor, Déu sobirà: *Ací em teniu contra els pastors. Jo mateix cercaré les meves ovelles, els les prendré de les mans i no les tornaran a pasturar. Els pastors no es pasturaran més a ells mateixos; salvaré de la seva boca les meves ovelles i mai més no les podran devorar*” (Ezequiel 34:10-11, profetitzat ca. 592-570 a. C.).

“L'episcopat espanyol estava estretament vinculat als militars colpistes. Igual que aquests, també [el cardenal Illundáin, de Sevilla] va fer propaganda d'aquests tres anys sagnants com d'una ‘croada’ contra els ‘ateus’, afirmant que és *lamentable haver d'aclarir encara que això no va ser cap pronunciament militar, cap guerra civil, cap lluita de classes*. *Aquesta guerra no és una guerra civil, sinó una croada contra la revolució mundial roja*, ‘una croada... en tant que defensa tot allò que és essencial per a la religió’. El cardenal primat Gomà i Tomàs, qui trastocà la invasió [italiana] d'Abisinia, amb les seves imatges de la Madonna i els seus gasos verinosos, en ‘obra civilitzatòria’, al·ligonava ara l'opinió públi-

ca mundial tot dient: ‘*D'una banda tenim els qui lluiten pels ideals nats de la vella tradició i de la vella història d'Espanya; per un altre, a una horda heterogènia*’ o per dir-lo amb les paraules d'una llarga pastoral de l'arquebisbe de Santiago de Compostel·la: ‘*una banda de gent sense llei*’. ‘*El Crist i l'Anticrist estan lliurant una batalla a la nostra terra*’” (Karlheinz Deschner, “*La política dels Papes en el segle XX*”, sobre la influència de l'Església en la Guerra Civil 1936-1939).

“Per esperó de la fe, estem obligats a creure i mantenir que hi ha una sola i Santa Església Catòlica i la mateixa Apostòlica [...] i fora d'aquesta no hi ha salvació ni perdó dels pecats...” “Declarem, diem, definim i pronunciem que sotmetre's al Romà Pontífex és de tota necessitat per a la salvació de tota humana criatura” (Papa Bonifaci VIII, Butlla “*Unam Sanctam*”, 1302, per més que “Hi ha un sol Déu; hi ha també un sol mitjancer entre Déu i els homes, l'home Jesucrist”, 1ª Timoteu 2:5).

“Van venir amb una Bíblia i llur religió, ens van robar la nostra terra, van aixafar el nostre esperit... i ara ens diuen que deuríem estar agraïts al ‘Senyor’ per haver estat salvats” (Cap indi Pontiac, mort en 1769).

La salvació en fals

“La consciència de pecat i el penediment del pecat són dues coses ben distintes... Perquè la consciència pot ser sacsejada, sense que el cor sia renovat. Per tant, és molt perillós de contentar-se amb la convicció de pecat com a succedani d'una salvació espiritual vertadera” (“*Els trets distintius del ver cristià*”, de Gardiner Spring).

“Reconeix que la pau i el perdó no depenen de sentiments de pietat sinó de Crist i del que ha fet” (John White?, ca. 1540-ca. 1606, pioner Virginià i colonitzador anglès a Nordamèrica).

“I la majoria dels homes són tan ximples que pretenen atènyer el regne, heretar la vida eterna i regnar per sempre amb el Crist—cosa gran i que excedeix tota imaginació—, vivint segons la seva pròpia voluntat i obeint-la, més ben dit, obeint el sembrador d'aquestes coses vanes i clarament perjudicials” (“*150 capítols sobre la perfecció en l'Esperit*”, Macari d'Egipte, s. IV-V).

“Que serà on trobaràs la saviesa veritadera: no pas en els discursos elegants, sinó en el poder de la creu que obra substancialment en els qui s'han fet dignes de conquerir-la. Car la creu del Crist, diu Pau, “és escàndol per als jueus i niciesia per als grecs, però per a nosaltres, que ens hem salvat, és poder de Déu i saviesa de Déu” (Corintis 1:23-24)” (“*150 capítols a tomb de la perfecció en l'Esperit*”, de Macari d'Egipte, s. IV-V).

“Els qui viatgen per mar, quan ve la

tempesta, no donen cap valor a la mercaderia, ans llencen la càrrega al mar amb les pròpies mans, ja que la consideren com a una cosa secundària al costat de la pròpia vida (...) no valoren gaire la pèrdua de llurs mercaderies; nosaltres, en canvi, que professam pretendre la vida eterna, no som capaços de bandejar ni la cosa més trivial, ans preferim morir amb tota la càrrega abans que salvar-nos tot renunciant-hi” (Nil l'Asceta, Egipte, s. IV ó VI).

“Hi ha pecats més materials, són els més “antisistema”, els que esquerranegen, els més identificables directament (sexuals, blasfemar, furtar...) i d'altres més espirituals i invisibles (supèrbia, enveja, malícia...). Els segons, en tant que més invisibles, són més manipulables. Una doctrina que es basa en obres humanes per a la salvació tendirà inevitablement a l'orgull. I si és en obres rituals, l'orgull recaurà sobre la institució que administra els rituals, és a dir, el clergat i l'organigrama eclesial i tot just això és el que més es podrà espiritualment. Ací, el desori blasfema... amb molt d'ordre” (Autocitació) “Luter s'embolica sorprenentment entre obres de la llei (rituals) que rebutja Pau i obres de misericòrdia (benaurances) que reclama Jaume. La salvació és per fe però es demostra a través de les obres de misericòrdia—religió veritable—no pas a través de la religiositat ritual, que sols és fe morta o falsa” (Autocitació)

Els qui no volen la salvació

“...si, finalment, aqueix Déu qui expira pels homes no pot commoure el nostre cor ni inflamar els nostres pensaments, és de témer que mai no es trobin en les nostres obres, com en les del poeta, “brillants miracles” *spreciosa miracula*” (“*El Geni del Cristianisme*”, 1828, de François René, bescomte de Chateaubriand, 1768-1848, escriptor, traductor i polític francès).

“La història dels pobles antics (que durà mil·lenis i desembocà en la història de Roma) és la d'un canvi des de la comprensió personal i animal de la vida cap a un model social i estatal. Tota la història, des de la Roma imperial i el cristianisme (història que és encara la nostra) és la de la transformació de la comprensió social de la vida en comprensió divina.

Aquesta comprensió divina, i l'ensenyament cristià que s'hi basa, governa la nostra vida i es troba a la base de totes les nostres activitats pràctiques i científiques. Els homes de pretesa ciència, per no examinar sinó pels signes exteriors eixa manera divina, el jutgen anacrònic i creuen que no pot tenir per a nosaltres cap sentit (...).

Hi rau, majorment, la font de les més grosseres errades humanes. Les criatures del més baix esglaó de la comprensió de la vida entren en contacte amb les manifestacions d'un pla superior. Però en lloc d'esforçar-se per copsar-ne el sentit

i abastar el pla on podrien meditar el problema més intel·ligentment, el tracten amb llur més baixa comprensió prèvia. I llur decisió agosarada és tant major com que no comprenen de què estan parlant.

Molta gent de ciència estudia l'ensenyament del Crist sense superar el nivell de comprensió social de la vida. I tal ensenyament no els sembla sinó una fusió indeterminada i incoherent (...) No la jutgen sinó per les manifestacions externes: catolicisme, protestantisme, dogmes, lluites contra els poders civils. Talment són com sords que jutgen els sentits i les qualitats de la música només pels moviments que veuen fer als músics.

Alguns pretenen que l'ensenyament moral del cristianisme és bo, però exagerat (...). Repeteixen el que els jueus afirmaven i no podien deixar d'afirmar; en no comprendre les paraules del Mestre, el crucifixaren.

Així, al parer dels entesos d'avui, la llei jueva "ull per ull i dent per dent", la del just càstig, formulada fa 5.000 anys, fora més racional que la llei de l'amor (...).

Els predicadors de la fraternitat positiva, comunista, social, proposen, per auxiliar l'amor humà que s'esgota, l'amor cristià. L'ur positivisme es fonamentava en l'amor a si mateix. Tal amor, en passar del jo a la família, i a la tribu, país...no cessa d'afeblir-se. Proposen, com a remei, un amor a la Humanitat sense amor a Déu: uns efectes però sense els fonaments originals.

Tal amor és impossible. On manca la comprensió cristiana de la vida, no hi ha amor cristià; per al qual, en efecte, el sentit de la vida rau en l'amor i en el servei

a Déu" (Lev Nicolaievitx Tolstoi, 1828-1910, escriptor rus i pensador noviolent i moralista socialitzant) .

"Cap home no s'exclou de fer una crida a Déu, la porta de salvació és oberta a tots els homes: no hi ha cap altra cosa que ens bandegi de salvar-nos, tret de la nostra pròpia incredulitat" (Comentari sobre Fets 2:21, de Johan Calvin, 1509 - 1564, teòleg alemany de la Reforma, fundador d'un dels principals corrents protestants) "Els qui creuen en ell no són condemnats, però els qui no creuen ja han estat condemnats, perquè no han cregut en el nom del Fill únic de Déu. La condemna ha arribat per això: quan la llum ha vingut al món, els homes s'han estimat més la foscor que no la llum, ja que les seves obres eren dolentes. Tots els qui obren el mal tenen malícia de la llum, i no s'acosten a la llum perquè quedarien al descobert les seves obres. Però els qui viuen d'acord amb la veritat s'acosten a la llum perquè es vegin les seves obres, ja que les fan segons Déu" (Evangeli de Joan 3:17-21).

"Així que, si no vols salvar-te, enhorabona!: Déu no és obligatori, i l'interessa més que te'n surtis amb la teva que veure't al costat d'Ell. Això ve d'ésser afaïçonats a la seva imatge i semblança: Ell pot fer la seva Voluntat i ens permet fer-la a nosaltres també, Ell ens va donar aquest poder" (Jerry, teòleg catòlic).

"Cap revolució social, cap conversió moral poden suprimir aquesta manca que existeix dins el cor humà...; i no pot ser fundar sobre l'existència una saviesa abstracta, la qual, en apartar-se de l'ésser, sols miraria l'harmonia mateixa entre els existents (...) Pot ser que alguns neguin aquesta afirmació, com a fundada sobre

pressuposts ontològics discutibles; deurà reconèixer, si més no, que aquest avenir harmoniós no és més un somni incert, i que, en tot cas, no ens pertany. El nostre domini de l'avenir és limitat, el moviment de l'expansió de l'existència exigeix que hom s'esforci en cada moment per fer-la créixer; però allí on s'atura, també s'atura el nostre esdevenidor: més enllà no hi ha més que no-res, perquè més que no-res no està revelat...D'aquesta nit disforme mai no podríem traure cap justificació dels nostres actes; perquè els condemnats tots amb la mateixa indiferència; colga les faltes i els defectes d'aquí, cobrirà també els triomfs; eixa nit de l'avenir pot ser igual un paradís que caos o mort, potser un dia els homes tornaran a la barbàrie, potser algun dia la Terra no serà sinó un planeta glaçat. En aquesta perspectiva tots els moments es confonen en la indistinció del no-res i de l'ésser. No pot, doncs, l'home confiar en aquest avenir incert i estrany la cura de la seva salvació: deu assegurar-la en el si de la seva pròpia existència; aquesta existència no és concebible, hem dit, sinó com afirmació de l'avenir, però d'un avenir humà, d'un avenir finit" (*"Pour une moral de l'ambigüïté"*, Simone de Beauvoir, 1908-1986, escriptora feminista i existencialista francesa).

"Una mala persona necessita penedir-se més: només una bona persona es pot penedir perfectament. Com pitjor és, més n'ha de menester i menys ho pot fer" (*Mere Christianity / Simplement, Cristianisme*, de Clive Staples Lewis, 1898-1963, novel·lista cristià nordirlandès) .

"Et caldrà un salvador, encara que esdevinguís ateu, car alguna vegada pecaràs contra el teu ateisme... Dissor-

tadament no hi ha un Déu dels ateus" (Richard Wurmbrand, màrtir evangèlic d'una minoria nacional a Romania, sota les dictadures nazi i stalinista).

"No ens cal que Déu faci el que nosaltres podem fer i no ho fem. No hi ha necessitat, ni valor, ni res a guanyar-hi, si Déu salva el que nosaltres no volem salvar. Un Déu que ens salva de les conseqüències dels nostres pecats col·lectius és un Déu que ens arrabassa la condició de criatures i la redueix a servitud... I, el que tal vegada és encara pitjor, fa de Déu el narrador d'una obra teatral anomenada 'vida' que nosaltres escrivim cada dia per mandat de l'Ésser al que anomenem Déu" (Joan Chittister, *"A la recerca de la fe"*).

"L'home té malícia de la Revelació perquè és el despertar, l'alliberament de les veritats abstractes a les quals els descendents de Caïm...s'han avesat. La filosofia (...) allunya de si (...) el misteri, i evita totes aquelles preguntes per a les quals té respostes ja preparades" (Lev Txestov, 1866-1938, filòsof cristià existencialista russojueu).

"Ben forasenyat és qui s'ocupa més d'unes altres coses que de les que pertocuen a la pròpia salvació" (1441, Imitació de Crist/ De Imitatione Christi, II, 2:8, gran best-seller cristià, atribuït a Tomàs Haemerken o Haemerlein "Kempis", 1379 ó 1380-1471, místic alemany).

"El nostre Camí vol caminants. Tres menes d'homes avorreix: l'immòbil, el qui reula i qui camina fora d'Ell" (Aureli-Agustí d'Hipona, 354-430, Pare i arquitecte de l'Església, filòsof i teòleg, en temps de l'ensulsiada de l'Imperi Romà d'Occident, nascut a Numídia).

Alegria, alegria, creu dels "caïdos" de Santa Maria

Mirant la pàgina d'internet de l'Ajuntament de Santa Maria ho vaig descobrir i coneixent a la gent que governa el poble, gens me va sorprendre.

L'equip de govern de l'Ajuntament de Santa Maria, ha decidit malgastar **4 milions de les antigues pessetes** de les subvencions del Govern Central, simplement per desmuntar i conservar el monument feixista dels "caïdos" i en un futur, amb altres possibles subvencions també milionàries, procedir a la seva restauració i exposició pública.

L'ajuntament, a dia d'avui encara no ha iniciat la tasca per a recuperar la memòria del que va suposar el franquisme per a moltes famílies santamarieres. No hi ha registres, no hi ha dades oficials i no s'han fet jornades d'estudis locals que puguin deixar testimoni per a les generacions futures, del terror, els sofriments, exclusions socials i calamitats que varen patir les

famílies que simpatitzaren amb la república.

Famílies senceres aterrades per la crueltat i magnitud dels assassinats feixistes (més de 3.000 a Mallorca), pares i mares que no dormien per l'angoixa de pensar que les podien anar a cercar qualsevol nit, gent que va passar anys amagada amb l'ajudada de la seva família, gent que de tanta de por va perdre la salut, gent obligada a beure oli de ricí per fer escarni i befa pública, gent que va abandonar el poble i els seus bens per poder fugir, gent compromesa amb la defensa de la legalitat democràtica tancats a presons i camps de concentració sense gens de misericòrdia.

Res d'això sembla interessar que se recordi. Fer memòria de la crueltat del franquisme que va governar a Santa Maria no fa riure, no fa gens de gràcia, la gent es posa seria i no viu l'alegria de Santa Maria.

Per això, per banalitzar, per asse-

gurar-se que les generacions futures no donaran molta d'importància a les nefastes conseqüències que va tenir el franquisme per a les famílies dels vençuts, es gastaran un dineral en la conservació del monument dels "caïdos", com si de una qüestió simpàtica del passat es tractés.

Recordar festes i triomfs del passat, encara que siguin dels feixistes, no desentona amb l'alegria que l'equip de govern vol imprimir a Santa Maria.

Per això entre els defensors del monument feixista d'homenatge als "caïdos" es cultiven arguments de l'estil; els santamariers que anaren a matar rojos a la península i fins i tot per Rússia amb la "División Azul", eren uns pobres infeliços i ho feren per ignorància, tots eren bona gent de Santa Maria, ara ja fa molt de temps i remoure el passat pot ofendre o ressentir a moltes famílies, hem de respectar els fets i la història tal com varen succeir i ja per acabar situen al mateix nivell les víc-

times i els colpistes dient, els uns i els altres varen tenir la seva part de culpa.

Així podem entendre que els membres de l'actual equip de govern, estiguin disposats a dilapidar **25.018 euros**, (gairebé el sou d'un any de dues persones) en el simple desmuntatge i conservació de la creu dels "caïdos".

Optar per la demolició i fer-ne picadís, implicaria per a l'equip de govern, realitzar un esforç d'explicació del passat dictatorial de Santa Maria i fer una condemna explícita de l'aixecament militar que hi va haver en contra la legalitat democràtica.

Sembla bastant evidentment que aquestes qüestions, no lliguen amb la història de festa i alegria permanent de Santa Maria, que tan eficaçment potencia l'il·lustre Ajuntament.

Guillem Ramis i Canyelles
DNI 78105939 X
Tel. 626 374 551
març de 2009

En català sempre... començant per nosaltres

Ja estam que la situació de la nostra llengua no és la que voldríem que fos. Amb tot, m'agradaria que llegíssiu les declaracions que el lingüista gal·lès (segons informacions d'Internet, irlandès) senyor Crystal feia, recentment, a propòsit de la llengua catalana: que està més bé que no ens pensam. Molta gent acusa la immigració si el català no ha fet els progressos, com a llengua vehicular dels Països Catalans, que esperàvem ara fa devers vint anys. No hi estic d'acord, sobretot no estic d'acord amb les jeremiades que sovint ens arriben de la banda de Barcelona: "Ai, que això s'acaba", "Ja només som una mena de reserva índia", i tot per l'estil...

Mala cosa, l'autocompassió, sobretot si és excusa per a estar-se mans ple-gades. "Com que ho tenim perdut, no farem res". Ací, però, voldria assenyalar, amb tres exemples que podríem multiplicar quasi fins a l'infinit, la gran responsabilitat de molts de catalanoparlants (o sia, dels catalans curt i ras), en les dificultats que els nouvinguts topen per a integrar-se. Els tres casos són presos de la situació a Mallorca.

Exemple primer: Ara fa cinc dies, un professional del meu ram em diu que un home que treballa per a ell em voldria veure per comanar-me una feina. Hi vaig

i el professional en qüestió, amic meu, pega un crit. "Sebas, sal, que aquí hay un señor que quiere verte". En Sebas surt, es fan les presentacions. Jo, naturalment, li parl en català. Sorpresa: parla un català perfecte, jo diria que molt per damunt la mitjana del que se sent a Mallorca, acurat, triant els mots i les expressions, i amb una fonètica excel·lent. En una entrevista posterior entre en Sebas i jo, em diu que li agrada molt llegir en català. Té una dicció exemplar que molts de locutors de ràdio i televisió podrien prendre com a model.

El pare i la mare d'en Sebas immigraren a Mallorca fa anys i panys. I per bé que, segur, ell hi parla castellà, és catalanoparlant. Per quins set sous, doncs, el meu amic que li dóna feina persisteix i insisteix a parlar-li foraster? ("foraster" és com a Mallorca anomenam la llengua castellana). Per vici, crec jo, per una inèrcia inveterada.

Exemple segon: L'altra diassa, vaig a una patronal, a Ciutat (Palma, si voleu). Una jove rossa s'encarrega d'atendre els qui fan cua. Com que és castellana, tothom li parla castellà. Bé, dic que li parlen castellà per dir-ho de qualche manera, perquè sentir-los fa plorera..

M'arriba la tanda i m'hi adreç en

català. Resposta inesperada: "Porfin un mallorquín que me habla en catalán. Porque, a este paso, nunca llegaré a aprenderlo".

Exemple tercer. Aquest és pervers en màxim grau, a un grau escruixidor. Un d'aquells casos que tota la vida has tingut davant els ulls i, o no te n'adones, o només te n'adones a mitges. En solen ésser protagonistes mallorquins als quals costa de parlar castellà. Ocorre sobretot a la Part Forana, o sia fora Ciutat.

Consisteix a no voler parlar català a persones, principalment andaluses, que fan esforços per integrar-se lingüísticament. Aquests tals fan befa de llur accent, se'n riuen si, com és d'esperar, els surt qualche expressió o forma una mica baldufenca. Curt i ras, els descoratgen de parlar la nostra llengua d'una manera (i aquí hi ha perversitat) que els diu, ben clar i llampant: "Per molt que t'esforcis a ésser mallorquí, tanmateix no ho seràs mai. I no provis de parlar la nostra llengua perquè els teus esforços seran debades". Volem que entre un "foraster" i nosaltres hi hagi sempre una barrera que no tombi mai. Tu aquí, i nosaltres ací. (No cal dir que, aquests anys darrers, la immigració andalusa ha estat substituïda quasi completament per la d'altres països: en aquest cas, la situació

és molt diferent. Un altre dia en podríem parlar).

Aquest tercer exemple és particularment revoltant. Val a dir que, sortosament, entre els joves no és tan freqüent. Fa un parell d'anys, un andalús establert a Mallorca em deia: "Què és que volen: que siguem sempre forasters?".

El fet, doncs, que gent mallorquina passi automàticament al castellà quan l'interlocutor és parlant d'aquesta llengua té dues causes principals: 1) Una actitud de submissió inveterada pel que fa a la llengua i a altres aspectes de la nostra identitat ("Sí, bwana"). 2) Un particularisme estúpid i pernicios que refusa la integració dels nouvinguts: "Foraster ets i foraster seràs. Mai no seràs un mallorquí. No t'admetrem mai dins el nostre grup".

Per molt paradoxal que pugui semblar, aquestes dues formes de conducta són concomitants i complementàries.

I jo ho vull denunciar enèrgicament.

Miquel Adrover,
Mallorca, octubre 2007

Editat per primera vegada a la Lletra
17 (1 novembre 2007)

Viatge a Palma en espanyol

"Els efectes de l'espanyolització promoguda pel Partit Popular al llarg d'aquests darrers anys han estat devastadors"

La setmana passada, convidat per l'organització de la Setmana del Llibre en Català de Palma, vaig fer una estada d'uns dies en aquella ciutat. Tot va ser perfecte, amb un munt d'activitats protagonitzades, entre d'altres, per Montserrat Carulla, Sebastià Alzamora, Vicenç Villatoro, Joan Margarit, Joan Solà, Jordi Mir i Gemma Lienas, que demostren la il·lusió i la vitalitat del Gremi de Llibreters de Mallorca. A diferència de la Setmana que se celebra al Principat –enguany s'ha celebrat amb gran èxit a Sant Cugat del Vallès–, la Setmana de Palma no compta amb la participació dels editors. És a dir, que són només els llibreters –els pocs que venen llibres en català– els qui n'assumeixen la responsabilitat. Cosa que té un valor immens, ja que els efectes de l'espanyolització promoguda pel Partit Popular al llarg d'aquests darrers anys han estat dev-

astadors, fins al punt que comprar llibres en català a Mallorca pot esdevenir tota una aventura. Per sort, hi ha persones i entitats com la llibreria Quart Creixent o com l'Obra Cultural Balear que fan una tasca titànica per combatre aquesta inèrcia ambiental que, per bé que no arriba als extrems del País Valencià en ciutats com València o Alacant, comença a ser alarmant. N'hi ha prou de parar atenció en els rètols dels establiments comercials per veure que la presència de la llengua catalana és merament ornamental.

Un altre problema afegit és la comunicació interinsular. Desplaçar-se de Palma a Barcelona no és problema, però sí que ho és fer-ho d'Eivissa a Menorca, per exemple. Això fa que a un eivissenc que vulgui anar a Maó li resulti molt més fàcil passar primer per Barcelona que no pas desplaçar-s'hi directament. Sembla un estirabot, oi? Doncs no ho és. No ho és perquè aquest sistema tercermundista de comunicació respon a un pla espanyol de descohesió territori-

al dels Països Catalans. Es tracta de dificultar-ne la relació aïllant cada territori per mitjà de la impossibilitat manifestada de connexió i emprant la sobrecàrrega econòmica com a element dissuasiu. Així és com es destrueix un poble i una cultura, desarticulant-ne els integrants, i així és com es substitueix una llengua per una altra, fent-la percebre com a inútil a ulls dels seus mateixos parlants. Però hi ha altres maneres de fer-ho. Ho veiem en la marginació de la llengua catalana en els aeroports de Barcelona i de Palma, com ha denunciat recentment la Plataforma per la Llengua, o en els vols de la companyia Spanair propietat en un 80% d'un consorci català liderat per Catalunya d'Iniciatives i Turisme de Barcelona. Ni a l'anada ni a la tornada se'ns van donar les informacions de vol en català, només en espanyol i en anglès; extrem que ja demostra el menyspreu d'Spanair per la llengua dels seus clients potencials.

Aquest menyspreu, tanmateix, també s'estén a l'aerobús barceloní.

El servei d'autobús de l'Ajuntament de Barcelona, de preu desorbitat i gestionat per l'empresa Transports Ciutat Comtal que cobreix el trajecte entre plaça de Catalunya i l'Aeroport del Prat, vexe cada dia la llengua catalana no sols ignorant-la en les locucions dels seus conductors sinó també traduint a l'espanyol els noms dels carrers on té parada: "Plaza de España", "Urgel", "Plaza Universidad" i "Plaza Cataluña". Així és com l'Ajuntament barceloní infringeix la llei de Política Lingüística que, en el seu article 18 diu el següent: "Els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana, d'acord amb la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, excepte els de la Vall d'Aran, que tenen l'aranesa". ¿Encara hi ha algú que es pregunta per què aquest Ajuntament, governat pel PSC-PSOE i ICV, ha expulsat de Barcelona la Setmana del Llibre en Català?

Víctor Alexandre

Comunicat de l'Associació per a la recuperació de la memòria històrica de Mallorca (ARMHM)

El dia 11 de març de 1937, a primera hora del matí, varen ser afusellats a Illetes el picapedrer de Lluçmajor Antoni Zanoquera Garcias, el mestre de Sa Pobla Jaume Serra Cardell i els carrabiners Juan Orozco Trulla, Crisanto Valcárcel Moll i Antonio Palazón López. Aquest mateix dia, ja entrada la nit, els inquers Andreu París Martorell, Bernat Mateu i els tres germans Sancho Forqués queien assassinats a mans dels feixistes a la paret de l'església de Sa Creu de Porreres.

Avui, 72 anys després, els seus cossos encara no han pogut ser recuperats per part dels seus familiars.

Avui, 72 anys després, el Senat de l'Estat espanyol ha votat en contra d'una proposta del senador mallorquí Pere Sampol que sol·licitava que fos aquest mateix estat qui se'n fes càrrec de la recuperació dels cossos i els retornés a les seves famílies. Realment, si hom ho pensa fredament, la proposta no suposava cap ofensa a la Constitució, ni cap menyspreu a les víctimes ni als seus assassins (per favor!), ni atemptava contra la convivència entre els pobles, ni reobria cap "vella" ferida.

No, no era així. Tan sols, i per vergonya dels demòcrates i dels progressistes, demanava que fossin recuperats el cossos d'aquelles persones que, com els actuals senadors i senadores, pensaren que la política era el millor sistema per defensar els interessos del poble i es dotaren, com passa ara, de l'estructura de govern que consideraren més justa i legítima: la República.

Fa poques setmanes es va recordar el cop d'estat de Tejero. No va haver-hi cap partit polític, ni cap senador, que no condemnés aquella revolta contra les institucions democràtiques de les quals els espanyols s'havien dotat pacíficament.

Ara bé, quan parlem del cop d'estat de Franco ja és una altra cosa. El Partit Popular, que no es cansa de condemnar el feixisme, ja té més problemes per condemnar el que va passar a casa seva. Parla de no obrir ferides tancades i, amb aquesta actitud hipòcrita ha dividit l'estat espanyol fins al punt que el govern resulta temorenc, covard i incongruent i no és capaç de fer una passa envant i recuperar la memòria, l'honor, la dignitat i els cossos de milers d'homes i dones que, per ser del mateix partit que

ells (PSOE), varen ser assassinats.

Així, l'Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica de Mallorca, mitjançant aquest comunicat, vol fer públic:

1. La proposta que va presentar el Senador Sampol era correcta.

2. EXIGIM que el Senador del PSC Isidre Molas presenti, públicament, les seves excuses per les seves afirmacions absolutament fora de context, humiliants i vergonyoses quan, durant el debat, va indicar que el tema de les fosses "No debe manosearse". És una afirmació ofensiva i insultant.

3. EXIGIM que el Senador del PSC Isidre Molas analitzi millor les posicions de l'ARMHM i no digui mentides quan afirma que la llei es va pactar amb les associacions i que "está alcanzando sus objetivos". Per ventura no se n'ha adonat que els tribunals de justícia espanyols han tomat totes les iniciatives?

4. EXIGIM que el Senador del PP Muñoz Alonso, retiri les seves paraules, demani disculpes i, a continuació, presenti la seva dimissió per dir que l'atenció a les víctimes era una despesa innecessària que suposaria "cargas

financieras nada apropiadas en estos momentos". Si aquests home tengués un padrí, o un pare, desaparegut, assassinat i enterrat en una fossa comuna també pensaria que recuperar el seu cos era una despesa innecessària?

5. EXIGIM de tots els partits polítics de les Illes Balears que presentin al Parlament de les Illes Balears una Llei de fosses comunes a les Balears per la qual sigui el Govern Balear qui se'n faci càrrec de la recerca, localització, identificació i entrega dels cossos dels desapareguts a les seves famílies.

6. EXIGIM de tots els partits polítics de les Illes Balears que tots, sense cap excepció, condemnin públicament el cop d'estat del general Franco i rehabilitin la memòria, l'honor i la dignitat de totes les persones que foren víctimes de la repressió franquista.

7. MANIFESTAM, públicament, la nostra protesta envers la desprotecció a què l'estat espanyol sotmet les víctimes del franquisme que, una vegada més, han de viure un procés d'agressió per part dels seus representants.

La il·legalització del PSC

Aquests dies, arran de l'anul·lació de les llistes electorals d'Askatasuna i de D3M al País Basc, hem parlat a bastament de la reprovació de les Nacions Unides a Espanya en considerar que les "definicions jurídiques [espanyoles] dels delictes de terrorisme no respecten plenament el principi de legalitat", ja que no es poden anul·lar les llistes "d'agrupacions que s'han creat amb l'única finalitat de presentar-se a les eleccions". Dit això, i posat en evidència el caràcter profundament antidemocràtic d'aquestes mesures, cal fer altres reflexions. I la primera d'elles és una altra evidència: la llei de partits polítics és una llei feta contra una ideologia, no pas contra delictes provats. El delicte no és posar bombes, el delicte és ser independentista al País Basc. Allà, la coartada

d'una violència practicada per un grup armat serveix per criminalitzar tota una col·lectivitat i deixar-ne una part sense opció política. I aquesta criminalització és de la mateixa naturalesa que la que estigmatitza tot el poble israelià per les barbaritats que comet el seu govern, o la que estigmatitza el món musulmà per les barbaritats que cometen Hamas i Al-Qaida.

És d'una gravetat extrema que persones que no han comès cal delicte i que, per tant, no són a la presó, es vegin privades del dret a la participació política. No hi ha res que justifiqui una cosa així, res de res. I encara menys quan és obvi que la mesura afecta unes idees molt concretes. Si el govern espanyol vol demostrar que és la violència i no pas la ideologia allò que veritablement persegueix quan il·legalitza

l'esquerra abertzale i n'anul·la les llistes electorals, ara té oportunitat de demostrar-ho il·legalitzant el PSC i anul·lant les seves llistes després que el secretari de l'executiva del districte de Ciutat Vella d'aquest partit, Abdul Razzaq Sadiq, hagi estat acusat per l'Audiència Nacional espan-

Abdul Razzaq Sadiq, secretari de l'executiva del PSC a Ciutat Vella i detingut per connexió amb Al-Qaida

yola de connexió amb Al-Qaida. De fet, l'actitud del PSC en aquest afer ha estat especialment escandalosa, tenint en compte que no va informar als mitjans de comunicació que l'acusat era un càrrec del partit. També ha cridat l'atenció que el nom de l'acusat que es va donar a la premsa tenia canviat l'ordre dels cognoms malgrat que tant en les diligències policials com en les judicials estava correctament escrit. Per altra banda, com informava Directe.cat, "tan bon punt es va destapar la notícia, els socialistes van córrer a esborrar tot rastre d'Abdul Razzaq Sadiq al seu lloc web. Com si mai no hagués estat secretari, com si mai no l'haguessin escollit. Talment com si reescriessin la història a l'estil de 1984, de George Orwell".

Arribats aquí, per tant, amb

la mateixa llei amb què s'il·legalitzen partits bascos i s'anul·len llistes electorals només perquè una sola persona hagi tingut relació amb Batasuna -no pas amb ETA-, també s'ha d'il·legalitzar el PSC i privar-lo de la participació política. Llevat, és clar, que tenir relació amb Batasuna sigui delicte i tenir relació amb Al-Qaida no. Cal no oblidar, a més, que estem parlant d'una llei que va ser aprovada pels socialistes catalans a Madrid i que aquests, per coherència, més que ningú, estan obligats a complir escrupolosament. La justícia, quan no és igual per a tothom, deixa de ser justícia i es converteix en mascarada. Especialment quan qui governa és el primer a eludir-la.

Víctor Alexandre

www.victoralexandre.cat

Commemoració del dia de la dona

Unes 500 persones assisteixen a aquest acte que ha organitzat el Consell de Mallorca avui dia 15 a l'Auditori d'Alcúdia, sota el lema: "Totes les dones, totes les cultures, totes juntes a Mallorca"

Unes 500 persones han assistit avui a l'acte festiu, en commemoració del Dia Internacional de la Dona, que ha organitzat el Consell de Mallorca. Aquest acte, convocat sota el lema: "Totes les dones, totes les cultures, totes juntes a Mallorca" s'ha dut a terme a l'Auditori d'Alcúdia, que avui s'ha convertit en un espai de participació multicultural, en el qual han tingut cabuda les diferents associacions de dones i de responsables que treballen amb les polítiques d'igualtat d'oportunitats.

Enguany, s'ha dedicat aquesta jornada lúdica a les dones argentines, que han estat protagonistes de l'acte. Per aquest motiu, l'actriu i cantant argentina Cecilia Rossetto ha ofert una actuació musical, amb l'acompanyament de Fredy Vaccarezza.

En aquesta festa, s'ha aprofitat per reivindicar la igualtat d'oportunitats, destacant que encara queda per aconseguir en nombrosos àmbits de la nostra societat.

La consellera de Joventut i Igualtat

del Consell ha esmentat els importants avanços assolits en matèria de gènere com el fet de comptar amb un marc legal pioner a la Unió Europea que és la llei 3/2007, de 22 març, per la igualtat efectiva de dones i homes, a més de l'autonòmica 12/2006 de 20 de setembre. Però, d'altra banda, ha recordat que per canviar la realitat social és fonamental la implicació conjunta d'institucions, societat civil, entitats i associacions.

En aquest sentit, ha destacat que la igualtat de gènere ha de deixar de ser una reivindicació només de les dones i ha reclamat l'aportació dels homes en aquesta defensa. "Els drets i les obligacions són els mateixos per a les dones i per als homes. Aquesta no és una lluita de les dones, és una lluita social", ha destacat Ramis.

Josefina Ramis ha recordat les eines i iniciatives que el Consell de Mallorca ha posat en marxa per aconseguir el repte de la igualtat de gènere i el compromís de continuar treballant, "perquè és la realitat la que ens recorda on som i la que no ens deixa aturar", ha comentat fent

referència també a la situació de crisi actual que afecta especialment a col·lectius que ja patien injustícies, com és el cas de les dones.

La consellera ha acabat la seva intervenció referint-se a les dones immigrants que viuen a Mallorca, fent al·lusió al lema de l'acte, i especialment a les argentines,enguany motiu principal de l'aquesta festa del Dia de la Dona. Per la seva banda, la directora insular d'Igualtat, María José

Varela, ha dedicat unes paraules d'homenatge a totes les dones. A l'acte també ha participat el conseller de Presidència, Cosme Bonet.

Després de l'actuació musical a l'Auditori, la trobada lúdica ha continuat amb un dinar argentí a l'escola municipal Porta des Moll, a Alcúdia. El col·lectiu de dones argentines ha donat una placa d'agraïment al Consell de Mallorca i una a l'Ajuntament d'Alcúdia.

Campanya del PSM contra l'espoliació criminal de Madrid

El PSM-EN continua la campanya "No ens espremeu més" amb mocions als ajuntaments

Els nacionalistes cercaran el suport de la societat civil mallorquina per a la campanya amb què reivindiquen un finançament just per a les Illes Balears

El PSM-EN presentarà mocions municipals als ajuntaments de Mallorca per "exigir al Govern de l'Estat que el nou finançament situï les Illes Balears, com a mínim, en la mitjana de la despesa per càpita i permeti dur a terme dignament els serveis públics autonòmics". Les mocions també insten "el Govern de les Illes Balears i als diputats i senadors illencs a les Corts Generals que no admetin un sistema que no faci justícia a les Illes Balears". Amb aquestes mocions, el PSM-EN continua la campanya "No ens espremeu més. Ens toca un finançament just", que ha presentat recentment i que també inclou actes públics en què els militants nacionalistes regalen taronges als ciutadans com a símbol de com l'Estat espreme les Illes Balears a través de l'actual model de finançament autonòmic. Així mateix, la campanya preveu la creació d'espais de diàleg per cercar el suport d'entitats representatives de la societat mallorquina (sindicats, entitats empresarials, culturals...). El text de la moció recorda que "les Illes Balears tenen un dèficit de finançament inacceptable, des dels inicis de l'autogovern, que repercuteix molt negativament en la qualitat dels ser-

veis públics: sanitat, educació, transport públic, serveis socials... i amb la competitivitat de la nostra activitat econòmica. Som els qui més doblers aportem al l'Estat, i els qui tenim els serveis públics més deficients. (...) És un escàndol (sense parlar a tota Europa), que la diferència entre allò que aportem a l'Estat i allò que en rebem superi el 10% del PIB (fins a un 14%-15% segons el mètode de càlcul) o que el finançament autonòmic per càpita sigui a les Illes Balears més de 20 punts inferior a la mitjana estatal" (veieu document adjunt). Biel Barceló, secretari general del PSM-EN, ha apuntat que "en aquests moments de dificultats econòmiques, el nostre país necessita més que mai els recursos públics adients per poder fer front a la crisi i per poder aplicar les polítiques socials que puguin satisfer les necessitats dels ciutadans de les Illes Balears.

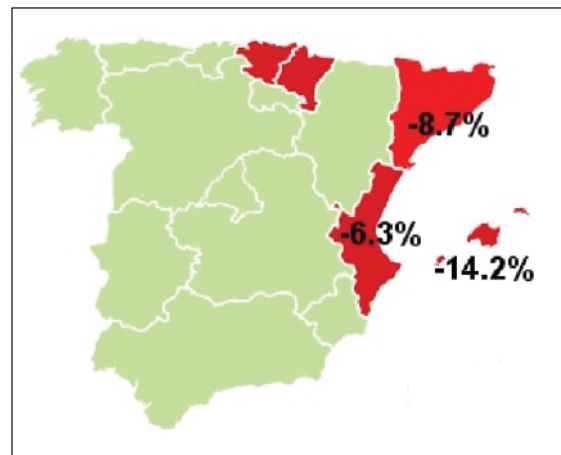
Reproduït de www.psm-entesa.org

Antich no pinta un rave a Madrid: continua l'espoliació criminal

Madrid no garanteix la mitjana del finançament

El secretari d'Estat d'Hisenda, Carlos Ocaña, afirma en declaracions a IB3 que el "compromís" amb les Illes és just aquest, tot i que assegura que les xifres seran "més elevades" que les avançades fins ara Lluís Planes | 10/03/2009 |

El Govern central no garanteix que Balears se situï a la mitjana estatal del finançament per càpita amb l'aplicació del nou sistema que s'està negociant amb les comunitats autònomes, tot i que sí es compromet que "s'acostarà" de manera considerable a aquest indicador. Amb l'actual model, l'Arxipèlag es troba al voltant de 20 punts per davall. En qualsevol cas, això no compliria la que ha estat, des del principi de les negociacions, la premissa essencial del Govern de **Francesc Antich** per acceptar una proposta de Madrid; que les Illes assoleixin, almanco, aquesta mitjana. D'aquest objectiu prové la famosa forquilla calculada d'entre 390 i 700 milions addicionals perquè Balears aconseguís un "finançament just".

La representació dels exclosos

En un sentit general, el món és tot allò que existeix, l'univers. En un sentit més restringit, món es refereix a la Terra, i fins i tot s'utilitza com a sinònim de planeta. Però també té un acceptió molt més limitada i banal, i que fa referència a un mitjà de comunicació en llengua castellana. Seria senzill amb la primera frase de l'article confondre al lector amb el contingut d'aquest. De fet, un diari, que el 12 de març publicava un seguit de falsedats sobre els processos selectius del Consell i que amplifitava una crítica sindical i molt legítima dels representants dels treballadors d'aquesta institució, publicava una frase certa. Com qui cerca Wally, la frase es pot trobar en cada exemplar a la portada i escrita en petit sobre la capçalera. La d'aquest dia 12 era: «Es tan difícil decir la verdad como ocultarla (Baltasar Gracián)». Les mentides del diari d'aquest dia ja estan en mans de missers, però crec necessari explicar les qüestions que afecten la gestió del personal que treballa pel govern de Mallorca i, en conseqüència, pels mallorquins.

D'ençà que el nou equip de govern va començar a funcionar, el Departament d'Interior ha impulsat tota una sèrie d'iniciatives en relació amb la gestió del personal que depèn de Funció Pública al Consell de Mallorca. Ja de bon començament s'impulsà que totes les places de proveïment provisional es publicassin en el BOIB i se'n donàs publicitat a través de la premsa. S'han deixat de fer contractacions d'obra i servei per evitar contractacions discrecionals que massa sovint no s'ajustaven a un treball específic i puntual delimitat temporalment. A partir de les bases d'execució dels pressuposts de 2008, els complements de productivitat es fiscalitzen per primera vegada i, per primera vegada, enguany s'estableixen uns criteris d'atorgament de productivitats que acabarà, així, amb l'opacitat d'aquest tema. S'han reconegut els triennis del personal laboral i la nocturnitat del personal que no la tenia reconeguda amb un cost de 400.000 euros, i s'ha aconseguit arribar a pagar el 100 % del complement específic a les pagues extraordinàries. Aquest darrer punt ha tingut una certa polèmica, ja que la llei marca que no es pot superar l'1 % de la massa salarial en pagar aquest complement i els del Consell estan a punt de sobrepassar el llistó. Per poder fer la distribució, s'ha hagut de reduir el complement específic de cada mes per

després reintegrar-lo en els mesos de juny i desembre, juntament amb l'increment pactat. És una qüestió de distribució i no és cert el que s'ha publicat que es redueix el sou dels treballadors.

Pel que fa a la relació de llocs de feina, el principal instrument de gestió de personal del Consell, podem dir que l'any passat es crearen 200 llocs nous, que, amb el redimensionament de la institució i en un moment en què 75.000 ciutadans de les Balears es troben a l'atur, són ben necessaris. D'aquests 200 llocs, n'hi ha 110 que es crearen fruit de l'existència de contractes d'obra i servei que s'havien allargat en el temps entre 4 i 14 anys, i havien superat el límit legal, que és de tres. És a dir, que ve de molt endarrerir aquesta situació a la que qual hem posat punt final. La majoria d'aquests contractes eren de les brigades de Medi Ambient i Patrimoni, que, en el pas del conveni de construcció que tenien fins a l'actual del Consell, incrementaran el sou entre un 8 % i un 28 % i reduiran l'horari de 40 a 35 hores de feina setmanals. Tot això a partir de quan s'assolí aquest compromís amb els sindicats i s'aprovà la nova relació. El conflicte sorgeix quan els representants dels treballadors exigeixen aquests complements amb efectes retroactius al principi de l'any 2008. Sincerament, no crec que sigui motiu de vaga i de mobilització i que a més ningú ho entengui. El Consell ha fet un esforç molt gran i històric. És per això que no acab d'entendre la postura de qualque sindicat, ja que la situació entre el moment en què s'endegà aquesta política i ara ha variat, sobretot amb l'aparició de la crisi més potent que mai no ha patit el planeta: El Món. Quan dic el món, dic el del principi de l'article. En un racó d'aquest món que es diu Illes Balears la població activa desocupada supera el 15 % i les illes es troben a les portes de la recessió econòmica. En aquest moment, cal que les institucions i els agents socials se centrin i s'esforcin per les persones que es troben excloses del mercat laboral, que no tenen un lloc de feina fix o a l'Administració, amb les persones i les famílies que no tenen els mitjans suficients per subsistir. Cal alçar el desvalgut i com diu La Internacional aixecar els damnats de la terra, aixecar els qui pateixen fam.

Joan Lladó
Conseller d'Interior del
Consell de Mallorca

La Conselleria de Medi Ambient inicia les obres d'una depuradora a la Residència per a persones amb discapacitat intel·lectual de ses Garrigues d'Amunt a Sencelles

La Conselleria de Medi Ambient invertirà 96.000 euros en tres mesos

La Conselleria de Medi Ambient inicia les obres d'un sistema de depuració a la residència ses Garrigues d'Amunt (municipi de Sencelles), dependent del Patronat de l'Agrupació pro-Minusvàlids Psíquics de la Comarca d'Inca.

Aquest patronat presta serveis a persones amb discapacitat intel·lectual per tal d'incrementar la seva qualitat de vida i la dels més propers del seu entorn. A les residències del patronat, entre elles la de ses Garrigues d'Amunt, s'ofereix suport generalitzat durant tot l'any, de tal manera que les persones ateses puguin potenciar les seves activitats individuals, normalitzar les seves vida quotidiana i fomentar els vincles amb l'entorn comunitari i familiar.

Fins ara, la residència de ses Garrigues d'Amunt ha disposat d'un pou negre per al tractament de les aigües residuals del centre, la qual cosa no cobreix les seves necessitats. La instal·lació de la depuradora de la residència de ses Garrigues d'Amunt respon a un conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient i el patronat.

L'aigua tractada podrà ser aprofitada per al reg a través d'un dipòsit i una xarxa de síquies filtrants. La capacitat màxima de depuració serà de 50 metres cúbics per dia, suficient per a cobrir les necessitats del centre. La inversió és de 95.933,01 euros i el termini d'execució de les obres és de 3 mesos.

Malgrat ser una inversió petita en el conjunt de la depuració, aquesta actuació a ses Garrigues d'Amunt i altres de semblants resulten importants per a l'objectiu de que totes les aigües residuals de les Illes Balears siguin depurades i reutilitzades.

L'actuació és un exemple de col·laboració entre l'Administració i la societat civil, en aquest cas per assolir una finalitat ambiental i contribuir a un millor funcionament dels centres dedicats als serveis i les prestacions socials.

La depuració de les aigües residuals de les Illes Balears és un dels àmbits d'inversió més importants de la Conselleria de Medi Ambient. L'esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears estableix inversions fins a l'any 2027 en sanejament i depuració d'aigües residuals, i en reutilització de les aigües depurades, per un import de 1.137 milions d'euros, quantitat que representa el 55 per cent de totes les inversions fixades pel pla.

Les Illes Balears són capdavanteres en depuració d'aigües residuals, però cal insistir a mantenir aquest lideratge amb l'objectiu de què totes les aigües depurades de la Comunitat puguin ser reutilitzades. Això suposarà un important estalvi en les captacions i extraccions de l'aigua bona dels aquífers, i garantir el bon estat mediambiental dels torrents i de les aigües costaneres, qüestió fonamental en una comunitat turística com la balear.

De la tebiesa a la misèria

N'hi ha per vomitar, ni en el meu pitjor malson vaig mai arribar-me a imaginar que em farien enyorar El President Pujol.

L'honor i el privilegi de ser autòndic

El director del Club Super3, Gerard Hausmann, acaba d'enviar una carta per proposar aquesta iniciativa com a mereixedora del Premio al Mejor Programa Infantil, que concedeix anualment l'Academia de Televisión.

Entre els arguments que Hausmann desgrana per justificar la sol·licitud, es pot llegir: "Competir en la categoria de millor programa infantil nacional, per a un programa autòndic com el Club Super3, és un honor i un privilegi". Honor i privilegi, aspirar a un premi "nacional", quan només s'és "autòndic". Aquesta és la sensibilitat del responsable del Club Super3 i aquestes són les nostres misèries nacionals. Perdó, autòndiques.

A finals dels 70 se'm va presentar una ocasió d'or.

Un capità de la Guàrdia Civil, es casava a una Ermita del Maresme-Costa Brava. La meua amistat amb ell venia de temps enrere car la seva germana Mª Luisa vestia indumentària del dissenyador Josep Trullas (MOCRES-Monos de cremalleres i Panescots (pantalons foradats) per presentar programes infantils a TVE. No vull deixar de recordar que la meua ex, Peggy mare del meu fill Dany i jo, vam ser els primers Models que lluïrem aquestes creacions del Tarrassenc il·lustre presentant-li totes les desfilades que es varen fer a Catalunya. Encara que el capità era andalús, estava molt vinculat a la Costa Brava en haver estat "destinado" com a cap del "puesto" de la Comandància de Blanes molt a prop de la citada Ermita. Coneixia i parlava el català. Em va fer un examen que vaig "catejar" aclarint-me que *cacharrería* es deia *plats* i *olles* i *pollería* l'*aviram*.

I vés per on...ironies de la vida...es mostrava encisat per la fonètica de l'euskera. Principalment noms de pila: Itziar.... Ainoa....Izaskun....Joseba em deia pronunciant-los lentament i embadalit. Perversitat? Al·lucinant!!

Per aquests i d'altres motius vaig proposar al aleshores President del Parlament Català Honorable Heribert Barrera que, atès que el Comandant dels Mossos

d'Esquadra havia d'ésser un "Mando" militar espanyol, em feia l'efecte que per la seva capacitat d'entendre i, si més no, acceptar la realitat del "problema catalán" era la persona més adient al meu parer.

Va anar d'un pèl que no fos anomenat per aquest càrrec. El cas és que, em demanà que li ambientés la cerimònia del seu enllaç matrimonial amb l'òrgue (cutre) que hi havia dalt del Cor de l'Ermita. La petita església estava plena de tricornis de gala, cobrint caps d'oficials d'alta graduació que, amb les seves famílies procedien gairebé tots de Madrid. El sagristà m'aniria guiant en les diferents passes musicals ad-hoc seguint el ritus eclesiàstic ancestral. Ara l'Àngelus....ara el Glòria....ara... Jo que no coneixia res de tot això vaig derivar cap els temes que tenia més per la mà i que coincidien amb el discurs-plàtica del capellà. Ara una mica de "Love Story"....un bocinet del "Cant dels Ocells"....del "Rosó"....."Un globo 2 globos 3 globos" (per sa germana)....."Madrid, Madrid, Madrid"....per la resta de la família...."Unchained melody".... que, amb la sonoritat d'aquell instrument juràssic i dissimulant el que podí, quedava tant desfigurada i surrealista que el sagristà, a un dit d'agafar un atac de nervis, va deixar de fer-me indicacions i s'assegué al meu costat abatut donant-ho per perdut. De ben segur que ja es veia amb les manilles anant cap el "Cuartelillo".

Tot i així, en arribar al punt d'aixecar el Calze em digué suplicant: Ara....l' "Himne Nacional"!.

I...Plas!!! arrenco amb "Els Segadors"! El bon home va desaparèixer del meu costat i no l'he vist mai més. Acabada la cerimònia, el fotògraf Postius em digué: *-Frank: Mentre feia les fotos anava mirant cap a munt i em preguntava. Qui cony hi ha tocant l'òrgue? Quins collons!!* El capità, al acabar, em feu els comentaris de rigor i amb una rialla andalusa em diu: *-Cony; m'has casat amb "Els Segadors", Frank! -Home, els sagristà em digué que toqués l'Himne Nacional i com que tu no m'havies donat instruccions....* La seva dona, Inma, una esplendorosa i apreciada "jienense" somrigué comprensiva. Per a mi mateix vaig pensar: "Això ja no es pot repetir. L'he beneït per sempre".

Frank Dubé

10 raons per les quals els catalans no podem seguir formant part d'Espanya

Avui m'hauria agradat comentar moltes coses: per exemple, la bogeria de les autoritats valencianes de voler proposar el xinès mandarí com a tercera llengua del país, després del castellà i de l'anglès. (Del català o valencià, com vulgueu, es veu que no cal ni parlar-ne). O també el resultat de les eleccions basques i gallegues d'ahir a la nit. Però, de cap manera, no vull deixar passar l'oportunitat de referir-me només a la campanya "10.000 a Brussel·les", que dissabte vinent val portar 10.000 catalans a Brussel·les per fer conèixer a l'opinió pública internacional la voluntat d'exercir el dret d'autodeterminació per, si tot va bé, decidir democràticament la independència de Catalunya.

Tots sabeu que la iniciativa va sorgir de manera espontània, gairebé fortuïta, d'un article d'Enric Canela fa pocs mesos. Des de llavors, hi ha hagut una onada increïble d'adhesions personals i de grups, una gran quantitat de trobades locals, de resolucions municipals, que han anat engruixint el projecte. Jo l'he recolzat des del primer moment. No solament perquè acostumo a recolzar totes les propostes que caminen en la mateixa direcció, siguin grans o petites, siguin individuals o col·lectives, siguin més o menys brillants, més o menys tímides o espectaculars, sinó perquè crec que aquesta anada a Brussel·les ha estat una manera de visibilitzar, d'internacionalitzar la nostra legítima aspiració a ser presents en el món com allò que som: una nació antiga, que ha estat poderosa, que ha estat, i és encara, culta, avançada, dialogant, però que es troba oprimida perquè se li nega allò que pràcticament no es nega a ningú, que és el dret de decidir el propi futur. Això és el que han pogut fer i podran fer nacions com Montenegro, Groenlàndia o Escòcia. Per què Catalunya no?

És una iniciativa sorgida des de la base, absolutament transversal i integradora, feta amb il·lusió, impulsada per una exigència democràtica difícil de rebatre. S'hi han afegit moltes persones per raons molt diverses, però totes amb el mateix objectiu. És lamentable, en canvi, constatar la reacció majoritària –gairebé unànime– dels parlamentaris catalans a Europa, que troben

que les coses ja estan bé, que ells ja diuen el que han de dir, que no hem de molestar, que... Si tot anés tan bé, no ens hauríem de queixar. Si ells fessin sentir la nostra veu, nosaltres no hauríem de cridar. Permeteu ara que citi les deu raons perquè era necessari ser a Brussel·les que en Toni Strubell em va fer arribar i que ell va escriure en anglès perquè les puguin llegir com més representants polítics europeus millor:

«10 raons per les quals els catalans no poden continuar formant part d'Espanya:

1. Perquè Espanya refusa que els catalans puguin decidir el seu futur polític.
2. Perquè Espanya és al·lèrgica a la llengua i a la cultura catalanes.
3. Perquè els funcionaris espanyols fan cas omís, sistemàticament, de la llengua catalana.
4. Perquè el 10% d'impostos del PIB perduts a Espanya està enfonsant la nostra economia.
5. Perquè encara són vigents les sentències repressives dictades per Franco.
6. Perquè Espanya ignora sistemàticament les crides de l'ONU contra la impunitat franquista.
7. Perquè les fosses comunes de les víctimes de Franco encara són tabú.
8. Perquè els tribunals espanyols anul·len sistemàticament les lleis catalanes.
9. Perquè Espanya encara llueix noms de carers que honoren nazis i feixistes.
10. Perquè els catalans són objecte constant d'assetjament militar i religiós.

Cap europeu no pot deixar d'entendre això»

Certament, és perquè volem ser ciutadans normals d'un país normal, que ens manifestàrem a Brussel·les i allà on sigui. I si ara 10.000 anem a Brussel·les, d'aquí a poc hauríem d'anar 50.000 a Madrid, per exemple!

Josep M. Terricabras
Informa: terricabras-filosofia.cat

“No beligerants amb el català”

Un amic meu m'explica que està fent uns cursos de postgrau a la Universitat de Barcelona, això que ara en diuen màsters. La quinzena de professors que imparteixen les assignatures és catalanoparlant, però tots sense excepció fan les classes en castellà perquè entre l'alumnat hi ha algunes persones sud-americanes. El meu amic va advertir des del principi que, si havia de fer alguna intervenció, parlaria sempre en català. Com és habitual en aquests casos, es va oferir a parlar a poc a poc, a repetir i aclarir el sentit de les seves paraules.

Si mai li diuen que no l'han entès prou bé, el meu amic ho repeteix amb claredat pedagògica tantes vegades com cal. La única persona que li ha demanat que deixi de parlar en català és una professora, tan catalanoparlant com ell. Amb un argument sensacional: ella no és bel·ligerant en qüestions lingüístiques. El meu amic li va dir que no deixaria de parlar en català, encara que fos l'únic, que és el que passa. Ves per

on, el meu amic, tan amable, pacient i pacífic com és, és tingut per un bel·ligerant ("que està en guerra").

Es veu que el lema de la Universitat de Barcelona, *Perfundet omnia luce*, no garanteix que la llum arribi a la llengua i obliga a donar exemple de no bel·ligerància des de la càtedra. Res de guerres i menys encara per culpa de l'idioma. A les aules s'aplica, doncs, la doctrina nobel·ligerant de Swiss Air i Air Berlin: una sola llengua, l'espanyola, i foris. La mateixa no bel·ligerància del Defensor del Pueblo (no del Poble), que presenta recursos contra l'Estatut perquè considera que s'excedeix en la promoció del català.

La veritat és que m'agradaria publicar aquestes consideracions a El Mundo o a l'Abc, però em temo que no m'ho permetrien perquè no són bel·ligerants.

Ramon Solsona

Mala resposta a l'Hotel Casanova de Fraga

Aquest proppassat cap de setmana m'he allotjat a l'Hotel Casanova de Fraga on he estat atès en tot moment en castellà tant a la recepció com al bar, malgrat adreçar-m'hi en tot moment en català, alhora que en cap dels escrits i avisos que he llegit hi apareixia la llengua catalana. Emperò, a l'hora de pagar he notat que la recepcionista era catalanoparlant, però tanmateix em responia en castellà, malgrat parlar-li jo en català. Quan finalment m'he queixat d'aquest fet i he fet notar a més que en alguns avisos hi apareixia fins i tot escrit l'alemany o l'italià, quan crec que la clientela d'aquestes nacionalitats és minoritària respecte a la de parla catalana, m'ha respost, aquest cop en la meua llengua, que no tenien cap obligació de parlar en català ni escriure'l als avisos, malgrat manifestar-me que personalment li agradava molt el català i que fins i tot l'escrivia.

Davant d'aquesta resposta feridora només em resta canviar d'hotel quan torni a anar a Fraga, ja que crec que és molt trist que la gent d'aquest establiment puguin parlar-me en català perquè se'n puguin sentir obligats en algun moment.

Comentaris:

-Són ben curioses aquestes respostes "ningú m'obliga a parlar/retolar en català" Amb això cal entendre que desitgen alguna llei que els hi obligui? A Fraga, com la resta de la Franja de Ponent el català hi és ben viu, tanmateix no hi té cap reconeixença oficial, això fa que la situació sigui la més semblant a la dictadura, on el català és vetat en qualsevol aspecte públic. La Franja dins de l'Aragó hauria de tenir la mateixa consideració que té La Vall d'Aran dins de Catalunya, és a dir una comunitat lingüística diferenciada dins d'una altra. Amb partits i institucions pròpies, i amb respecte i promoció de la realitat lingüística. De moment però, són tractats com una nosa i res més. **Roger**

-Hi ha un tòpic que està força estès entre nosaltres sobre la presència del català a la Franja, segons el qual hi és ben viu i que la gran majoria dels habitants el parlen. Això, que fins a mitjans dels anys noranta del segle passat era veritat, cada vegada ho és menys. Si més no a Fraga, que és el que conec. El fet que el català no tingui un reconeixement oficial ni hi hagi immersió en català a les escoles fa que, amb la vinguda d'una immigració massiva, la majoria procedent de països de parla no espanyola (hi ha poca immigració de l'Amèrica del centre i el sud), aquesta hagi assumit l'espanyol com a llengua d'ús.

I, alhora, que els catalanoparlants –que havien anat guanyant consciència lingüística per la cada vegada més intensa relació amb els territoris administrats per la Generalitat de Catalunya: poca gent diu ara que parlin "xapurriat"– es passin a l'espanyol quan s'hi dirigeixen. El que està fent el Govern de l'Aragó amb la llengua de la Franja –i també amb l'aragonès, en les zones on es parla encara– és un autèntic crim lingüístic. Només els caldria prendre exemple del que fem els catalans –tan imperialistes nosaltres– amb l'occità de l'Aran, llengua reconeguda com a oficial pel nou Estatut i àmpliament present a les escoles de la Vall. El català a la Franja, a la llarga, només es pot salvar amb una decidida política de suport. I mantenir tòpics com el del seu ampli ús en aquest territori no hi ajuda gens. No sé si entre els participants en aquest grup de debat hi ha algun sociolingüista, però valdria la pena de tenir estadístiques actualitzades de la Franja, que tinguin en compte els usos lingüístics de tota la població, incloent-hi la nova immigració. Que, per cert, no en té cap culpa si es troba amb una llengua marginada de l'oficialitat i l'ús públic. **Humbert**

Matas i Estaràs pagaren per expropiacions del metro el doble del que tocava

Balears | Política. Matas pagà per expropiacions del metro el doble del que tocava. Serveis Ferroviaris de Mallorca compensà l'any 2005 a 30 euros el metre quadrat uns terrenys que eren rústics i el Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa considera que valien 15 euros/metre Quim Torres | 13/03/2009 |

El Govern de Jaume Matas pagà per expropiacions del metro Palma-UIB, el seu projecte estrella, el doble del preu que fixà el Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa. Les expropiacions del metro, que es dugueren a terme l'any 2005, afectaren uns 245.000 metres quadrats de terrenys, la gran majoria rústics, d'un centenar de propietaris. La Fiscalia Anticorrupció investiga, a petició de l'actual Govern, presumptes irregularitats pressupostàries comeses en l'execució del projecte. Segons ha pogut comprovar l'actual Govern, **Serveis Ferroviaris de Mallorca** (SFM) pagà, per exemple, a 30 euros el metre quadrat els terrenys rústics de reguiu expropiats i, segons el Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa, aquest tipus de sòl s'hauria d'haver pagat a 15 euros el metre quadrat.

El Jurat Provincial fixa el preu a posteriori, arrel dels recursos dels propietaris, i el decideix a partir de valors de finques anàlogues i en funció dels preus de 2007. **Amb tot això**, aquest organisme no pot rebaixar el preu establert per l'Administració que expropia, que no incorreria, en principi, en cap il·legalitat si paga més del que tocava. En una finca rústica de reguiu de mil metres quadrats això hauria suposat que es pagassin per l'expropiació 30.000 euros, quan se n'haurien d'haver pagat 15.000. Per poder dur el metro de Palma a la UIB, SFM expropià gairebé 240.000 metres quadrats de finques rústiques de secar i reguiu.

Però, no només per l'adquisició es va pagar de més, també se sobrevaloraren altres conceptes. Per l'ocupació temporal de terrenys, SFM abonà a 5,4 euros el metre quadrat quan, segons el **Jurat d'Expropiació**, l'hauria d'haver valorat a un euro el metre quadrat, cinc vegades menys del que es va remunerar. També per la servitud de pas, SFM liquidà un preu cinc vegades superior al que fixà el Jurat. Per aquest concepte pagà a 30 euros el metre

quadrat, quan n'hauria d'haver donat 7,5.

El Govern actual ha detectat aquestes sobrevaloracions ja que ha estat alertat per les fortes quantitats que es pagaren per algunes expropiacions i arran de les resolucions pel Jurat d'Expropiació als recursos presentats per propietaris que no estaven d'acord amb els preus. **Segons l'Executiu actual**, els responsables anteriors haurien pogut optar per pagar un preu alt per les expropiacions per fer més via i evitar així que hi hagués protestes entre els propietaris afectats pel projecte.

Reproduït de www.diaridebalears.cat

La tupinada al País Basc

Avui dia són molts els joves i els observadors estrangers que es pregunten com és possible que Franco morís octogenari i al llit. Si els carrers espanyols estaven tan plens de demòcrates i de defensors de les llibertats com es diu, com és que el seu règim va durar gairebé 40 anys i va tenir una vida tan còmoda? Són preguntes amb sentit comú, perquè és evident que hi ha alguna cosa que no encaixa. Sempre s'ha justificat la passivitat del poble espanyol amb la por, però no va ser la por el que va donar longevitat a aquell règim sinó les inconfessades simpaties que despertaven en la societat espanyola alguns dels seus principis. En llegir això, molts espanyols d'esquerres s'escandalitzaran. Al capdavant és cert que hi havia una Espanya antifranquista amb vocació democràtica que anhelava recuperar les llibertats, però no per això era menys nacionalista. Al contrari, el seu concepte de pàtria coincidia plenament amb

els ideals que el dictador imposava, la prova és que el més important dels seus *principios fundamentales*, la *sagrada unidad* d'Espanya, continua vigent entre aquells que es proclamen demòcrates de tota la vida i ardits lluitadors antifranquistes.

Aquesta és, per tant, l'explicació a tants silencis i a tanta passivitat. I és que, més enllà de l'afany de recuperar-se de la humiliació soferta per la pèrdua de les colònies d'ultramar i de la necessitat de mantenir els privilegis de l'oligarquia castellana, el famós *Alzamiento Nacional* va ser una guerra contra les llibertats nacionals de Catalunya i del País Basc. D'aquí que un dels principals objectius del franquisme fos la destrucció de la seva identitat, de la seva llengua i de la seva cultura. El dictador sabia molt bé que destruint aquestes tres coses destruïa també la personalitat nacional d'aquests països. L'assassinat de Lluís Companys és eloqüent en aquest sentit.

Espanya va assassinar Companys no sols per les seves idees polítiques sinó per l'enorme càrrega simbòlica que tenia el fet de ser el president de Catalunya. També va ser per això que el van matar a Barcelona i no a Madrid, perquè la humiliació fos encara més gran. Va ser, com sabem, un crim d'Estat sense precedents a l'Europa democràtica.

L'anul·lació de les llistes electorals de l'esquerra abertzale al País Basc, com a única possibilitat per part de l'espanyolisme de fer-se amb el poder, ho demostra clarament trenta-tres anys després de la mort del dictador. No pot ser de cap altra manera, atès que d'aquest frau electoral repugnant que han perpetrat el PSOE i el PP també se'n diu dictadura. Només en les dictadures és possible una tupinada d'aquesta naturalesa. I el silenci fa còmplices tots els partits del ventall parlamentari.

Víctor Alexandre
www.victoralexandre.cat

Bilingüisme, Ratolinisme i Autobusisme

“El trastorn bipolar és una malaltia psíquica. Per un país és una tragèdia”

Francesc Canosa Farran

Alguna cosa passa al planeta que ens estem perdent. De la mateixa manera que, històricament, quan algú preguntava: “Què ha passat? Què ha passat”, de seguida sabíem que “ha passat una rata per un forat”. Ara la rata no és protagonista ni d'un trist anunci de formatges enverinats a un canal temàtic de televisió de mata rates. Qui ha matat a la rata? Us ho diré sense paranys: l'autobús.

El bus és l'excusa bellugadissa per debatre el sexe dels àngels. Primer han estat els ateus omplint els autobusos (Per què no poden omplir esglésies? Ollaunes de sardines?) amb la seva pregària: “Probablement Déu no existeix. Deixa de preocupar-te i gaudeix de la vida”. Ara es la Asociación por la tolerancia que pretén defensar això de poder escollir escolaritzar els nens en castellà amb l'eslògan “Sí, puedes elegir”. Escollir, escollir és el que no pots fer a la seva pàgina web -d'una associació que celebra el bilingüisme-, ja que està tota... en castellà.

Però bé, què no està en castellà? Els autobusos, les peixeres, les clavegueres, els preservatius... Tot és, i està, en castel-

là. Per tant, sí, vull escollir. Vull escollir que les coses estiguin en català. Com diuen ells “Tienes derecho!”, doncs això: Hi tinc dret! Així vull escollir que no passi el que va passar -com habitualment succeeix- aquesta setmana a una conferència. Al torn de les preguntes una persona s'aixeca i diu: “Faré la pregunta en castellà perquè és millor” Millor? Millor per què? Per a qui? Algú dirà que això és un acte franc de bilingüisme, de llibertat d'elecció. Jo diria que això demostra que als divans hi falta gent i que la prospecció de cervells és una professió amb molt de futur i... Millor no seguir.

El bilingüisme -com els autobusos- és un parany gran, mòbil, públic. S'obren les portes, se't tanquen de sobte: atrapat enmig. El bilingüisme és voler convertir-nos en Dr. Jekyll i Mr. Hyde. No és possible i ja sabem com acaba. S'ha de triar: o ets el gat Tom o la rata Jerry. No podem ser animals amb dos caps, ni que sigui fruit de la morfologia espermàtica (un ésser amb cap de formiga i cap de mamut). A més, en aquesta vida, algú ha vist un gat respectar una rata? No! El gat i la rata tenen dos visions diferents de la vida. I darrere de qual-sevol conflicte animal, humà, sideral, hi ha això: dos maneres de mirar, de veure, d'explicar, de sentir. I això és un prob-

lema? No estem a favor de la diferència? De l'enriquiment de la biodiversitat? De l'opressió a les minories? Els tolerants no ho entenen això, no ho volen entendre. Pot ser perquè els tolerants no són tolerants? És possible imaginar-se un tolerant conduint un autobús? Respectaria els passatgers que parlen català? I els vianants? I els passos zebra catalanoparlants? La resposta als bars.

El 1931 el cambrer del Cafè Català (al capdavant de la Rambla) li va raonar magistralment, naturalment, al periodista Josep Maria Planes: “De llengües i de dones, com més en coneixereu, millor; com més en practicareu, millor. Però això no us ha de fer oblidar que tant en el ram de les dones com en el de les llengües, hi tenim una mare. I aquesta mare ens l'hem d'estimar per damunt de tot”. Després es van prendre un whisky i un altre... Ajuda a parlar totes les llengües i a dir la veritat... en la teva llengua.

Això, la mare, aquesta és la qüestió. T'estimes a ta mare? La vols matar? La vols llençar a les escombraries? La vols deportar a Sibèria? A qui t'estimes? Perquè, ens hem d'anar decidint.

No es pot viure amb aquest “Corason loco”, que cantava La Trinca: “Jo tampoc no veig gens clar com es poden

mantenir dues pàtries i no estar tocat de l'ala”. El trastorn bipolar és una malaltia psíquica. Per un país és una tragèdia. A sobre, si saps que “Una pàtria és la parenta, que m'hi van casar per força, i no em deixa divorciar, és una dona dolenta, que m'esbronca i m'estomaca, i que em parla en castellà”. I si li sumes que “em fiscalitza, m'inspecciona, em fa la guita, i em té el jornal controlat, i com una sangonera, m'escorcolla la cartera, fins que em deixa ben pelat, i ara surten manifestos, on expliquen quatre llestos, que ja m'estic excedint, i vomiten la parida, de que som jo i la querida, els qui l'estem oprimint”. Vés, bada i que et xafi l'autobús.

InfoMigjorn, revista virtual sobre llengua catalana [9.000 membres]

Butlletí número 95 (dimecres 11/03/2009) - **Informació triada per Eugeni S. Reig**

Si voleu donar d'alta una adreça electrònica, cliqueu damunt l'enllaç: <http://mailings.migjorn.cat/alta/>

Publicat en el diari digital elSingular digital.cat diumenge 22 de febrer del 2009

http://www.elsingulardigital.cat/cat/notices/biling_isme_ratolinisme_i_autobusisme_33512.php

Toni Cruanyes: Deute històric? De què?

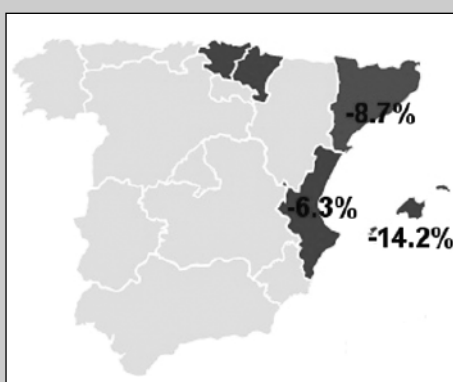
Que Andalusia pretengui fer-nos creure que l'Estat té un deute històric amb la Junta, passi. No queda clar quan es va contreure aquest deute, ni quines són les “peculiar” circumstàncies d'Andalusia en relació amb la resta de comunitats autònomes. Però podem acceptar la major. Que aquest deute l'hagin assumit successivament els governs de Felipe González, José María Aznar i Rodríguez Zapatero, ja comença a ser sospitosos. Però el que és inacceptable és que, en ple incompliment de la llei pel model de finançament de Catalunya, la ministra Salgado es fotografiï amb el govern andalús i decideixi abonar els 1.204 milions d'euros de l'Estat d'aquest presumpte deute.

És intolerable en el fons, però a més és esgarriat en les formes. L'ús de diferents vares de mesurar per part de la Moncloa és més escandalós que mai. Mentre el govern català i el president Montilla són menystinguts per Zapatero, la bona sintonia amb Manuel Chaves fa que Andalusia surti novament beneficiada. No és nou, ni exclusiu del PSOE considerar Andalusia un cobejat graner de vots. Recordem que Aznar també va pagar la seva bestreta d'aquest deute històric. Però el que sí que comença a ser greu és el desdeny del gov-

ern espanyol pels vots socialistes aconseguits a Catalunya. Per no parlar d'un repartiment més just dels recursos, ni del dèficit històric en inversions -aquest sí, demostrat amb les balances fiscals a la mà- que ha patit Catalunya en les dues últimes dècades.

Amb aquest joc d'humiliacions, com assegurava José Montilla la setmana passada, no és estrany que la reacció catalana sigui de desafecció cap a Espanya. El ràpid pacte per desbloquejar el finançament andalús i el compliment fil per randa del seu nou Estatut contrasta amb la frustració catalana. Amb l'agreujant que, per no entrar en una disputa territorial estèril, els catalans no podem ni parlar del tracte privilegiat dels andalusos, dels extremenys o dels bascos.

Reproduït de www.avui.cat

Orsini i Wilma González, a la nova edició de Supervivientes

Entre les moltes porqueries que s'estrenen periòdicament a les televisions del nostre país i del veí, aquesta nit els més valents podran veure l'arrencada d'una nova temporada de l'infumable concurs de convivència *Supervivientes*, a Tele 5. Aquest fet no tindria cap importància si no fos per la presència entre els participants de la impressionant Ivonne Orsini (foto superior), una port-riquenya que va ser semifinalista del concurs de miss món de 2008, i de la mallorquina Wilma González (foto inferior), que va ser noia Playboy el 2007. Dos bons motius per excitar-nos la pituitària des d'una illa perduda d'Hondures. Els mascles d'aquesta edició són molt menys interessants, en consonància amb la mediocritat de l'invent.

Salut

Tothom coneix alguna persona que pateix asma, dermatitis, rinitis, conjuntivitis, urticària... i pocs saben realment a què es deu.

Les al·lèrgies són un tema d'actualitat, ja que avui en dia una de cada cinc persones en sofreix d'algun tipus. Segons els experts, l'any 2040 la meitat de la població es veurà afectada per alguna classe d'al·lèrgia si la tendència actual continua.

Els símptomes poden ser simples: picors, ulls inflats, reaccions en la pell... o molt incapacitats, deteriorant la qualitat de vida fins al punt que no es pugui respirar, tenir els ulls constantment plorosos o que la capacitat intel·lectual estigui minvada per culpa dels anti-histamínics usats en el tractament.

Tothom està exposat a les al·lèrgies, però per sort els tractaments són cada vegada millors i hi ha més formes de prevenir-les. Els problemes actuals són els

següents:

- Molts afectats no reben un diagnòstic correcte.

- Hi ha pocs especialistes al·lèrgics en la sanitat pública.

- I el més important, manca de consciència real del problema: poca informació.

El primer que ha de fer una persona amb símptomes al·lèrgics és visitar l'Al·lèrgòleg.

Un Al·lèrgòleg és una espècie de detectiu que realitza una sèrie de proves clíniques amb col·laboració amb el pacient fins a trobar la font del problema. Aquest diagnòstic exacte és crucial per combatre amb èxit el problema i iniciar el tractament adequat.

Però comencem des del principi. Què és l'al·lèrgia realment?

L'origen de les al·lèrgies es deu al mal funcionament del sistema immunològic. El nostre sistema immunològic ens serveix per repel·lir les agressions externes com són infeccions, virus, bacteris, fongs i qualsevol substància nociva pel nostre cos. El problema ve quan el sistema immunològic confon substàncies que en principi són inofensives com pólen, àcars, alguns aliments, pèl d'animals... amb agents perjudicials, i els ataca provocant reaccions que poden ser petites molèsties o molt incapacitats.

Consells pràctics Al·lèrgies

La millor forma de combatre els agents al·lèrgics és des de la informació i la prevenció. Mai està de més una visita a l'Al·lèrgòleg on pots rebre la informació necessària per prevenir futures complicacions.

Un exemple clar el trobem en els nostres hàbits a l'hora de dormir, on aquestes eloqüents dades parlen per si soles:

- La societat Espanyola canvia el matalàs cada 12 anys per mitjana.

- En canvi es posen llençols nets cada 5 dies.

- D'una enquesta feta per Hygienix només 1 de cada 10 enquestats es preocupava d'espolsar el matalàs un cop cada 2 anys per mitjana.

- Un 5% s'havia plantejat netejar el matalàs alguna vegada.

Desde **Hygienix** ens dediquem a la prevenció dels agents al·lèrgics a través del nostre **Servei Especialitzat** de desacabitació de matalassos, catifes, enmoque-

tats i sofàs.

Es calcula que un matalàs sense la higiene adequada acumula anualment 2.000.000 d'àcars.

Aquests troben la combinació adequada de calor i humitat al fons dels matalassos i s'alimenten de les escames de pell humana que al llarg dels anys s'han acumulat.

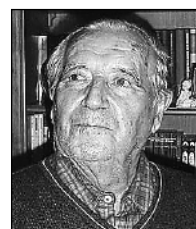
Amb la maquinària especialitzada extraïem aquests agents i es prenen mesures de protecció. De res serveix prendre forts medicaments si s'està convivint amb el problema.

Sabem que és millor prevenir que curar i que una prolongada exposició als agents pot ser el detonant d'una malaltia que haurem d'arrossegar tota la vida. Ara només falta que la societat en prengui consciència.

Adreces d'interès: <http://www.scaic.org>

Poesia

La gent fa befa de Déu

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Però la humanitat
Ha descuidat sa consigna,
Molta de gent se inclina
A grossa perversitat.
Aquell que força ha cobrat,
Fa canviar s'estructura,
Per això només procura
Tenir ell sa llibertat.

Sa llibertat indueix
A crear complicacions,
Que vagi als seus favors,
Això molt l'afavoreix.
Per això se procedeix,
A predicar coses rares,
Ell fa por amb amenaces,
Si el seu camí no segueix.

Ell va acumulant força,
Ensenyant grosses riqueses,
Va creant grosses empreses,
Grans beneficis reporta.
Ell no dona el braç a tòrcer
Per esser molt poderós
De tot lo seu és gelós,
Fer penar poc li importa.

A sos esclaus fa patir,
Ell los te ben controlats,
Segueixen els seus dictats,
Com a ell pot convenir.
Els assenyala el camí,
De cap al seu benefici,
Amb molta grossa malici,
D'això goig en sol sentir.

Sentint-se ell poderós,
Envairà el veïnat,
Perquè ell sempre ha emprat
Obrar de altres colors.
Prendrà determinacions
Amb una cosa nefasta,
Canviarà sa balança
Posant-hi els seus peons.

Això que Déu ens creà,
Perquè tots ens estimassim,
I en tot moment emprassim
Sa bona fe demostrar,
.Vltros no podeu penar,
Vos deix aquest paradís,
Per igual vos don permís,
Ell a tots vos servirà.

Dins aquesta humanitat,
És lo mateix que un desert,
Ell lleó, potent i expert,
Per tot tindrà facultat.
Sa por per tot ha plantat,
Ja que és superior,
Jeu tranquil sense temor,
De ningú és molestat.

Sa veu de Déu ha prescrit
De molts ja és oblidada,
Els uns l'han tergiversada,
En molt diferent sentit.
Cercaran el seu profit,
La seva conveniència,
Estudien sa sentència,
Matant el seu enemic.

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLER MECÀNIC MARCÉ. Reparació d'automòbils, revisions ITV, cavi d'olis, aire condicionat, parxes. Asegra, 25 local 7 Can Valero. 971 254 369

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersdasival@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construcció i reparació. Venda i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENT FIAT. Venda i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOL. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria). Tel. 609 606 497

TALLER GINARD. Venda de cotxes i tractors nous i usats. Carretera de Santa Margalida s/n. Maria de la Salut. Tel. 971 525 731

BORSA IMMOBILIÀRIA

Directament del promotor, se ven pis a Pollença. 607 209 522

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immobilien.de. Tel. 667 078 450

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir

IMMOBILIÀRIA CALA GAVIOTA. Compra, venda, lloguer i assessorament. Estany, 27 Colònia Sant Jordi. Tel. 971 655 722 www.cala-gaviota.com

GRAN VIOBRA. Construccions en general. Venda i lloguer d'immobles. Plaça Mare de Déu, 7 Colònia info@granviobra.com Tel. 971 656 330

IMMOBILIÀRIA TOÑI RUIZ.

Isaac Peral, 46 Cala Rajada. Tel. 971 56654. A Manacor, Plaça de la Constitució, 1 Tel. 971 551 877. www.tonirui.com

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terraviva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA AARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiabona.com.

NOVA PROMOCIO A S'ARENAL 19 vivendes, 3 locals, 36 aparcaments al carrer Bartomeu Calafell, cantonada Cannes. PROMOCIONES @ RUSTIC - CALVIA.jazztel.es 971 450 470

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venda i lloguer d'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 127 472

BOTIGUES I MAGATZEMS

EXPERT. Tota classe d'electrodomèstics, aire condicionat. Mare de Déu de Montserrat, 40. Rafal. 871 948 634. Son Oliva, 3 Tel. 971 498 522

PLANTES I FLORS. Can Pellisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i farratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13'800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

CAN FESOL. Ferreteria, adrogueria, pintures, articles de piscina, objectes de regal, parament, joguets. Carrer Bisbe, 1 Santanyi. Tel. 971 653 128

BOTIGAD'INFORMÀTICA UPL. Venda d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniandrover@gmail.com

BOTIGA MONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pa malloquí forn de llenya, ensaimades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconeixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

SATURNINA, EL NOU TAROT. Ajudam en tots els problemes. Arrabassam d'arrel totes les energies negatives. Cita prèvia 971 469 649

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desenbruixaments, protecció personal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I ELECTRICITAT

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEPMASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS Serra-Garau. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www.By-pass.es, kz 654 036 929

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMA Naus Poima, passatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llis-tonos, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles ... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

METALISTERIA Son Peretó. Alumini, persianes, cristalleres, oscilobatents, ferro, arrambadors, barreres, ... Son Peretó, 4 Manacor. 971 550 160

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

MALLORQUINA DE TOLDOS. Confecció de tendals, cobertura de piscines, motorització i reparacions, tendals de camió. Licorers solar 169-170 nau 33 Polígon de Marratxí. 971 229 714

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

Andreu S. Barceló Vicens

C/. Joan Coll, 1
Telèf. 971 630 166
Mòbil 608 172 313
E-mail: fornaltuxelectrik@terra.es
07109 FORNALUTX (Mallorca)

BANYERES A MIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. info@hotelcanariassl.com. 971 604 284

CARLOS DA MONTE BARRETO. Electricista. Obres, il·luminació, manteniment, instal·lador autoritzat, canvis de tensió, urgències. carlosadamonte@yohoo.com.ar 629981 183

MARGERS. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617 321 015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

CONSTRUCCIONS MD2 Cases, xalets, reformes. 971 531 385-635 531 034 971 509 620-615 105 125

XESCMARTI. Paviment continu

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

Nom .....DNI .....

Cognoms .....Tel .....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sòller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluç, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EUMOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

ELÈCTRIQUES MANRESA. Instal·lacions elèctriques, antenes satelit, telefonia mòbil, aire condicionat, venda d'electrodomèstics. Ariel, 12. Cala d'Or. Tel. 971 657 378

FONTANERIA BAIX DES COS. Energia solar, piscines, calefacció, instal·lacions de gas. Baix des Cos, 78 B. Tel. 971 552 519 Manacor

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

HIDROTUB. Subministraments de materials per a reg, piscines, fontaneria... C/ València, 63 Son Bugadelles-Calvià. Tel. 971 693 241 hidrotub@blueforever.net

EXCAVACIONS I DERIVATS, S.L. Desmuntaments, formigó, sèquies, moviments de terra, microexcavació... Paviments, trespols industrials, poliments... Tel. 629 473 002

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirossello@terra.es LLubí

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, aranjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

PROFESSORA DE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANA SEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRA MENDEZ: Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antitaques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirruas... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Al costat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

FUSTERIA I FONTANERIA

SANEJAMENT. Aigua, gas, calefacció. Exposició i venda material sanitari. Fletxa Jover Coll, 19 Son Ferriol. 971 428 064

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA CAN COLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serralleria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conraders, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

MEDICINA

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOP DENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

CA'S DENTISTA. Sant Martí, 2 Tel. 971 832 186 Vilafranca

ANIMA'T. Teràpia i Salut, dolors d'esquena, dolors de les articulacions, amb els aparells d'ANIMA'T

ara et pots posar millor i cuidar-te a ca teva fàcil i començar l'alivi a les primeres sessions. Parc, 8 Ciutat. 971 780 301

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ESPAITERAPÈUTIC. Doctor Joan Mir, metge de família, màster en sexologia i parella, màster en teràpia de conducta. Estàs satisfet amb la teva relació amb la parella? Pateixes tu o la teva parella qualche trastorn sexual? Pensau separar-vos? Consultau-nos. Font i Monteros, 22-1-A Ciutat www.espaiteira-apeutic.com 971 919 190

ÒPTICA SANTA PONÇA.. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocomaco, 10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

AUTONAUTICAMANACOR. Tot per la pesca. Embarcacions neumàtiques, motors fora borda, rodets, canyes, fils, esquers, pesca submarina, vestits, fusels... Ses Parres, 61 Manacor 971 553 780

PRODUCTES NATURALS

ES RACO DE SES FADES. Massatges, filoteràpia, consultes naturòpatia, auriculopuntura. Drenatge linfàtic. Promoció: drenatge reflexològic podal (sis sessions 80 euróns. Drenatge linfàtic (deu sessions 150 euróns). Plaça Jaume I, 6 Llorito. 971 524 478

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

PRODUCTES ECOLÒGICS

FINCASON BARRINA. La major botiga de productes ecològics. Dimecres de 9 a 17, dijous i divendres de 9 a 20. Dissabtes de 9 a 17. Camí son Frontera, carretera d'Inca a LLubí km 6 www.mallorcaorganics.com 971 504 540

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a cèlics. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGACAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats medi ambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICAMALLORCA. Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CANBATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CAN COLETO. Vinsecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterrani, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

FOX FIBRA. Cotó orgànic "ecològic", sense tintes ni lleixivet, ni cap altre producte químic o sintètic. Suau, confortable, antial·lèrgic. Venta a l'engròs i a la menuda al carrer Blanquerna, 6 de Ciutat. Tel. 971 200 720

CARNISSERIA ECOLÒGICA Ca na Cris. Sa Perxa. Productes artesanals. Avinguda Carles V, 22-Davant el Poliesportiu. Llucmajor. Tel. 971 120 089

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobiològics. www.lacasa.natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SABOTIGADE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, acompanyaments, aniversaris, sopars d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Valldar-gent, 29 Ciutat. 660 419 673

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euróns, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menjà per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

CUBIGEL. Distribució de glaçons, (ice cubes). Servei a domicili. Discoteques, cafeteries, restaurants, pubs, bars, gasolineres, mercats, hostaleria. Jordi Sureda, 5 Manacor. 971 844 630

CAN LLERO. Menú diari 8'50. Paelles i porcella rostida per encàrrec. Dissabtes "Cocido madrileño". A partir de les 18'00 Canya i tapa 1'00 euró. Carretera de Manacor, 359 Son Ferriol. 610 679 643

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

AGROTURISME CAS SANT.

Habitació doble amb berenar, 184 euróns. www.cas-sant.com 971 630 298

ESCOLA D'ALIMENTACIÓ NATURAL. Cursos de cuina energètica bàsica, cuina energètica avançada, cuina medicinal. Rosa Tugores www.llamaviva.com 971 757 617

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euróns. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguilles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. A la carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN'ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Noces, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540005

RESTAURANT ESCRUCÉ. Menú a 8 euróns. Carr. Cala Bona. Costa dels Pins. Resrvau al 971 840 382

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

CASAPAGESA. Vine a gaudir d'un bon berenar, un millor dinar i un insuperable sopar. C/ de la Rectoria, 1 Sòller. 971 638 087

RESTAURANT SA RESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Noces, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figueras s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT SA COMUNA. Menú i 7 euróns, a la carta 12 euróns de mitjana. Piscina i solàrium. Banquets de batejos i comunions. Tel. 971 524 697

RESTAURANT CAN PEP SERRA. Gabriel Roca, 87. Colònia de Sant Jordi. A la carta 30 euróns de mitjana. Barca pròpia. Reservau al 971 655 399

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 euróns. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGACAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT L'AUP. Cuina de mercat i de graella. Ctra. Pollença (creuer Cala St. Vicenç). Tel. 971 532 606

RESTAURANT CA S'HEREU. Menú del dia a 8. Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binisalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

LES DELÍCIES. Restaurant - pizzeria - barbacoa. Carns a la brasa i peix fresc. Carretera d'Alcúdia a la frontera de la Platja de Muro. Tel. 971 890 273

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL.AVINGUDA de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7. Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

DERMETZGER. "Leberkäs" Paté

de carn de Baviera), salsitxa amb salsa curry, salxitxa alemana torrada al pa, salsitxa a la "Viena" amb ensalada de patates. Carrer Mussol, 12 Son Ferrer. Tel. 607 180 849

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzinera. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

MENJARS PREPARATS CANA TERE. Menjars a la mallorquina per endur-se'n. Cada 5 pollastres, un de regal. Avinguda Amèrica, 4, S'Arenal, al costat de la benzinera. Tel. 971 266 745

ES RECÓDEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I, 62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT MODESTO. Carn a la brasa. Postres casolans. Carrer Torrent de can Botana. Cala Sant Vicenç. Reservau al 626 085 554 971 531 463

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12, festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta, 1 Randa. Reservau al 971 120 300

RESTAURANT CAS TEULER. Carretera d'Inca a Selva km. 3. Reservau taula al 971 515 777

BAR BARA. Berenars, menú a 6, carta. Ctra. Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar, 2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALA GAMBA. Menú Del dia a

8. Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANTES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km. 41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta, 16 Inca. Reservau al 971 500 049

SERVEIS PROFESSIONALS

TOT EN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccion.com 971 754 916

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers, 109 local, 4 Polígon de Mar-ratxí. 607 938 491

RT HOGAR. Servei domèstic internes, externes, neteges per hores, matrimonis, tetes, mainaderes, tenir cura d'ancians, manteniment, jardiners... 649 086 373

MUDANCES MEDITERRANI. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols col·leccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup

**Necessitam
Comercials, reporteres...
Bones comissions
971 858 580
estel@premsaforana.cat**

Filatèlic Gent Cardessana. Clavells, 507530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major, 27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com. 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complementes de sac i roba. Antoni Maura, 4 Sóller. 661 021 075

CLINICA VETERINÀRIA SINEU. Dilluns, dimecres, divendres i dissabtes d'11 a 13 hores. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Carrer des Menestrals, 20. 971 520 349 veterinary@cvsineu.com

INDUSTRIA DE L'EMBALATGE. Cartonatges Guillauma. Gran Via Asima, 29. Son Castelló. 971 431 173

FORCAT Neteges forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ESCOLA DE VOL ES CRUCE. Baptisme de vol. 10 minuts amb pilot 20 euróns. Carretera de Manacor km. 42. Tel. 629 392 776

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom, 38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aeportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORERIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom, 55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animals. Carrer d'Avall, 12 Sineu. Tel. 971 520 789

MAPFRE. Tota classe d'assegurances. Ronda de l'Estació, cantonada Bons Aires. Sineu Tel. 971 520 870 perels@mapfre.com

RECART. Repartiment i manipulació de correspondència. Mòbil 630 678 416 Manacor

FUTURCLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola, 11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nch-informatica.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris.

Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

TOLDOS S'ARENAL. Tota classe d'envelats. Sant Cristòfor, 26. Tel. 971 441 980 s'Arenal de Mallorca

PARQUETI ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

GRUES MARRATXÍ. Servei les 24 hores. Tel. 971 795 914

U.K. IMPORTS. Distribuïm cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejos d'aigua garantida. Tel. 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Masutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany, 17 Ciutat. Tel. 971 401 776

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

GALLETES GELABERT Molí d'en Negre, 2 Porreres Tel. 971 647 080

VENDES

Es regalen canets de mare ratera. 667 584 686

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça.....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

Signatura:

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)**